

SFÎNTA EVANGHELIE CEA DUPĂ MATEI

CAP. 1

*Cartea neamului lui Iisus Hristos,
zămislirea, numele și nașterea.*

1. Cartea neamului lui Iisus Hristos, fiul lui David, fiul lui Avraam.

2. Avraam a născut pe Isaac; Isaac a născut pe Iacov; Iacov a născut pe Iuda și pe frații lui.

3. Iuda a născut pe Fares și pe Zara, din Tamar; Fares a născut pe Esrom; Esrom a născut pe Aram;

4. Aram a născut pe Aminadav; Aminadav a născut pe Naason; Naason a născut pe Salmon;

5. Salmon a născut pe Booz, din Rahav; Booz a născut pe Obed, din Rut, Obed a născut pe Iesei;

6. Iesei a născut pe David regele; regele David a născut pe Solomon din femeia lui Urie;

7. Solomon a născut pe Roboam; Roboam a născut pe Abia; Abia a născut pe Asa;

8. Asa a născut pe Iosafat; Iosafat a născut pe Ioram; Ioram a născut pe Ozia;

9. Ozia a născut pe Ioatam; Ioatam a născut pe Ahaz; Ahaz a născut pe Iezechia;

10. Iezechia a născut pe Manase; Manase a născut pe Amon; Amon a născut pe Iosia;

11. Iosia a născut pe Iehonia și pe frații lui, la strămutarea în Babilon;

12. După strămutarea în Babilon, Iehonia a născut pe Salatiel; Salatiel a născut pe Zorobabel;

13. Zorobabel a născut pe Abiud; Abiud a născut pe Eliachim; Eliachim a născut pe Azor;

14. Azor a născut pe Sadoc; Sadoc a născut pe Achim; Achim a născut pe Eliud;

15. Eliud a născut pe Eleazar; Eleazar a născut pe Matan; Matan a născut pe Iacov;

16. Iacov a născut pe Iosif, logodnicul Mariei, din care s-a născut Iisus, ce se cheamă Hristos.

17. Așadar, peste tot, de la Avraam pînă la David sînt paisprezece neamuri; de la David pînă la strămutarea în Babilon sînt paisprezece neamuri, și de la strămutarea în Babilon pînă la Hristos sînt paisprezece neamuri.

18. Iar nașterea lui Iisus Hristos așa a fost: Maria, mama lui, fiind logodită cu Iosif, fără să fi fost ei înainte împreună, s-a aflat avînd în pîntece de la Duhul Sfînt.

19. Iosif, logodnicul ei, drept fiind și nevrînd s-o vădească, a voit s-o lase în ascuns.

20. Și cugetînd el acestea, iată îngerul Domnului i s-a arătat în vis, grăind: Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, logodnica ta, că ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfînt.

Cap. 1. — (1) 2 Paral. 17, 11. Luc. 3, 24. Rom. 9, 5. (2) Fac. 21, 2-3; 25, 26; 26, 19; 29, 35. (3) Fac. 38, 27, 30; 46, 12. Rut 4, 18. 1 Paral. 2, 4, 5, 9. (5) Iosua 6, 24. Rut 2, 3; 4, 17. 21. 1 Paral. 2, 11-12. (6) Fac. 17, 6, 16. 1 Reg. 17, 12. 2 Reg. 12, 24. 1 Paral. 2, 15. (7) 3 Reg. 11, 43; 14, 31; 15, 8. 1 Paral. 3, 10. (8)

4 Reg. 15, 7, 38; 16, 20. (10) 4 Reg. 20, 20. 1 Paral. 3, 13. (11) 4 Reg. 23, 34; 24, 6. 1 Paral. 3, 16. 2 Paral. 36, 4. (12) 4 Reg. 24, 6, 1 Paral. 3, 17, 2 Paral. 36, 8. 1 Ezd. 3, 2; 5, 2. (18) Luc. 1, 27, 34-35; 2, 5. (19) Num. 5, 12-31. Deut. 24, 1-5 (20) Luc. 1, 35.

21. Ea va naște Fiu și vei chema numele Lui: Iisus, căci El va mîntui poporul Său de păcate.

22. Acestea toate s-au făcut ca să se împlinească ceea ce s-a zis de Domnul prin proorocul care zice:

23. Iată, Fecioara va avea în pîntece și va naște Fiu și vor chema numele lui Emanuel, care se tâlcuiește: Cu noi este Dumnezeu.

24. Deșteptîndu-se din somn, Iosif a făcut așa precum i-a poruncit îngerul Domnului și a luat la el pe logodnica sa.

25. Și fără să fi cunoscut-o pe ea Iosif, Maria a născut pe Fiul său Cel Unul-Născut, căruia i-a pus numele Iisus.

CAP. 2

Magii de la Răsărit. Fuga în Egipt. Irod ucide pruncii. Întoarcerea din Egipt și așezarea în Nazaret.

1. Iar dacă s-a născut Iisus în Betleemul Iudeii, în zilele lui Irod regele, iată magii de la Răsărit au venit în Ierusalim, întrebînd:

2. Unde este regele Iudeilor, cel ce s-a născut? Căci am văzut la Răsărit steaua Lui și am venit să ne închinăm Lui.

3. Și auzind, regele Irod s-a tulburat și tot Ierusalimul împreună cu el.

4. Și adunînd pe toți arhierii și cărturarii poporului, i-a întrebat: Unde este să se nască Hristos?

5. Iar ei i-au zis: În Betleemul Iudeii, că așa este scris de proorocul:

6. Și tu, Betleeme, pămîntul lui Iuda, nu ești nicidecum cel mai mic între căpeteniile lui Iuda, căci din tine va ieși Conducătorul care va paște pe poporul meu Israel.

7. Atunci Irod a chemat în ascuns pe magi și a aflat de la ei lămurit în ce vreme s-a arătat steaua.

8. Și trimițîndu-i la Betleem, le-a zis: Mergeți și cercetați cu de-a-mă-nuntul despre Prunc și, dacă îl veți afla, vestiți-mi și mie, ca, venind și eu, să mă închin Lui.

9. Iar ei, ascultînd pe regele, au plecat și iată, steaua pe care o văzuseră în Răsărit mergea înaintea lor, pînă ce a venit și a stat deasupra, unde era Pruncul.

10. Și văzînd ei steaua, s-au bucurat cu bucurie mare foarte.

11. Și intrînd în casă, au văzut pe Prunc împreună cu Maria, mama Lui, și căzînd la pămînt, s-au închinat Lui; și deschizînd vistieriile lor, I-au adus Lui daruri: aur, tămîie și smirnă.

12. Iar luînd înștiințare în vis să nu se mai întoarcă la Irod, pe altă cale s-au dus în țara lor.

13. După plecarea magilor, iată îngerul Domnului se arată în vis lui Iosif, zicînd: Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui și fugi în Egipt și stai acolo pînă ce-ți voi spune, fiindcă Irod are să caute Pruncul ca să-l ucidă.

14. Și Iosif, sculîndu-se, a luat, noaptea, Pruncul și pe mama Lui și a plecat în Egipt.

15. Și au stat acolo pînă la moartea lui Irod; ca să se împlinească cuvîntul spus de Domnul, prin proorocul: Din Egipt am chemat pe Fiul Meu.

16. Iar cînd Irod a văzut că a fost amăgit de magi, s-a mîniat foarte și, trimițînd a ucis pe toți pruncii care erau în Betleem și în toate hotarele lui, de doi ani și mai în jos, după timpul pe care îl aflate de la magi.

17. Atunci s-a împlinit cuvîntul spus de Ieremia proorocul:

18. Glas în Rama s-a auzit, plîngere și tînguire multă; Rahela plîngea pe fiii săi și nu voia să se mîngîie, pentru că nu mai sînt.

19. După moartea lui Irod, iată că îngerul Domnului s-a arătat în vis lui Iosif, în Egipt,

20. Și i-a zis: Scoală-te, ia Pruncul și pe mama lui și mergi în pămîntul lui Israel, căci au murit cei ce căutau să ia viața Pruncului.

21. Iosif, sculîndu-se, a luat Pruncul și pe mama lui și a venit în pămîntul lui Israel.

22. Și auzind că domnește Arhelau în Iudeea, în locul lui Irod, tatăl său, s-a temut să meargă acolo și, luînd poruncă în vis, s-a dus în părțile Galileii.

23. Și a venit și a locuit în orașul numit Nazaret, ca să se împlinească ceea ce s-a spus prin prooroci, că Nazarinean se va chema.

(21) Is. 49, 1. Luc. 1, 31-33. Fapt. 4, 12; 5, 31; 13, 23, 38-39. 1 Ioan 2, 2. Rom. 3, 24. (23) Is. 7, 14. Luc. 1, 31. (25) Luc. 1, 31; 2, 7, 21. Cap. 2. - (1) Luc. 2, 4-8. (2) Num. 24, 17. Is. 60, 3. Luc. 2, 11. (6) Fac. 49, 10. Mih. 5, 1. Ioan 7,

42. Apoc. 2, 27. (11) Pild. 18, 16. Is. 60, 6. Luc. 2, 16-17. (15) Num. 24, 8. Os. 11, 1. (18) Ier. 31. 15. (20) Ieș. 4, 19. (22) Luc. 2, 39. (23) Jud. 13, 5. Ioan 1, 45.

CAP. 3

Ioan Botezătorul. Botezul lui Iisus.

1. În zilele acelea, a venit Ioan Botezătorul și propovăduia în pustia Iudeii,

2. Spunînd: Pocăiți-vă că s-a apropiat împărăția cerurilor.

3. El este acela despre care a zis proorocul Isaia: Glasul celui ce strigă în pustie: Pregătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui.

4. Iar Ioan avea îmbrăcăminte de din păr de cămilă, și cingătoare de piele împrejurul mijlocului, iar hrana lui era lăcuste și miere sălbatică.

5. Atunci a ieșit la el Ierusalimul și toată Iudeea și toată împrejurimea Iordanului.

6. Și se botezau de către el în râul Iordan, mărturisindu-și păcatele.

7. Dar văzînd Ioan pe mulți din farisei și saducheii venind la botez, le-a zis: Pui de vipere, cine v-a arătat că veți scăpa de mînia ce va să fie?

8. Faceți deci roade vrednice de pocăință.

9. Și să nu credeți că puteți zice în voi înșivă: Părinte avem pe Avraam, căci vă spun că Dumnezeu poate și din pietrele acestea să ridice fii lui Avraam.

10. Acum securea stă la rădăcina pomilor și tot pomul care nu face roadă bună se taie și se aruncă în foc.

11. Eu unul vă botez cu apă spre pocăință, dar Cel ce vine după mine este mai puternic decît mine; lui nu sînt vrednic să-i duc încălțăminte; Acesta vă va boteza cu Duh Sfînt și cu foc.

12. El are lopata în mînă și va curăți aria sa și va aduna grîul în jitniță, iar pleava o va arde cu foc nestins.

13. În acest timp a venit Iisus din Galileea, la Iordan, către Ioan, ca să se boteze de către el.

14. Ioan însă îl oprea, zicînd: Eu am trebuință să fiu botezat de Tine, și Tu vii la mine?

15. Și răspunzînd, Iisus a zis către el: Lasă acum, că așa se cuvine nouă să împlinim toată dreptatea. Atunci L-a lăsat.

16. Iar botezîndu-se Iisus, îndată ce a ieșit din apă, iată cerurile I s-au deschis, și el a văzut Duhul lui Dumnezeu, pogorîndu-se ca un porumbel și venind peste El.

17. Și iată glas din ceruri care a zis: Acesta este Fiul Meu cel iubit întru care am binevoit.

CAP. 4

Iisus este ispitit de diavolul. Începutul propovăduirii: cheamă pe cei dintîi ucenici și vindecă tot felul de bolnavi.

1. Atunci Iisus a fost dus de Duhul în pustiu, ca să fie ispitit de către diavolul.

2. Și după ce a postit patruzeci de zile și patruzeci de nopți, la urmă a flămînzit.

3. Ci apropiîndu-se, ispititorul a zis către El. De ești Tu Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pîini.

4. Iar El, răspunzînd, a zis: Scris este: Nu numai cu pîine va trăi omul, ci cu tot cuvîntul care iese din gura lui Dumnezeu.

5. Atunci diavolul L-a dus în sfînta cetate, L-a pus pe aripa templului,

6. Și i-a zis: Dacă Tu ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos, că scris este: îngerilor Săi va porunci pentru Tine și te vor ridica pe mîini, ca nu cumva să izbești de piatră piciorul Tău.

7. Iisus i-a răspuns: Iarăși este scris: Să nu ispitești pe Domnul Dumnezeul tău.

8. Din nou diavolul l-a dus pe un munte foarte înalt și l-a arătat toate împărățiile lumii și slava lor.

9. Și i-a zis Lui: Acestea toate Ți le voi da Ție, dacă vei cădea înaintea mea și mi Te vei închina.

Cap. 3. — (1) Marc. 1, 4. Luc. 1, 80; 3, 2-3. Ioan 1, 6, 28. Fapt. 13, 24. (2) Iez. 18, 30. Mat. 4, 17; 10, 7. Marc. 1, 15. (3) Is. 40, 3. Marc. 1, 3. Luc. 1, 76; 3, 4. Ioan 1, 23. (4) 4 Reg. 1, 8. Zah. 13, 4. Marc. 1, 6. (5) Marc. 1, 5. (6) Marc. 1, 5. Fapt. 19, 4, 18. (7) Mat. 12, 34; 23, 33. Luc. 3, 7. (8) Luc. 3, 8. (9) Ioan 8, 33, 37-39. Fapt. 13, 26. Rom. 4, 1-16. (10) Mat. 7, 19. Luc. 3, 9. (11) Marc. 1, 8. Luc. 3, 16. Ioan 1, 15-16, 26-27, 33. Fapt. 1, 5; 2, 2; 11, 16; 19, 4. (12) Mal. 3, 3, 19. Luc. 3, 17. (13) Marc. 1, 9. Luc. 3, 21. (14) Is. 11, 2. Marc. 1, 10. Luc. 3, 21-22.

Ioan 1, 32-33. (17) Ps. 2, 6. Mat. 17, 5. Marc. 1, 11. Luc. 3, 22; 9, 35. Ioan 5, 37, 2. Petr. 1, 17. 1 Ioan 5, 7-9. Ef. 1, 6. Col. 1, 13. Cap. 4. — (1) Jud. 13, 24. Iez. 3, 14. Sir. 2, 1. Marc. 1, 12. Luc. 4, 1. (2) Iez. 34, 28. 3 Reg. 19, 8. Marc. 1, 13. Luc. 4, 2. (3) Luc. 4, 3. (4) Deut. 8, 3. Intel. 16, 26. Luc. 4, 4. (5) Iez. 8, 3; 11, 1; 43, 5. Luc. 4, 9. (6) 1 Reg. 7, 3. Ps. 70, 3; 90, 11-12. Luc. 4, 9-11. (7) Deut. 6, 16. Luc. 4, 12. (8) Iez. 40, 2. Luc. 4, 5. (9) Dan. 3, 5. Luc. 4, 6-7. (10) Deut. 6, 13; 10, 20. Iosua 24, 14. Luc. 4, 8.

10. Atunci Iisus i-a zis: Mergi înapoia Mea, satano, căci scris este: Domnului Dumnezeuului tău să te închini și Lui singur să-I slujești.

11. Atunci L-a lăsat diavolul și iată îngerii, venind la El, îi slujeau.

12. Și Iisus, auzind că Ioan a fost întemnițat, a plecat în Galileea.

13. Și părăsind Nazaretul, a venit de a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele lui Zabulon și Neftalim,

14. Ca să se îplinească ce s-a zis prin Isaia proorocul care zice:

15. Pământul lui Zabulon și pământul lui Neftalim spre mare, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor;

16. Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină și celor ce ședeau în latura și în umbra morții lumină le-a răsărit.

17. De atunci a început Iisus să propovăduiască și să spună: Pocăiți-vă, căci s-a apropiat împărăția cerurilor.

18. Pe cînd umbla pe lângă marea Galileii, a văzut doi frați, pe Simon ce se numește Petru și pe Andrei, fratele lui, care aruncau mreaja în mare, căci erau pescari.

19. Și le-a zis: Veniți după mine și vă voi face pescari de oameni.

20. Iar ei, îndată lăsînd mrejele, au mers după el.

21. De acolo, mergînd mai departe, a văzut alți doi frați, pe Iacov al lui Zevedeu și pe Ioan fratele lui, în corabie cu Zevedeu, tatăl lor, dregîndu-și mrejele și i-a chemat.

22. Iar ei îndată, lăsînd corabia și pe tatăl lor, au mers după El.

23. Și a străbătut Iisus toată Galileea, învățînd în sinagogile lor și propovăduind Evanghelia împărăției și tămăduind toată boala și toată neputința în popor.

24. Și s-a dus vestea despre El în toată Siria, și aduceau la El pe toți cei ce se aflau în suferințe, fiind cuprinși de multe feluri de boli și de

chinuri, pe demonizați, pe lunatici, pe slăbănogi, și El îi vindeca.

25. Și mulțimi multe mergeau după El, din Galileea, din Decapole, din Ierusalim, din Iudeea și de dincolo de Iordan.

CAP. 5

Predica de pe munte. Fericirile. Adevărata împlinire a Legii.

1. Văzînd mulțimile, Iisus s-a suit în munte, așezut și ucenicii lui au venit la el.

2. Și deschizîndu-și gura, îi învăța zicînd:

3. Fericți cei săraci cu duhul, că a lor este împărăția cerurilor.

4. Fericți cei ce plîng, că aceia se vor mîngîia.

5. Fericți cei blînzi, că aceia vor moșteni pământul.

6. Fericți cei ce flămînzesc și însetează de dreptate, că aceia se vor sătura.

7. Fericți cei milostivi, că aceia se vor milui.

8. Fericți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

9. Fericți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

10. Fericți cei prigoniți pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor.

11. Fericți veți fi voi cînd vă vor ocări și vă vor prigoni și vor zice tot cuvîntul rău împotriva voastră, mințind din pricina Mea.

12. Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri, că așa au prigonit pe proorocii cei dinainte de voi.

13. Voi sînteți sarea pămîntului; dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? De nimic nu mai e bună decît să fie aruncată afară și călcată cu picioarele de oameni.

14. Voi sînteți lumina lumii; nu poate cetatea să se ascundă, cînd stă deasupra muntelui.

15. Nici nu aprind făclie și o pun sub obroc, ci în sfeșnic, și luminează tuturor celor din casă.

(12) Marc. 1, 14. Luc. 3, 20; 4, 14. Ioan 4, 43.

(13) Iosua 19, 10, 33. Marc. 1, 21. Luc. 4, 16,

31. (15) Is. 8, 23. (16) Is. 9, 1; 42, 7. Luc. 1,

79; 2, 32. (17) Mat. 3, 2; 10, 7. Marc. 1, 14, 15.

Luc. 10, 9. (18) Intel. 6, 16. Marc. 1, 16. Luc.

5, 1-2. Ioan 1, 35-42. (19) Ier. 16, 16. Mat. 8,

22. Marc. 1, 17. Luc. 5, 10. (20) Mat. 19, 27.

Marc. 1, 18; 10, 28. Luc. 5, 11; 18, 28. (21)

Marc. 1, 19-20. (22) Deut. 33, 9. Marc. 1, 20.

(23) Mat. 9, 35; 24, 14. Marc. 1, 14, 39. Luc.

4, 14-15. (24) Marc. 6, 55. (25) Marc. 3,

7-8. Luc. 6, 17. Cap. 5. — (1) Marc. 3, 13.

(2) Luc. 6, 20. (3) Ps. 50, 18. Is. 57, 15.

Luc. 6, 20. (4) Ps. 125, 5-6. Is. 61, 2-3. Luc.

6, 21. Ioan 16, 20. Apoc. 22, 4. (5) Ps. 24, 12;

36, 11, 29. Pild. 2, 21; 16, 19. Is. 66, 2. Mat. 11,

29. (6) Is. 55, 1; 65, 13. Bar. 2, 18. Luc. 1, 53.

(7) Ps. 40, 1-2. Pild. 14, 21; 21, 21. Sir. 3, 30-31.

Mat. 6, 14. Iac. 2, 17. (8) Ps. 14, 2; 16, 15; 23,

4; 72, 1. Avac. 1, 13. 1 Ioan 3, 2-3. Ebr. 12, 14.

(9) Iac. 3, 18. Ebr. 12, 14. (10) 1 Petr. 2, 19;

3, 14. Rom. 8, 17. (11) Luc. 6, 22. 1 Petr. 4,

14. (12) 2 Paral. 36, 16. Mat. 21, 35; 23, 34-35.

Luc. 6, 23. Fapt. 5, 41. (13) Marc. 9, 50. Luc.

14, 34-35. (14) Pild. 4, 18. Filip. 2, 15. (15)

Marc. 4, 21. Luc. 8, 16; 11, 33.

16. Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încât să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.

17. Să nu socotiți că am venit să stric Legea sau proorocii; n-am venit să stric, ci să împlinesc.

18. Căci adevărat zic vouă: Înainte de a trece cerul și pământul, o iotă sau o cirtă din Lege nu va trece, pînă ce se vor face toate.

19. Deci, cel ce va strica una din aceste porunci, foarte mici, și va învăța așa pe oameni, foarte mic se va chema în împărăția cerurilor; iar cel ce va face și va învăța, acesta mare se va chema în împărăția cerurilor.

20. Căci zic vouă: Că de nu va pri-sosi dreptatea voastră mai mult decît a cărturarilor și a fariseilor, nu veți intra în împărăția cerurilor.

21. Ați auzit că s-a zis celor de demult: Să nu ucizi; iar cine va ucide, vrednic va fi de osîndă.

22. Eu însă vă spun vouă: Că oricine se mînie pe fratele său vrednic va fi de osîndă; și cine va zice fratelui său: racă, vrednic va fi de judecata sinedriului; iar cine-i va zice: nebunule, vrednic va fi de gheena focului.

23. Deci, dacă îți vei aduce darul tău la altar și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta,

24. Lasă darul tău acolo, înaintea altarului, și mergi întâi și împacă-te cu fratele tău și apoi, venind, adu darul tău.

25. Împacă-te cu pîrișul tău degrabă, pînă ești cu el pe cale, ca nu cumva pîrișul să te dea judecătorului, și judecătorul slujitorului și să fii aruncat în temniță.

26. Adevărat grăiesc ție: Nu vei ieși de acolo, pînă ce nu vei fi dat cel de pe urmă ban.

27. Ați auzit că s-a zis celor de demult: Să nu săvîrșești adulter.

28. Eu însă vă spun vouă: Că oricine se uită la femeie, poftind-o, a și săvîrșit adulter cu ea în inima lui.

29. Iar dacă ochiul tău cel drept te smintește pe tine, scoate-l și aruncă-l de la tine, căci mai de folos îți este să piară unul din mădularele tale, decît tot trupul tău să fie aruncat în gheenă.

30. Și dacă mîna ta cea dreaptă te smintește pe tine, taie-o și o aruncă de la tine, căci mai de folos îți este să piară unul din mădularele tale, decît tot trupul tău să fie aruncat în gheena.

31. S-a zis iarăși: Cine va lăsa pe femeia sa, să-i dea carte de despărțire.

32. Eu însă vă spun vouă: Că oricine va lăsa pe femeia sa, afară de cuvînt de desfrînare, o face să săvîrșească adulter, și cine va lua pe cea lăsată săvîrșește adulter.

33. Ați auzit că s-a zis celor de demult: Să nu juri strîmb, ci să ții înaintea Domnului jurămintele tale.

34. Eu însă vă spun vouă: Să nu vă jurați nicidecum, nici pe cer, fiindcă este tronul lui Dumnezeu,

35. Nici pe pământ, fiindcă este așternut al picioarelor Lui, nici pe Ierusalim, fiindcă este cetate a marelui Împărat,

36. Nici pe capul tău să nu te juri, fiindcă nu poți să faci un fir de păr, alb sau negru.

37. Ci cuvîntul vostru să fie: Ceea ce este da, da; și ceea ce este nu, nu; iar ce e mai mult decît acestea, de la cel rău este.

38. Ați auzit că s-a zis: Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte.

39. Eu însă vă spun vouă: Să nu stați împotriva celui rău; iar cui te lovește peste obrazul drept, întoarce-i și pe celălalt.

40. Celui ce voiește să se judece cu tine și să-ți ia haina, lasă-i și cămașa.

41. Iar de te va sili cineva să mergi o milă, mergi cu el două.

(16) Pild. 4, 18. Ioan 15, 8. 1 Petr. 2, 12. Filip. 1, 11; 2, 15. (17) Mat. 3, 15. Rom. 3, 31. (18) Ps. 118, 89-90, 152. Is. 40, 8. Mal. 2, 6. Mat. 24, 35. Luc. 16, 17; 21, 33. (19) 1 Ekd. 7, 10. Iac. 2, 10. (20) Rom. 9, 31. (21) Ieș. 20, 13. Lev. 24, 17. Deut. 5, 17. Mat. 19, 18. Marc. 10, 19. Luc. 18, 20. (22) 1 Ioan 3, 15. (23) Mat. 8, 4. Marc. 11, 25. (24) Is. 66, 3. Marc. 11, 25. (25) Pild. 25, 8. Sir. 8, 1-2. Mat. 6, 14; 18, 35. Luc. 12, 58. (26) Luc. 12, 59. (27) Ieș. 20, 14. Deut. 5, 18. Marc. 10, 19. Luc. 18, 20. (28) Fac. 34, 2. Lev. 20, 10. 2 Reg. 11, 2. Iov 31, 1. Pild. 6, 25. Sir. 9, 8; 41, 25. (29) Deut. 13,

5-10. Pild. 1, 15-16. Mat. 18, 8-9. Marc. 9, 43, 47. Rom. 8, 13. (30) Mat. 18, 8. (31) Deut. 24, 1. Ier. 3, 1. Mat. 19, 7. Marc. 10, 4, 11. Luc. 16, 18. 1 Cor. 7, 10. (32) Mal. 2, 14-15. Mat. 19, 9. Marc. 10, 11. Luc. 16, 18. Rom. 7, 2. (33) Ieș. 20, 7. Lev. 19, 12. Deut. 5, 11. Mat. 23, 16. (34) Ps. 10, 4. Is. 66, 1. Mat. 23, 16, 22. Iac. 5, 12. (35) Ps. 47, 3. Is. 66, 1. (37) Iac. 5, 12. 2 Cor. 1, 17. (38) Ieș. 21, 24. Lev. 24, 20. Deut. 19, 21. (39) Lev. 19, 17-18. Pild. 20, 22. Is. 50, 6. Plîng. 3, 30. Luc. 6, 29. Iac. 3, 13. 1 Petr. 3, 9. Rom. 12, 17. 1 Cor. 6, 7. 1 Tes. 5, 15. (40) Luc. 6, 29. 1 Cor. 6, 7.

42. Celui care cere de la tine, dă-i; și de la cel ce voiește să se împrumute de la tine, nu întoarce fața ta.

43. Ați auzit că s-a zis: Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău.

44. Iar Eu vă zic vouă: Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvîntați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc,

45. Ca să fiți fiii Tatălui vostru Celui din ceruri, că El face să răsară soarele peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie peste cei drepti și peste cei nedrepti.

46. Căci dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată veți avea? Au nu fac și vameșii același lucru?

47. Și dacă îmbrățișați numai pe frații voștri, ce faceți mai mult? Au nu fac și păgînii același lucru?

48. Fiți, dar, voi desăvîrșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvîrșit este.

CAP. 6

Despre milostenie, rugăciune și post. Să nu ne străduim numai după cele pămîntești.

1. Luați aminte ca faptele dreptății voastre să nu le faceți înaintea oamenilor ca să fiți văzuți de ei; altfel nu veți avea plată de la Tatăl vostru Cel din ceruri.

2. Deci, cînd faci milostenie, nu trîmbița înaintea ta, cum fac fățarnicii în sinagogi și pe ulițe, ca să fie slăviți de oameni; adevărat grăiesc vouă; își iau răsplata lor.

3. Tu însă, cînd faci milostenie, să nu știe stînga ta ce face dreapta ta,

4. Ca milostenia ta să fie într-ascuns și Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti ție.

5. Iar cînd vă rugați, nu fiți ca fățarnicii cărora le place, prin sinagogi

și prin colțurile ulițelor, stînd în picioare, să se roage, ca să se arate oamenilor; adevărat grăiesc vouă: își iau răsplata lor.

6. Tu însă, cînd te rogi, intră în camera ta și, închizînd ușa, roagă-te Tatălui tău care este în ascuns, și Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti ție.

7. Cînd vă rugați, nu spuneți multe ca păgînii, că ei cred că în poliloghia lor vor fi ascultați.

8. Deci nu vă asemănați lor, că știe Tatăl vostru de ce aveți trebuință mai înainte ca să cereți voi de la El.

9. Deci voi așa să vă rugați: Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău;

10. Vie împărăția Ta; facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pămînt.

11. Pîinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi;

12. Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșelilor noștri;

13. Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel rău. Că a Ta este împărăția și puterea și slava în veci. Amin!

14. Că de veți ierta oamenilor greșelile lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru Cel ceresc.

15. Iar de nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre.

16. Cînd postiți, nu fiți triști ca fățarnicii; că ei își smolesc fețele, ca să se arate oamenilor că postesc; adevărat grăiesc vouă: își iau plata lor.

17. Tu însă, cînd postești, unge capul tău și fața ta o spală,

18. Ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău care este în ascuns, și Tatăl care vede în ascuns îți va răsplăti ție.

19. Nu vă adunați comori pe pămînt, unde molia și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură.

(42) Deut. 15, 7, 8, 10. Sir. 4, 5. Luc. 6, 30, 34.

(43) Lev. 19, 17-18. Deut. 23, 6. Mat. 22, 39. Marc. 12, 31. Iac. 2, 8. Rom. 13, 9. Gal. 5, 14.

(44) Ps. 108, 28. Luc. 6, 27; 23, 34. Fapt. 7, 60. Rom. 12, 14. 1 Cor. 4, 12. (45) Deut. 4, 19. Sir. 18, 12. Luc. 6, 35. (46) Luc. 6, 32.

(48) Lev. 11, 44; 19, 2; 20, 7, 26. Is. 38, 3. Luc. 6, 36. Iac. 1, 4. 1 Petr. 1, 15. Ef. 5, 1.

Cap. 6. — (1) Deut. 24, 13. Ps. 111, 9. Pild. 4, 23. Mat. 23, 5. (2) Pild. 20, 6. Rom. 12, 8.

(4) 1 Reg. 16, 7. Luc. 14, 14. (5) Mat. 15, 8. (6) 4 Reg. 4, 33. (7) 3 Reg. 18, 26. Eccl. 5, 1-2. Is. 1, 15. Sir. 7, 15. (8) Mat. 6, 32. (9)

Deut. 32, 6. Ier. 3, 4. Iez. 36, 23. Luc. 11, 1-4. (10)

2 Reg. 15, 26. Ps. 4, 6; 21, 31. Mat. 26, 39. Luc. 22, 42. Fapt. 21, 14. (11) Pild. 30, 8. Luc. 11, 3.

(12) Ps. 31, 6. Pild. 28, 13. Sir. 18, 12; 28, 1-2. Mat. 18, 21. Luc. 11, 4. (13) Deut. 13, 3. Jud. 2,

22. 3 Reg. 22, 22. 1 Paral. 29, 11. Ps. 50, 13; 118, 39. Is. 28, 19. Mat. 26, 41. Luc. 11, 4. Ioan 17, 15.

2 Petr. 2, 9. Apoc. 3, 10. (14) Sir. 28, 2. Marc. 11, 25. Luc. 6, 37. Ef. 4, 32. Col. 3, 13. (15)

Sir. 28, 1, 4. Mat. 18, 35. Marc. 11, 26. Iac. 2, 13. (16) Is. 58, 3. (17) Rut 3, 3. Eccl. 9, 8.

Dan. 10, 3. (19) Iac. 5, 2-4. Evr. 13, 5.

20. Ci adunați-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică, unde furii nu le sapă și nu le fură.

21. Căci unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta.

22. Luminătorul trupului este ochiul; de va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat.

23. Iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat. Deci, dacă lumina care e în tine este întuneric, dar întunericul cu cât mai mult!

24. Nimeni nu poate să slujească la doi domni, căci sau pe unul îl va urî și pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va lipi și pe celălalt îl va disprețui; nu puteți să slujiți lui Dumnezeu și lui Mamona.

25. De aceea zic vouă: Nu vă îngrijiți pentru viața voastră ce veți mânca, nici pentru trupul vostru cu ce vă veți îmbrăca; au nu este viața mai mult decât hrana și trupul decât îmbrăcămintea?

26. Priviți la păsările cerului, că nu seamănă, nici nu seceră, nici nu adună în jitnițe, și Tatăl vostru Cel ceresc le hrănește. Oare nu sunteți voi cu mult mai presus decât ele?

27. Și cine dintre voi, îngrijindu-se, poate să adauge staturii sale un cot?

28. Iar de îmbrăcămintea de ce vă îngrijiți? Luați seama la crinii câmpului cum cresc: nu se ostenesc, nici nu torc.

29. Și vă spun vouă că nici Solomon, în toată mărirea lui, nu s-a îmbrăcat ca unul dintre aceștia.

30. Iar dacă iarba câmpului, care astăzi este și mâine se aruncă în cup-tor, Dumnezeu astfel o îmbracă, oare nu cu mult mai mult pe voi, puțin credincioșilor?

31. Deci, nu duceți grijă, spunînd: Ce vom mânca, ori ce vom bea, ori cu ce ne vom îmbrăca?

32. Că după toate acestea se străduiesc păgînii; știe doar Tatăl vostru Cel ceresc că aveți nevoie de ele.

33. Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă.

34. Nu vă îngrijiți de ziua de mâine, căci ziua de mâine se va îngriji de ale sale. Ajunge zilei răutatea ei.

CAP. 7

Sfîrșitul predicii de pe munte. Judecata semenilor. Puterea rugăciunii. Calea mîntuirii și a pierzării. Ferirea de prooroci mincinoși.

1. Nu judecați, ca să nu fiți judecați.

2. Căci cu judecata cu care judecați, veți fi judecați, și cu măsura cu care măsurați, vi se va măsura.

3. De ce vezi paiul din ochiul fratelui tău, și bîrna din ochiul tău nu o ieși în seamă?

4. Sau cum vei zice fratelui tău: Lasă să scot paiul din ochiul tău și iată bîrna este în ochiul tău?

5. Fățarnice, scoate întâi bîrna din ochiul tău și atunci vei vedea să scoți paiul din ochiul fratelui tău.

6. Nu dați cele sfinte cîinilor, nici nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare și, întorcîndu-se, să vă sfîșie pe voi.

7. Cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide.

8. Că oricine cere ia, cel care caută află, și celui care bate i se va deschide.

9. Sau cine este omul acela între voi care, de va cere fiul său pîine, el îi va da piatră?

10. Sau de-i va cere pește, el îi va da șarpe?

11. Deci, dacă voi, răi fiind, știți să dați daruri bune fiilor voștri, cu cât mai mult Tatăl vostru Cel din ceruri va da cele bune celor care cer de la El?

12. Ci toate cîte voiți să vă faceți vouă oamenii, asemenea și voi faceți lor, că aceasta este Legea și proorociei.

(20) Sir. 29, 14. Mat. 19, 21. Luc. 12, 21, 33. 1 Petr. 1, 4. 1 Tim. 6, 19. (21) Luc. 12, 34. (22) Luc. 11, 34. (23) Luc. 11, 35. (24) 3 Reg. 18, 24; 21, 7. Luc. 16, 13. Iac. 4, 4. 1 Ioan 2, 15. Rom. 6, 16. (25) Ps. 54, 23. Bar. 3, 18. Luc. 12, 22-23. 1 Petr. 5, 7. Filip. 4, 6. (26) Iov 38, 41. Ps. 146, 9. Luc. 12, 24. (27) Luc. 12, 25. (28) Luc. 12, 26. (29) 3 Reg. 4, 21. Luc. 12, 27. (30) Mat. 16, 8. Luc. 12, 28. (31) Luc. 12, 29. (32) Mat. 6, 8. Luc. 12, 30. (33) Ieș. 23, 25. 3 Reg. 3, 13-14. Ps. 36, 25. Ințel. 7, 10-11. Marc. 10, 30. Luc. 12, 31.

1 Tim. 4, 8. (34) Ieș. 16, 19. Cap. 7. — (1) Luc. 6, 37. Iac. 4, 11. Rom. 2, 1-3; 14, 10. 1 Cor. 4, 5. (2) Iosua 7, 25. Jud. 1, 7. Marc. 4, 24. Luc. 6, 38. (3) Ps. 49, 17-21. Plîng. 3, 39-40. Luc. 6, 41. (4) Luc. 6, 42. (5) Ps. 50, 14. Luc. 6, 42. (6) Pild. 9, 7-8; 23, 9. (7) 1 Paral. 28, 9. Cînt. 3, 4. Ier. 29, 13. Mat. 21, 22. Marc. 11, 24. Luc. 11, 9. Ioan 14, 13. Iac. 1, 5-6. (18) Pild. 8, 17. Luc. 11, 10. (9) Luc. 11, 11. (10) Luc. 11, 12. (11) Fac. 8, 21. Is. 49, 15. Luc. 11, 13. Iac. 1, 7. Ebr. 12, 10. (12) Lev. 19, 18. Tob. 4, 15. Luc. 6, 31. Rom. 13, 8.

13. Intrați prin poarta cea strîmtă că largă este poarta și lată este calea care duce la pieire și mulți sînt cei care apucă pe ea.

14. Și strîmtă este poarta și îngustă este calea care duce la viață și puțini sînt care o află.

15. Feriți-vă de proorocii mincinoși, care vin la voi în haine de oi, iar pe dinăuntru sînt lupi răpitori.

16. După roadele lor îi veți cunoaște. Au doară culeg oamenii struguri din spini sau smochine din mărăcini?

17. Așa că ori ce pom face roade bune, iar pomul rău face roade rele.

18. Nu poate pom bun să facă roade rele, nici pom rău să facă roade bune.

19. Iar orice pom care nu face roadă bună se taie și se aruncă în foc.

20. De aceea, după roadele lor îi veți cunoaște,

21. Nu oricine îmi zice: Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu Celui din ceruri.

22. Mulți îmi vor zice în ziua aceea: Doamne, Doamne, au nu în numele Tău am proorocit și nu în numele Tău am scos demoni și nu în numele Tău minuni multe am făcut?

23. Și atunci voi mărturisi lor: Niciodată nu v-am cunoscut pe voi. Depărtați-vă de la mine cei ce lucrați fărădelegea.

24. De aceea, oricine aude aceste cuvinte ale Mele și le îndeplinește, asemana-se-va bărbatului înțelept care a clădit casa lui pe stîncă.

25. A căzut ploaia, au venit rîurile mari, au suflat vînturile și au bătut în casa aceea, dar ea n-a căzut, fiindcă era întemeiată pe stîncă.

26. Iar oricine aude aceste cuvinte ale Mele și nu le îndeplinește, asemana-se-va bărbatului nechibzuit care și-a clădit casa pe nisip.

27. Și a căzut ploaia și au venit rîurile mari și au suflat vînturile și au

izbit în casa aceea, și a căzut. Și căderea ei a fost mare.

28. Iar cînd Iisus a sfîrșit cuvintele acestea, mulțimile erau uimite de învățătura lui.

29. Că îi învăța pe ei ca unul care are putere, iar nu cum îi învățau cărturarii lor.

CAP. 8

Iisus vindecă un lepros, pe servitorul unui sutaș, pe soacra lui Petru și pe alți bolnavi. Liniștește furtuna de pe mare și vindecă doi demonizați.

1. Și coborîndu-se El din munte, mulțimi multe au mers după El.

2. Și iată un lepros, apropiindu-se, i se închina, zicînd: Doamne, dacă voiești, poți să mă curățești.

3. Și Iisus, întinzînd mîna, s-a atins de el, zicînd: Voiesc, curățește-te. Și îndată s-a curățit lepra lui.

4. Și i-a zis Iisus: Vezi, nu spune nimănui, ci mergi, arată-te preoților și adu darul pe care l-a rînduit Moise, spre mărturie lor.

5. Pe cînd intra în Capernaum, s-a apropiat de El un sutaș, rugîndu-l

6. Și zicînd: Doamne, sluga mea zace în casă, slăbănog, chinuindu-se cumplit.

7. Și i-a zis Iisus: Venind, îl voi vindeca.

8. Dar sutașul, răspunzînd, i-a zis: Doamne, nu sînt vrednic să intri sub acoperișul meu, ci numai zi cu cuvîntul și se va vindeca sluga mea.

9. Că și eu sînt om sub stăpînirea altora și am sub mine ostași și-i spun acestuia: Du-te, și se duce; și celui-lalt: Vino, și vine; și slugii mele: Fă aceasta, și face.

10. Auzind acestea, Iisus s-a minunat și a zis celor ce veneau după El: Adevărat grăiesc vouă: Nici în Israel n-am găsit atîta credință.

11. Și zic vouă că mulți de la răsărit și de la apus vor veni și vor sta la masă cu Avraam, cu Isaac și cu Iacov în împărăția cerurilor.

(13) Sir. 21, 11. Luc. 13, 24. Fapt. 20, 29. (14) Luc. 13, 24. Fapt. 14, 22. (15) Deut. 13, 1-3. Ier. 14, 14; 23, 6. Mih. 3, 5. Mat. 24, 4. Marc. 13, 22. Fapt. 20, 29. 1 Ioan 4, 1. 2 Cor. 11, 15. (16) Mat. 7, 20. Luc. 6, 44. Iac. 3, 12. (17) Mat. 12, 33. 1 Tim. 5, 24. (18) Mat. 12, 32. Luc. 6, 43. Iac. 3, 11-12. (19) Mat. 3, 10. Luc. 3, 9. Ioan 15, 2-6. (20) Luc. 6, 44. (21) Os. 8, 2. Mat. 25, 11. Luc. 6, 46. Ioan 6, 40. Fapt. 19, 13. Iac. 1, 22. Rom. 2, 13. (22) Luc. 6, 46. 1 Cor. 13, 2. (23) Iov 13, 16. Ps. 5, 4; 6, 8. Luc. 13, 25, 27.

(24) Luc. 6, 47-48. (25) Is. 4, 6. Mat. 16, 18. Luc. 6, 48. (26) Intel. 4, 4-5. Luc. 6, 49. (27) Is. 28, 18. Iez. 13, 11. Luc. 6, 49. (28) Mat. 22, 33. Marc. 1, 22; 6, 2. Luc. 2, 47; 4, 32. (29) Pild. 8, 6. Is. 50, 4. Mat. 21, 21. Marc. 1, 22. Luc. 4, 32. Cap. 8. - (2) Marc. 1, 40. Luc. 5, 12. (3) Marc. 1, 41. Luc. 5, 13. (4) Lev. 13, 2; 14, 2-5. Mat. 5, 23; 9, 30. Marc. 1, 43-44; 5, 30. Luc. 5, 14; 8, 56; 17, 14. (5) Luc. 7, 2. (6) Luc. 7, 3. (8) Luc. 7, 6-7. (9) Luc. 7, 8. (10) Luc. 7, 9. (11) Is. 2, 2-3; 43, 5; 49, 12. Luc. 3, 8; 13, 28-29.

12. Iar fiii împărăției vor fi aruncați în întunericul cel mai din afară; acolo va fi plîngerea și scrișnirea dinților.

13. Și a zis Iisus sutașului: Du-te, fie ție după cum ai crezut. Și s-a însă-nătoșit sluga lui în ceasul acela.

14. Și venind Iisus în casa lui Petru, a văzut pe soacra acestuia zăcînd, prinsă de friguri.

15. Și s-a atins de mîna ei, și au lăsat-o frigurile și s-a sculat și îi slu-jea Lui.

16. Și făcîndu-se seară, au adus la El mulți demonizațiși a scos duhuri-le cu cuvîntul și pe toți cei bolnavi i-a vindecat.

17. Ca să se îplinească ceea ce s-a spus prin Isaia proorocul, care zice: Acesta neputințele noastre a luat și bolile noastre le-a purtat.

18. Și văzînd Iisus mulțime împrejurul Lui, a poruncit ucenicilor să treacă de cealaltă parte a mării.

19. Și apropiîndu-se un cărturar, i-a zis: Învățătorule, Te voi urma oriunde vei merge.

20. Dar Iisus i-a răspuns: Vulpile au vizuini și păsările cerului cuiburi: Fiul Omului însă nu are unde să-și plece capul.

21. Un altul dintre ucenici I-a zis: Doamne, dă-mi voie întîi să mă duc și să îngrop pe tatăl meu.

22. Iar Iisus i-a zis: Vino după Mine și lasă morții să-și îngroape morții lor.

23. Intrînd El în corabie, ucenicii Lui L-au urmat.

24. Și, iată, furtună mare s-a ridicat pe mare, încît corabia se acoperea de valuri; iar El dormea.

25. Și venind ucenicii la El, L-au deșteptat zicînd: Doamne, mîntuiește-ne, că pierim.

26. Iisus le-a zis: De ce vă este frică, puțin credincioșilor? S-a sculat atunci, a certat vînturile și marea și s-a făcut liniște deplină.

27. Iar oamenii s-au mirat, zicînd: Cine este Acesta că și vînturile și marea ascultă de El?

28. Și trecînd El dincolo, în ținu-tul Gadarenilor, L-au întîmpinat doi demonizați, care ieșeau din morminte, foarte cumpliti, încît nimeni nu putea să treacă pe calea aceea.

29. Și iată, au început să strige și să zică: Ce este nouă și Ție, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici mai înainte de vreme ca să ne chinuiești?

30. Departe de ei era o turmă mare de porci, pascănd.

31. Iar demonii îl rugau, zicînd: Dacă ne scoți afară, trimite-ne în turma de porci.

32. Și El le-a zis: Duceți-vă. Iar ei, ieșind, s-au dus în turma de porci. Și iată, toată turma s-a aruncat de pe țarm în mare și a pierit în apă.

33. Iar păzitorii au fugit și, du-cîndu-se în cetate, au spus cele întîmplate cu demonizații.

34. Și iată toată cetatea a ieșit în întîmpinarea lui Iisus și, văzîndu-L, L-au rugat să treacă din hotarele lor.

CAP. 9

Paraliticul din Capernaum. Matei. Ucenicii lui Ioan Botezătorul. Fiica lui Iair și femeia bolnavă. Doi orbi și un mut. Secerișul și secerătorii.

1. Intrînd în corabie, Iisus a trecut și a venit în cetatea Sa.

2. Și iată, I-au adus un slăbănog, zăcînd pe pat. Și Iisus, văzînd credința lor, a zis slăbănogului: Îndrăznește, fiule! Iertate sînt păcatele tale!

3. Dar unii dintre cărturari ziceau în sine: Acesta hulește.

4. Și Iisus, știind gîndurile lor, le-a zis: Pentru ce cugetați rele în inimile voastre?

5. Căci ce este mai lesne a zice: Iertate sînt păcatele tale, sau a zice: Scoală-te și umblă?

(12) Int. 17, 21. Mat. 13, 42; 21, 43; 22, 13; 24, 51. Iuda 1, 13. (13) Mat. 9, 29. Luc. 7, 10. (14) Marc. 1, 29-32. Luc. 4, 38. (15) Mat. 9, 25. Marc. 1, 31. Luc. 4, 39. (16) Marc. 1, 32. Luc. 4, 40. (17) Is. 53, 4. 1 Petr. 2, 24. (18) Marc. 4, 35. (19) Luc. 9, 57. (20) Luc. 9, 58. 2 Cor. 8, 9. (21) Ag. 1, 4. Luc. 9, 59. (22) Mat. 4, 19. Luc. 9, 60. (23) Marc. 4, 35. Luc. 8, 22. (24) Ps. 43, 25; 106, 25. Marc. 4, 37. Luc. 8, 23. (25) 2 Paral. 20, 12. Cînt. 8, 5. Sir. 1, 27. Mat. 14, 30. Marc. 4, 38. Luc. 8, 24. (26) Ps. 64, 7; 88, 9. Is. 42, 2. Mat. 14, 31-32.

Marc. 4, 39-40. Luc. 8, 24. (27) Pild. 30, 4. Marc. 4, 41. Luc. 8, 25. (28) Marc. 5, 1-5. Luc. 8, 26-27. (29) Marc. 1, 24; 5, 6-7. Luc. 4, 41. (30) Marc. 5, 11. Luc. 8, 32. (31) Marc. 5, 12. Luc. 8, 29, 32. (32) Marc. 5, 8-10, 13. Luc. 8, 33. (33) Marc. 5, 14. Luc. 8, 34. (34) 2 Reg. 6, 9. Marc. 5, 17. Luc. 8, 37. **Cap. 9.**— (1) Mat. 4, 13. Marc. 2, 1. (2) Marc. 2, 3. Luc. 5, 18; 7, 48. Iac. 5, 15. (3) Lev. 24, 11. Marc. 2, 6-7. Luc. 5, 21; 7, 49. (4) Ps. 139, 2. Mat. 12, 25. Marc. 2, 8. Luc. 5, 22. Ioan 2, 24-25. (5). Marc. 2, 9. Luc. 5, 23.

6. Dar ca să știți că putere are Fiul Omului pe pământ a ierta păcatele, a zis slăbănogului: Scoală-te, ia-ți patul și mergi la casa ta.

7. Și, sculându-se, s-a dus la casa sa.

8. Iar mulțimile, văzînd acestea, s-au înspăimîntat și au slăvit pe Dumnezeu Cel care dă oamenilor asemenea putere.

9. Și trecînd Iisus de acolo, a văzut un om care ședea la vamă, cu numele Matei, și i-a zis acestuia: Vino după Mine. Și sculându-se, a mers după El.

10. Și pe cînd ședea El la masă, în casă, iată mulți vameși și păcătoși au venit și au șezut la masă împreună cu Iisus și cu ucenicii lui.

11. Și văzînd fariseii au zis ucenicilor: Pentru ce mănîncă Învățătorul vostru cu vameșii și cu păcătoșii?

12. Și auzind El, a zis: Nu cei sănătoși au nevoie de doctor, ci cei bolnavi.

13. Dar mergînd, învățați ce înseamnă: Milă voiesc, iar nu jertfă; că n-am venit să chem pe drepti, ci pe păcătoși la pocăință.

14. Atunci au venit la El ucenicii lui Ioan, zicînd: Pentru ce noi și fariseii postim mult, iar ucenicii Tăi nu postesc?

15. Și Iisus le-a zis: Pîot oare, fii nunții să fie triști cîtă vreme mirele este cu ei? Dar vor veni zile cînd mirele va fi luat de la ei și atunci vor posti.

16. Nimeni nu pune un petec de postav nou la o haină veche, căci petecul acesta, ca umplutură, trage din haină și se face o ruptură și mai rea.

17. Nici nu pun oamenii vin nou în burduri vechi; altmintrelea burdufurile crapă: vinul se varsă și burdufurile se strică; ci pun vin nou în burduri noi și amîndouă se păstrează împreună.

18. Pe cînd le spunea acestea, iată un dregător, venînd I s-a închinat, zicînd:

Fiica mea a murit de curînd, dar, venînd, pune mîna Ta peste ea și va fi vie.

19. Atunci Iisus, sculîndu-se, a mers după el împreună cu ucenicii.

20. Și iată o femeie cu scurgere de sînge de doisprezece ani, apropiîndu-se de El pe la spate, s-a atins de poala hainei Lui.

21. Căci zicea în gîndul ei: Numai să mă ating de haina Lui și mă voi face sănătoasă;

22. Iar Iisus, întorcîndu-se și văzînd-o, i-a zis: Îndrăznește, fiică, credința ta te-a mîntuit. Și s-a tămăduit femeia din ceasul acela.

23. Iisus, venînd la casa dregătorului și văzînd pe cîntăreții din flaut și mulțimea tulburată, a zis:

24. Depărtați-vă, căci copila n-a murit, ci doarme. Dar ei rîdeau de El.

25. Iar după ce mulțimea a fost scoasă afară, intrînd, a luat-o de mîină, și copila s-a sculat.

26. Și a ieșit vestea aceasta în tot ținutul acela.

27. Trecînd Iisus de acolo, doi orbi se țineau după El și strigau și ziceau: Miluiește-ne pe noi, Fiule al lui David.

28. După ce a intrat în casă, au venit la El orbii și Iisus i-a întrebat: Credeți că pot să fac Eu aceasta? Zis-au Lui: Da, Doamne!

29. Atunci s-a atins de ochii lor, zicînd: După credința voastră, fie vouă!

30. Și s-au deschis ochii lor. Iar Iisus le-a poruncit cu asprime, zicînd: Vedeți, nimeni să nu știe.

31. Iar ei, ieșînd, L-au vestit în tot ținutul acela.

32. Și plecînd ei, iată au adus la El un om mut, avînd demon.

33. Și fiind scos demonul, mutul a grăit. Iar mulțimile se minunau zicînd: Niciodată nu s-a arătat așa în Israel.

34. Dar fariseii ziceau: Cu domnul demonilor scoate pe demoni.

(6) Marc. 2, 10-11. Luc. 5, 24. Ioan 5, 8. (7) Marc. 2, 12. Luc. 5, 25. (8) Mat. 9, 33. Marc. 2, 12. Luc. 5, 26. (9) Marc. 2, 14. Luc. 5, 27. (10) Marc. 2, 15. Luc. 5, 29. (11) Mat. 11, 19. Marc. 2, 16, 18. Luc. 5, 30; 7, 34. (12) 2 Paral. 36, 23. Marc. 2, 17. Luc. 5, 31. (13) 1 Reg. 15, 22. Os. 6, 6. Mih. 6, 6-8. Mat. 12, 7. Marc. 2, 17. Luc. 5, 32. 1 Tim. 1, 15. (14) Marc. 2, 18. Luc. 5, 33. (15) Is. 62, 5. Marc. 2, 19-20. Luc. 5, 34. Ioan 3, 29. (16) Marc. 2, 21. Luc. 5, 36. (17) Marc. 2, 22. Luc. 5, 37. (18) Marc. 5, 22. Luc. 8, 41. (19) Marc. 5, 24. (20) Lev. 15, 25. Marc. 5,

25, 27. Luc. 8, 43. (21) Marc. 5, 28. Luc. 8, 44. (22) Ps. 40, 3-4. Sir. 11, 21. Marc. 5, 30, 34. Luc. 8, 48; 17, 19. (23) Marc. 5, 38. Luc. 8, 49. (24) Marc. 5, 39-40. Luc. 8, 52-53. (25) Luc. 8, 54. (26) Luc. 7, 17. (27) Mat. 15, 22; 20, 30. Marc. 10, 47-48, 49. Luc. 18, 35-38. (28) Luc. 18, 40. (29) Mat. 8, 13. Marc. 10, 52. Luc. 5, 13. (30) Mat. 8, 3-4; 12, 16. Marc. 1, 43-44; 5, 43. Luc. 8, 56. (31) Marc. 1, 45. Luc. 18, 43. (32) Is. 35, 6. Luc. 11, 14. (33) Mat. 9, 8. Luc. 11, 14. (34) Mat. 12, 24. Marc. 3, 22. Luc. 11, 15.

35. Și Iisus străbătea toate cetățile și satele, învățînd în sinagogile lor, propovăduind Evanghelia împărăției și vindecînd toată boala și toată neputința în popor.

36. Și văzînd mulțimile, I s-a făcut milă de ele că erau necăjite și rătăcite ca niște oi care n-au păstor.

37. Atunci a zis ucenicilor Lui: Secerișul e mult, dar lucrătorii sînt puțini.

38. Rugați, deci, pe Domnul secerișului, ca să scoată lucrători la secerișul Său.

CAP. 10

Chemarea apostolilor și trimiterea lor la propovăduire.

1. Chemînd la Sine pe cei doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat lor putere asupra duhurilor celor necurate, ca să le scoată și să tămăduiască orice boală și orice neputință.

2. Numele celor doisprezece Apostoli sînt acestea: Întîi Simon, cel numit Petru, și Andrei fratele lui; Iacov al lui Zevedeu și Ioan fratele lui;

3. Filip și Vartolomeu, Toma și Matei vameșul, Iacov al lui Alfeu și Levi ce se zice Tadeu;

4. Simon Cananeul și Iuda Iscarioteanul, cel care L-a vîndut.

5. Pe acești doisprezece i-a trimis Iisus, poruncindu-le lor acestea: În calea păgînilor să nu mergeți și în vreo cetate de Samarineni să nu intrați;

6. Ci mai degrabă mergeți către oile cele pierdute ale casei lui Israel.

7. Și mergînd, propovăduiți, zicînd: S-a apropiat împărăția cerurilor.

8. Tămăduiți pe cei neputincioși, înviați pe cei morți, curățiți pe cei leproși, pe demoni scoateți-i; în dar ați luat, în dar să dați.

9. Să nu aveți nici aur, nici argint, nici bani în cingătorile voastre;

10. Nici traistă pe drum, nici două haine, nici încălțăminte, nici toiag; că vrednic este lucrătorul de hrana sa.

11. În orice cetate sau sat veți intra, cercetați cine este în el vrednic și acolo rămîneți pînă ce veți ieși.

12. Și intrînd în casă, urați-i, zicînd: «Pace casei acesteia».

13. Și dacă este casa aceea vrednică, vină pacea voastră peste ea. Iar de nu este vrednică, pacea voastră întoarcă se la voi.

14. Cine nu vă va primi pe voi, nici nu va asculta cuvintele voastre, ieșind din casa sau din cetatea aceea, scuturați praful de pe picioarele voastre.

15. Adevărat grăiesc vouă, mai ușor va fi pămîntului Sodomei și Gomorei, în ziua judecății, decît cetății aceleia.

16. Iată Eu vă trimit pe voi ca pe niște oi în mijlocul lupilor; fiți dar înțelepți ca șerpii și nevinovați ca porumbeii.

17. Feriți-vă de oameni, căci vă vor da pe mîna sinedriilor și în sinagogile lor vă vor bate cu biciul.

18. La dregători și la regi veți fi duși pentru Mine, spre mărturie lor și păgînilor.

19. Iar cînd vă vor da pe voi în mîna lor, nu vă îngrijiți cum sau ce veți vorbi, căci se va da vouă în ceasul acela ce să vorbiți;

20. Fiindcă nu voi sînteți care vorbiți, ci Duhul Tatălui vostru este care grăiește întru voi.

21. Va da frate pe frate la moarte și tată pe fiu și se vor scula copiii împotriva părinților și-i vor ucide.

22. Și veți fi urîți de toți pentru numele Meu; iar cel ce va răbda pînă în sfîrșit, acela se va mîntui.

23. Cînd vă urmăresc pe voi în cetatea aceasta, fugiți în cealaltă; adevărat grăiesc vouă: nu veți sfîrși cetățile lui Israel, pînă ce va veni Fiul Omului.

(35) Cînt. 7, 12-14. Mat. 4, 23. Marc. 6, 6. Luc. 13, 22. (36) Num. 27, 17. Is. 53, 6. Iez. 34, 5. Zah. 10, 2. Marc. 6, 34. (37) Luc. 10, 2. Ioan 4, 35. (38) Luc. 10, 2. 2 Tes. 3, 1. Cap. 10. - (1) Marc. 3, 14. Luc. 6, 13; 9, 1. Fapt. 16, 18. (2) Ioan 1, 42. Fapt. 1, 13. (3) Marc. 3, 18. Luc. 6, 15. (4) Mat. 26, 14. Marc. 3, 19. Luc. 6, 16. Ioan 13, 21. (5) 4 Reg. 17, 24. (6) Is. 53, 6. Ier. 50, 6. Iez. 34, 5, 16. Mat. 15, 24; 18, 11. Fapt. 3, 26; 13, 26. (7) Mat. 4, 17. Luc. 9, 2. (8) Luc. 10, 9. (9) Lev. 19, 13. Marc. 6, 8. Luc. 9, 3; 10, 4; 22, 35. (10) Num. 18, 31. Sir. 7, 32-33. Luc. 10, 7. 1 Cor. 9, 14. 1 Tim.

5, 18. (11) Întel. 6, 16. Marc. 6, 10. Luc. 9, 4. (12) Luc. 10, 5. (13) Luc. 10, 6. (14) Neem. 5, 13. Marc. 6, 11. Luc. 9, 5; 10, 11. Fapt. 13, 51; 18, 6. (15) Mat. 11, 24. Marc. 6, 11. Luc. 10, 12. (16) Ps. 114, 6. Cînt. 2, 14. Luc. 10, 3. Rom. 16, 19. 2 Cor. 1, 12. (17) Marc. 13, 9. Fapt. 5, 40. (18) Luc. 21, 12. (19) Ieș. 4, 12. Ier. 1, 7. Marc. 13, 11. Luc. 12, 11; 21, 15. Ioan 16, 13. (20) Fac. 41, 16. 2 Reg. 23, 2. Marc. 13, 11. Luc. 12, 12. 1 Cor. 15, 20. (21) Mih. 7, 6. Marc. 13, 12. Luc. 21, 16. (22) Dan. 12, 12. Zah. 12, 3. Luc. 21, 17. (23) Mat. 2, 13. Fapt. 14, 6.

24. Nu este ucenic mai presus de învățătorul său, nici slugă mai presus de stăpînul său.

25. Destul este ucenicul să fie ca învățătorul și slugii ca stăpînul. Dacă pe stăpînul casei l-au numit Beelzebul, cu cît mai mult pe casnicii lui?

26. Deci nu vă temeți de ei, căci nimic nu este acoperit care să nu iasă la iveală și nimic ascuns care să nu ajungă cunoscut.

27. Ceea ce vă grăiesc la întuneric, spuneți la lumină și ceea ce auziți la ureche, propovăduiți de pe case.

28. Nu vă temeți de cei ce ucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă; temeți-vă mai curînd de acela care poate și sufletul și trupul să le piardă în gheena.

29. Au nu se vînd două vrăbii pe un ban? Și nici una din ele nu va cădea pe pămînt fără știrea Tatălui vostru.

30. La voi însă și perii capului, toți sînt numărați.

31. Așadar nu vă temeți; voi sînteți cu mult mai de preț decît păsările.

32. Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri.

33. Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor și Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri.

34. Nu socotiți că am venit să aduc pace pe pămînt; n-am venit să aduc pace, ci sabie.

35. Căci am venit să despart pe fiu de tatăl său, pe fiică de mama sa, pe noră de soacra sa.

36. Și dușmanii omului (vor fi) casnicii lui.

37. Cel ce iubește pe tată ori pe mamă mai mult decît pe Mine nu este vrednic de Mine; cel ce iubește pe fiu ori pe fiică mai mult decît pe Mine nu este vrednic de Mine.

38. Și cel ce nu-și ia crucea și nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de Mine.

39. Cine ține la viața lui o va pierde, iar cine-și pierde viața lui pentru Mine o va găsi.

40. Cine vă primește pe voi pe Mine Mă primește, și cine Mă primește pe Mine primește pe Cel de M-a trimis pe Mine.

41. Cine primește prooroc în nume de prooroc plată de prooroc va lua, și cine primește pe un drept în nume de drept răsplata dreptului va lua.

42. Și cel ce va da de băut unuia din aceștia mici numai un pahar cu apă rece, în nume de ucenic, adevărat grăiesc vouă: nu va pierde plata sa.

CAP. 11

Trimișii lui Ioan Botezătorul și mărturia lui Iisus despre Ioan. Cetățile nepocăite. Lauda Tatălui. Chemarea către cei împovărați

1. Sfirșind Iisus de dat aceste învățături celor doisprezece ucenici ai Săi, a trecut de acolo ca să învețe și să propovăduiască mai departe, prin cetățile lor.

2. Și auzind Ioan, în închisoare, despre faptele lui Hristos, și trimițînd pe doi dintre ucenicii săi, a zis Lui:

3. Tu ești cel ce vine sau să așteptăm pe altul?

4. Și Iisus, răspunzînd, le-a zis: Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce auziți și vedeți:

5. Orbii își capătă vederea și schiopii umblă, leproșii se curățesc și surzii aud, morții înviază și săracilor li se binevestește.

6. Și fericit este acela care nu se va sminti întru Mine.

7. După plecarea acestora, Iisus a început să vorbească mulțimilor despre Ioan: Ce-ați ieșit să vedeți în pustie? Au trestie clătinată de vînt?

8. Dar de ce ați ieșit? Să vedeți un om îmbrăcat în haine moi? Iată,

(24) Luc. 6, 40. Ioan 13, 16; 15, 20. (25) 4 Reg. 1, 2. Mat. 9, 34. Marc. 3, 23. Luc. 11, 15. Ioan 8, 48. (26) Ier. 1, 8. Marc. 4, 22. Luc. 8, 17; 12, 2. (27) Iov 12, 22. Luc. 12, 3. (28) Is. 8, 12-13; 51, 12. Luc. 12, 4. (29) Luc. 12, 6. (30) 1 Reg. 14, 45. Luc. 12, 7; 21, 18. Fapt. 27, 34. (31) Luc. 12, 7. (32) Marc. 8, 38. Luc. 9, 26; 12, 8. Rom. 10, 9. 2 Tim. 1, 8; 2, 12. Apoc. 3, 5. (33) Luc. 12, 9. (34) Luc. 12, 51. (35) Ier. 9, 4. Mih. 7, 6. Luc. 12, 53. (36) Mih. 7, 5-6. Sir. 6, 7. Ioan 13, 18. (37) Deut. 13, 6; 33, 9. Zah. 13, 3. Mat. 19, 29. Luc. 14, 26. (38)

Mat. 16, 24. Marc. 8, 34. Luc. 9, 23; 14, 27. (39) Marc. 8, 35. Luc. 9, 24; 17, 33. Ioan 12, 25. (40) Mat. 18, 5. Marc. 9, 37. Luc. 9, 48; 10, 16. Ioan 12, 44; 13, 20, 3. Ioan 1, 8. (41) 3 Reg. 17, 9. Sir. 12, 2. (42) Pild. 19, 17. Sir. 16, 15. Marc. 9, 41. Evr. 6, 10. Cap. 11. — (2) Mat. 14, 3. Luc. 7, 18. (3) Num. 24, 17. Deut. 18, 15. Luc. 7, 19. Ioan 6, 14. (4) Luc. 7, 22. (5) Ps. 21, 29; 38, 12. Is. 29, 18-19; 35, 5. Marc. 7, 37. Luc. 4, 18. Ioan 2, 23. (6) Is. 8, 14. Mat. 26, 31. Luc. 7, 23. Rom. 9, 33. (7) Luc. 7, 24. (8) Luc. 7, 25.

cei ce poartă haine moi sînt în casele regilor.

9. Atunci de ce-ați ieșit? Să vedeți un prooroc? Da, zic vouă, și mai mult decît un prooroc.

10. Că el este acela despre care s-a scris: Iată Eu trimit, înaintea feței Tale, pe îngerul Meu, care va pregăti calea Ta, înaintea Ta.

11. Adevărat zic vouă: Nu s-a ridicat între cei născuți din femei unul mai mare decît Ioan Botezătorul; totuși cel mai mic în împărăția cerurilor este mai mare decît el.

12. Din zilele lui Ioan Botezătorul pînă acum împărăția cerurilor se ia prin stăruință și cei ce se silesc pun mîna pe ea.

13. Toți proorocii și Legea au proorocit pînă la Ioan.

14. Și dacă voți să înțelegeți, el este Ilie, cel ce va să vină.

15. Cine are urechi de auzit să audă.

16. Dar cu cine voi asemăna neamul acesta? Este asemenea copiilor care șed în piețe și strigă către alți copii,

17. Zicînd: V-am cîntat din fluier și n-ați jucat; v-am cîntat de jale și nu v-ați tînguit.

18. Căci a venit Ioan, nici mîncînd, nici bînd, și spun: Are demon.

19. A venit Fiul Omului, mîncînd și bînd și spun: Iată om mîncăcios și băutor de vin, prieten al vameșilor și al păcătoșilor. Dar înțelepciunea s-a dovedit dreaptă din faptele ei.

20. Atunci a început Iisus să mustre cetățile în care se făcuseră cele mai multe minuni ale Sale, căci nu s-au pocăit.

21. Vai ție, Horazine, vai ție, Betsaida, că dacă în Tir și în Sidon s-ar fi făcut minunile ce s-au făcut în voi, demult, în sac și în cenușă, s-ar fi pocăit.

22. Dar zic vouă: Tirului și Sidonului le va fi mai ușor în ziua judecării, decît vouă.

23. Și tu, Capernaume: N-ai fost înălțat pînă la cer? Pînă la iad te vei

colori. Căci de s-ar fi făcut în Sodomă minunile ce s-au făcut în tine, ar fi rămas pînă astăzi.

24. Dar zic vouă că pămîntul Sodomăi li va fi mai ușor în ziua judecării decît ție.

25. În vremea aceea, răspunzînd, Iisus a zis: Te slăvesc pe Tine, Părinte, Doamne al cerului și al pămîntului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pruncilor.

26. Da, Părinte, căci așa a fost bunăvoința înaintea Ta.

27. Toate Mi-au fost date de către Tatăl Meu și nimeni nu cunoaște pe Fiul, decît numai Tatăl, nici pe Tatăl nu-L cunoaște nimeni, decît numai Fiul și cel căruia va voi Fiul să-i descopere.

28. Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi.

29. Luați jugul Meu asupra voastră și învățați-vă de la Mine, că sînt blînd și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre.

30. Căci jugul Meu e bun și povara Mea este ușoară.

CAP. 12

Spicele de grîu smulse sîmbăta. Tămăduirea făcută sîmbăta. Hula împotriva Sfîntului Duh. Cine este adevărata rudă.

1. În vremea aceea, mergea Iisus, într-o zi de sîmbătă, printre semănături, iar ucenicii Lui au flămînzit și au început să smulgă spice și să mănînce.

2. Văzînd aceasta, fariseii au zis Lui: Iată, ucenicii Tăi fac ceea ce nu se cuvine să facă sîmbătă.

3. Iar El le-a zis: Au n-ați citit ce-a făcut David cînd a flămînzit, el și cei ce erau cu el?

4. Cum a intrat în casa Domnului și a mîncat pîinile punerii înainte, care nu se cuveneau lui să le mănînce, nici celor ce erau cu el, ci numai preoților?

5. Sau n-ați citit în Lege că preoții, sîmbăta, în templu, calcă sîmbăta și sînt fără de vină?

(9) Mat. 14, 5. Luc. 1, 76; 7, 26. (10) Mal. 3, 1. Marc. 1, 2. Luc. 7, 27. (11) Luc. 7, 28. (12) Luc. 16, 16. (13) Mal. 3, 24. Luc. 16, 16. (14) Mal. 3, 23. Mat. 17, 10. Marc. 9, 11. Luc. 1, 27. (15) Marc. 7, 16. Apoc. 2, 7. (16) Luc. 7, 31. (17) Luc. 7, 32. (18) Mat. 3, 4. (19) Pild. 8, 1. Mat. 9, 11. Luc. 7, 34-35; 15, 2. (20) Intel. 2, 12. Luc. 10, 12-15. (21) Mat. 10, 15. Luc. 10, 13. (22) Luc. 10, 14. (23) Is. 14, 12. Plîng. 2, 1. Luc. 10, 15. (24) Mat. 10, 15. Luc. 10, 12. (25) Iov 17, 4. Ps. 8, 2; 118, 130. Pild. 9, 4. Sir.

19, 21. Luc. 10, 21; 18, 17. Ioan 9, 39. 1 Cor. 1, 19, 21, 27; 2, 8. 2 Cor. 11, 3. (26) Luc. 10, 21. (27) Mat. 16, 17. Luc. 10, 22. Ioan 1, 18; 3, 35; 6, 46; 10, 15. (28) Is. 28, 12; 55, 1. Ier. 31, 25. (29) Num. 12, 3. Ier. 6, 16. Zah. 9, 9. Sir. 6, 30; 51, 33. Ioan 13, 15. (30) 1 Ioan 5, 3. Filip, 4, 12. **Cap. 12.**—(1) Deut. 23, 25. Marc. 2, 23. Luc. 6, 1. (2) Ieș. 20, 8, 10. Marc. 2, 24. Luc. 6, 2. (3) 1 Reg. 21, 3-6. Marc. 2, 25. Luc. 6, 3. (4) Ieș. 29, 32-33. Marc. 2, 26. Luc. 6, 4. (5) Lev. 2, 9; 8, 31; 24, 5, 8-9. Num. 28, 9. Ioan 7, 22.

6. Ci grăiesc vouă că mai mare decît templul este aici.

7. Dacă ştiaţi ce înseamnă: Milă voiesc iar nu jertfă, n-aţi filosofat penevinovaţi.

8. Că Domn este şi al simbetei Fiul Omului.

9. Şi trecînd de acolo, a venit în sinagoga lor.

10. Şi iată un om avînd mîna uscată. Şi l-au întrebato, zicînd: Cade-se, oare, a vindeca simbăta? Ca să-L învinuiască.

11. El le-a răspuns: Cine va fi între voi omul care va avea o oaie şi, de va cădea ea simbăta în groapă, nu o va apuca şi o va scoate?

12. Cu cît se deosebeşte omul de oaie! De aceea se cade a face bine simbăta.

13. Atunci l-a zis omului: Întinde mîna ta. El a întins-o şi s-a făcut la loc sănătoasă ca şi cealaltă.

14. Fariseii, ieşind din sinagogă, s-au sfătuit împotriva Lui cum să-L piardă.

15. Iisus însă, cunoscîndu-i, s-a dus de acolo. Şi mulţi au venit după El şi i-a vindecat pe toţi.

16. Dar le-a poruncit ca să nu-L dea în vileag,

17. Ca să se îplinească ceea ce s-a spus prin Isaia proorocul, care zice:

18. Iată Fiul Meu pe care l-am ales, iubitul Meu întru care a binevoit sufletul Meu; pune-voi Duhul Meu peste El şi judecată neamurilor va vesti.

19. Nu se va certa, nici nu va striga, nu va auzi nimeni, pe uliţe, glasul Lui.

20. Trestie strivită nu va frînge şi feştilă fumegîndă nu va stinge, pînă ce nu va scoate, spre biruinţă, judecata.

21. Şi în numele Lui vor nădăjdui neamurile.

22. Atunci au adus la El pe un demonizat, orb şi mut, şi l-a vindecat, încît cel orb şi mut vorbea şi vedea.

23. Mulţimile toate se mirau zicînd: Nu este, oare, Acesta, Fiul lui David?

24. Fariseii însă, auzind, ziceau: Acesta nu scoate pe demoni decît cu Beelzebul, căpetenia demonilor.

25. Cunoscînd gîndurile lor, Iisus le-a zis: Orice împărăţie care se dezbină în sine se pustieşte; orice cetate sau casă care se dezbină în sine nu va dăinui.

26. Dacă Satana scoate pe Satana, s-a dezbinat în sine; dar atunci cum va dăinui împărăţia lui?

27. Şi dacă Eu scot pe demoni cu Beelzebul, feciorii voştri cu cine îi scot? De aceea ei vă vor fi judecători.

28. Iar dacă Eu cu Duhul lui Dumnezeu scot pe demoni, iată a ajuns la voi împărăţia lui Dumnezeu.

29. Cum poate cineva să intre în casa celui tare şi să-i jefuiască lucrurile, dacă nu va lega întîi pe cel tare şi pe urmă să-i prade casa?

30. Cine nu este cu Mine este împotriva Mea şi cine nu adună cu Mine risipeşte.

31. De aceea vă zic: Orice păcat şi orice hulă se va ierta oamenilor, dar hula împotriva Duhului nu se va ierta.

32. Celui care va zice cuvînt împotriva Fiului Omului, se va ierta lui; dar celui care va zice împotriva Duhului Sfînt, nu i se va ierta lui, nici în veacul acesta, nici în cel ce va să fie.

33. Ori spuneţi că pomul este bun şi rodul lui e bun, ori spuneţi că pomul este rău şi rodul lui e rău, căci după roadă se cunoaşte pomul.

34. Pui de vipere, cum puteţi să graţiţi cele bune, o dată ce sînteţi răi? Căci din prisosul inimii grăieşte gura.

35. Omul cel bun din comoara lui cea bună scoate afară cele bune, pe cînd omul cel rău, din comoara lui cea rea scoate afară cele rele.

36. Vă spun că pentru orice cuvînt deşert, pe care-l vor rosti, oamenii vor da socoteală în ziua judecăţii.

37. Căci din cuvintele tale vei fi găsit drept, şi din cuvintele tale vei fi osîndit.

38. Atunci i-au răspuns unii dintre cărturari şi farisei, zicînd: Învăţătorule, voim să vedem de la Tine un semn.

(7) Os. 6, 6. Mih. 6, 6. Mat. 9, 13. (8) Marc. 2, 28. Luc. 6, 5. (9) Marc. 3, 1. Luc. 6, 6. (10) Marc. 3, 1. Luc. 6, 6-7; 13, 14. Ioan 9, 16. (11) Ieş. 23, 4. Deut. 22, 1-4. Luc. 14, 5. (12-13) Marc. 3, 4-5. Luc. 6, 10. (14) Ps. 2, 1. Marc. 3, 6. Luc. 6, 11. Ioan 5, 18. (15) Mat. 19, 2. Marc. 3, 7. (16) Mat. 9, 30. Marc. 3, 12. Luc. 5, 14. (18) Is. 42, 1; 49, 3; 52, 13. (19) Is. 42, 2. (20) Is. 42, 3. (21) Is. 11, 10; 42, 4. Rom. 15, 12. (22) Luc. 11, 14. (23) Luc. 11, 14. (24) Sir. 27, 6. Mat. 9, 34. Marc. 3, 22. Luc. 11, 15. (25) Marc. 3, 24. Luc. 11, 17. Ioan 2, 25. (26) Marc.

3, 26. Luc. 11, 18. (27) Luc. 11, 19. (28) Ieş. 8, 19. Dan. 2, 44. Luc. 11, 20. Ioan 3, 8. (29) Is. 49, 24. Marc. 3, 27; 9, 40. Luc. 11, 21. (30) Luc. 9, 50; 11, 23. (31) Marc. 3, 28. Luc. 12, 10. 1 Ioan 5, 16. (32) Is. 22, 14. Marc. 3, 29. (33) Mat. 7, 17-18. Luc. 6, 43. (34) Cînt. 4, 11. Is. 59, 5. Sir. 34, 4. Mat. 3, 7; 23, 33. Luc. 6, 45. (35) Ps. 36, 30; 39, 12. Pild. 10, 21. Luc. 6, 45. (36) Inj. 1, 9. Rom. 14, 12. Ef. 4, 29; 5, 4. (37) Iov 15, 6. Luc. 19, 22. (38) Mat. 16, 1. Marc. 8, 11. Ioan 2, 18; 6, 30. 1 Cor. 1, 22.

39. Iar El răspunzînd, le-a zis: Neam viclean și desfrînat cere semn, dar semn nu i se va da, decît semnul lui Iona proorocul.

40. Că precum a fost Iona în pîntecele chitului trei zile și trei nopți, așa va fi Fiul Omului în inima pămîntului trei zile și trei nopți.

41. Bărbații din Ninive se vor scula la judecată cu neamul acesta și-l vor osîndi, că s-au pocăit la propovăduirea lui Iona, iată aici este mai mult decît Iona.

42. Regina de la miazăzi se va scula la judecată cu neamul acesta și-l va osîndi, căci a venit de la marginele pămîntului ca să asculte înțelepciunea lui Solomon, și iată aici este mai mult decît Solomon.

43. Și cînd duhul necurat a ieșit din om, umblă prin locuri fără apă, căutînd odihnă și nu găsește.

44. Atunci zice: Mă voi întoarce la casa mea de unde am ieșit; și venind, o află golită, măturată și împodobită.

45. Atunci se duce și ia cu sine alte șapte duhuri mai rele decît el și, intrînd, sălășluiesc aici și se fac cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele decît cele dintîi. Așa va fi și cu acest neam viclean.

46. Și încă vorbind El mulțimilor, iată mama și frații * Lui stăteau afară, căutînd să vorbească cu El.

47. Cineva I-a zis: Iată mama și frații Tăi stau afară, căutînd să-Ți vorbească.

48. Iar El i-a zis: Cine este mama Mea și cine sînt frații Mei * ?

49. Și, întinzînd mîna către ucenicii Săi, a zis: Iată mama Mea și frații Mei.

50. Că oricine va face voia Tatălui Meu celui din ceruri, acela îmi este frate și soră și mamă.

CAP. 13

Șapte pilde despre Împărăția cerurilor. Iisus neluat în seamă în cetatea Sa.

1. În ziua aceea, a ieșit Iisus din casă și a șezut la țărmul mării.

2. Și s-au adunat la El mulțimi multe, încît intrînd în corabie ședea în ea și toată mulțimea sta pe țărm.

3. Și le-a grăit lor multe pilde, zicînd: Iată a ieșit semănătorul să semene.

4. Și pe cînd semăna, unele semințe au căzut lîngă drum și au venit păsările și le-au mîncat.

5. Altele au căzut pe loc pietros, unde n-aveau pămînt mult, și îndată au răsărit, că n-aveau pămînt mult.

6. Iar cînd s-a ivit soarele, s-au pălit de arșiță și, neavînd rădăcină, s-au uscat.

7. Altele au căzut între spini, dar spinii au crescut și le-au înăbușit.

8. Altele au căzut pe pămînt bun și au dat rod: una o sută, alta șazeci, alta treizeci.

9. Cine are urechi de auzit să audă.

10. Și ucenicii, apropiindu-se de El, I-au zis: De ce le vorbești lor în pilde?

11. Iar El, răspunzînd, le-a zis: Pentru că vouă vi s-a dat să cunoașteți tainele împărăției cerurilor, pe cînd acelora nu li s-a dat.

12. Căci celui ce are i se va da și-i va prisosi, iar de la cel ce nu are, și ce are i se va lua.

13. De aceea le vorbesc în pilde, că, văzînd, nu văd și, auzînd, nu aud, nici nu înțeleg.

(39) Is. 57, 3. Mat. 16, 4. Marc. 8, 12. Luc. 11, 29. Ioan 4, 48. (40) Iona 1, 15; 2, 1, 11. Luc. 11, 30. (41) Deut. 18, 18; 34, 10. Iona 3, 5. Luc. 11, 32. (42) 3 Reg. 4, 34; 10, 1. 2 Paral. 9, 1. Luc. 11, 31. (43) Iov 1, 7. Luc. 11, 24. (44) Luc. 11, 24-25. (45) Luc. 11, 26. 2 Petr. 2, 20. Evr. 6, 4. (46) Marc. 3, 31. Luc. 8, 19. Ioan 2, 12. (47) Marc. 3, 32. (48) Marc. 3, 33. (49) Cînt. 8, 5. (50) Marc. 3, 34-35. Luc. 8, 21. Ioan 6,

40; 15, 14. Cap. 13. — (1) Marc. 4, 1. (2) Marc. 4, 2. Luc. 8, 4. (3) Marc. 4, 3. Luc. 8, 5. (4-5) Marc. 4, 4-5. Luc. 8, 5-6. (6-8) Marc. 4, 5-8. Luc. 8, 6-8. (9) Mat. 13, 43. Mat. 4, 9. (10-11) Intel. 2, 22. Marc. 4, 10-11. Luc. 8, 9-10. 1 Cor. 2, 10. (12) Mat. 25, 29. Marc. 4, 25. Luc. 8, 18; 19, 26. (13) Marc. 4, 12. Luc. 8, 10. Ioan 9, 39.

* Cuvîntul *frați* — referitor la « frații Domnului »: Matei 12, 46, 48-49; 13, 55. Marcu 3, 31-31; 6, 3. Luca 8, 19-21. Ioan 2, 12; 7, 3-5. Fapte 1, 14. I Cor. 9, 5. Gal. 1, 19 — redă cuvîntul grecesc *adelphoi* (în ebraică: *ah*), avînd următoarele sensuri: *frați*, *veri*, *rude apropiate*. În toate aceste cazuri nu este vorba de frați propriu-zis, după trup, ci de rude apropiate, îndeosebi *veri*. În alte cazuri: Matei 28, 18. Ioan 20, 17-18. prin cuvîntul « frații Mei » se înțeleg apostolii (ucenicii) Mîntuitorului. (Aceste sensuri multiple ale cuvîntului *frate* sînt cunoscute din Vechiul Testament. Limba ebraică avînd un vocabular redus, unele cuvinte prezintă mai multe sensuri. Între acestea este cuvîntul *frate*).

14. Și se împlinește cu ei proorocia lui Isaia, care zice: Cu urechile veți auzi, dar nu veți înțelege, și cu ochii vă veți uita, dar nu veți vedea.

15. Căci inima acestui popor s-a învîrtoșat și cu urechile aude greu și ochii lui s-au închis, ca nu cumva să vadă cu ochii și să audă cu urechile și cu inima să înțeleagă și să se întoarcă, și Eu să-i tămăduiesc pe ei.

16. Iar fericiți sînt ochii voștri că văd și urechile voastre că aud.

17. Căci adevărat grăiesc vouă că mulți prooroci și drepti au dorit să vadă cele ce priviți voi, și n-au văzut, și să audă cele ce auziți voi și n-au auzit.

18. Voi, ascultați pilda semănătorului:

19. De la oricine aude cuvîntul împărăției și nu-l înțelege, vine cel viclean și răpește ce s-a semănat în inima lui; aceasta este sămînța semănată lingă drum.

20. Cea semănată pe loc pietros este cel care aude cuvîntul și îndată îl primește cu bucurie,

21. Dar nu are rădăcină în sine, ci ține pînă la o vreme și, întîmplîndu-se strîmtoare sau prigoană pentru cuvînt, îndată se smintește.

22. Cea semănată în spini este cel care aude cuvîntul, dar grija acestei lumi și înșelăciunea avuției înăbușă cuvîntul și îl face neroditor.

23. Iar sămînța semănată în pămînt bun este cel care aude cuvîntul și-l înțelege, deci care aduce rod și face: unul o sută, altul șaiszeci, altul treizeci.

24. Altă pildă le-a pus lor înainte, zicînd: Asemenea este împărăția cerurilor omului care a semănat sămînță bună în țarina sa.

25. Dar pe cînd oamenii dormeau, a venit vrăjmașul, a semănat neghină printre grîu și s-a dus.

26. Iar dacă a crescut paiul și a făcut rod, atunci s-a arătat și neghina.

27. Venind slugile stăpînului casei, i-au zis: Doamne, n-ai semănat tu, oare, sămînța bună în țarina ta? De unde dar are neghină?

28. Iar El le-a răspuns: Un om vrăjmaș a făcut aceasta. Slugile i-au zis: Voiești deci să ne ducem și s-o plivim?

29. El însă a zis: Nu, ca nu cumva, plivind neghina să smulgeți o dată cu ea și grîul.

30. Lăsați să crească împreună și grîul și neghina, pînă la seceriș, și la vremea secerișului voi zice secerătorilor: Pliviți întîi neghina și legați-o în snopi ca s-o ardem, iar grîul adunați-l în jitnița mea.

31. O altă pildă le-a pus înainte, zicînd: Împărăția cerurilor este asemenea grăuntelui de muștar, pe care, luîndu-l, omul l-a semănat în țarina sa,

32. Și care este mai mic decît toate semințele, dar cînd a crescut este mai mare decît toate legumele și se face pom, încît vin păsările cerului și se sălășluiesc în ramurile lui.

33. Altă pildă le-a spus lor: Asemenea este împărăția cerurilor aluatului pe care, luîndu-l, o femeie l-a ascuns în trei măsuri de făină, pînă ce s-a dospit toată.

34. Toate acestea le-a vorbit Iisus mulțimilor în pilde, și fără pildă nu le grăia nimic,

35. Ca să se îplinească ce s-a spus prin proorocul care zice: Deschide-voi în pilde gura Mea, spune-voi cele ascunse de la întemeierea lumii.

36. După aceea, lăsînd mulțimile, a venit în casă, iar ucenicii Lui s-au apropiat de El, zicînd: Lămurește-ne nouă pilda cu neghina din țarină.

37. El, răspunzînd, le-a zis: Cel ce seamănă sămînța cea bună este Fiul Omului.

38. Țarina este lumea; sămînța cea bună sînt fiii împărăției; iar neghina sînt fiii celui rău.

39. Dușmanul care a semănat-o este diavolul; secerișul este sfîrșitul lumii, iar secerătorii sînt îngerii.

40. Și, după cum se alege neghina și se arde în foc, așa va fi la sfîrșitul veacului.

41. Trimite-va Fiul Omului pe îngerii Săi, vor culege din împărăția Lui toate smintelile și pe cei ce fac fărădelegea.

(14) Is. 6, 9. Ier. 5, 21. Iez. 12, 2. Marc. 4, 12. Luc. 8, 10. Ioan 12, 40. Fapt. 28, 26. Rom. 11, 8. (15) Is. 6, 10. Ioan 12, 40. Evr. 5, 11. (16) 2 Paral. 9, 7. Mat. 16, 17. Luc. 10, 23. (17) Luc. 10, 21. 1 Petr. 1, 10. (18) Marc. 4, 13, 15. Luc. 8, 11. (19) Marc. 4, 14-15. Luc. 8, 12. (20) Is. 58, 2. Marc. 4, 16. (21) Marc. 4, 17. Luc. 8, 13. (22) Ier. 4, 3. Marc. 4, 18. Luc. 18, 24. (23) Fac. 26, 12. Marc. 4,

20. Luc. 8, 15. (24) Marc. 4, 26. (25) Marc. 4, 27. (26) Marc. 4, 28. (30) Mal. 3, 17. Mat. 3, 12. (31) Marc. 4, 30. Luc. 13, 18. (32) Marc. 4, 30-32. Luc. 13, 18-19. (33) Fac. 18, 6. Luc. 13, 20-21. (34) Marc. 4, 33. (35) Ps. 48, 4; 77, 2. Ef. 3, 9. (38) Cînt. 7, 12-14. Ioan 8, 44. Fapt. 13, 10. (39) Fac. 3, 15. Ioil 4, 13. Apoc. 14, 15-17. (40) Mat. 25, 41. 2 Petr. 3, 7. (41) Mat. 24, 31.

42. Și-i vor arunca pe ei în văpaia focului; acolo va fi plîngerea și scriș-nirea dinților.

43. Atunci cei drepti vor străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor. Cel ce are urechi de auzit să audă.

44. Asemenea este împărăția cerurilor ca o comoară ascunsă în țarină, pe care, găsind-o un om, a ascuns-o, și de bucuria ei se duce și vinde tot ce are și cumpără țarina aceea.

45. Iarăși este asemenea împărăția cerurilor cu un neguțator care caută mărgăritare bune.

46. Și aflînd un mărgăritar de mult preț, s-a dus, a vîndut toate cîte avea și l-a cumpărat.

47. Asemenea este iarăși împărăția cerurilor cu un năvod aruncat în mare și care adună tot felul de pești.

48. Iar cînd s-a umplut, l-au tras pescarii la mal și, șezînd, au ales în vase pe cei buni, iar pe cei răi i-au aruncat afară.

49. Așa va fi la sfîrșitul veacului: vor ieși îngerii și vor despărți pe cei răi din mijlocul celor drepti.

50. Și îi vor arunca în cuptorul cel de foc; acolo va fi plîngerea și scriș-nirea dinților.

51. Înțeles-ați toate acestea? Zis-au Lui: Da, Doamne.

52. Iar El le-a zis: De aceea, orice cărturar cu învățătură despre împărăția cerurilor este asemenea unui om gospodar, care scoate din vistieria sa noi și vechi.

53. Iar după ce Iisus a sfîrșit aceste pilde, a trecut de acolo.

54. Și venind în patria Sa, îi învăța pe ei în sinagoga lor, încît ei erau uimiți și ziceau: De unde are El înțelepciunea aceasta și puterile?

55. Au nu este Acesta fiul teslurului? Au nu se numește mama Lui Maria și frații (*verii*) Lui: Iacov și Iosif și Simon și Iuda?

56. Și surorile (*verișoarele*) Lui au nu sînt toate la noi? Deci, de unde are El toate acestea?

57. Și se sminteau întru El. Iar Iisus le-a zis: Nu este prooroc disprețuit decît în patria lui și în casa lui.

58. Și n-a făcut acolo multe minuni, din pricina necredinței lor.

CAP. 14

Tăierea capului lui Ioan Botezătorul. Iisus satură cinci mii de oameni, umblă pe mare, vindecă pe cei bolnavi care se ating de El.

1. În vremea aceea, a auzit tetrarhul Irod despre faima lui Iisus.

2. Și a zis slujitorilor săi: Acesta este Ioan Botezătorul; el s-a sculat din morți și de aceea se fac minuni prin el.

3. Căci Irod, prinzînd pe Ioan, l-a legat și l-a pus în temniță, pentru Irodiada, femeia lui Filip, fratele său.

4. Căci Ioan îi zicea lui: Nu ți se cuvine s-o ai de soție.

5. Și voind să-l ucidă, s-a temut de mulțime, că-l socotea pe el ca prooroc.

6. Iar prăznuind Irod ziua lui de naștere, fiica Irodiadei a jucat în fața oaspeților și a plăcut lui Irod.

7. De aceea cu jurămint i-a făgăduit să-i dea orice va cere.

8. Iar ea, îndemnată fiind de mama sa, a zis: Dă-mi, aici pe tîpsie, capul lui Ioan Botezătorul.

9. Și regele s-a întristat, dar, pentru jurămint și pentru cei care ședeau cu el la masă, a poruncit să i se dea.

10. Și a trimis și a tăiat capul lui Ioan, în temniță.

11. Și capul lui a fost adus pe tîpsie și a fost dat fetei, iar ea l-a dus mamei sale.

12. Și, venind ucenicii lui, au luat trupul lui și l-au înmormîntat și s-au dus să dea de știre lui Iisus.

13. Iar Iisus, auzind, s-a dus de acolo, cu corabia, în loc singuratic, dar, aflînd, mulțimile au venit după El, pe jos, din cetăți.

14. Și ieșind, a văzut mulțime mare și I s-a făcut milă de ei și a vindecat pe bolnavii lor.

(42) Mat. 3, 12; 8, 12. Apoc. 19, 20. (43) Dan. 12, 3. Intel. 3, 7; 10, 17. Mat. 13, 9. (44) Pild. 2, 4. (45) Pild. 2, 4; 8, 10. (46) Ier. 16, 16. Iez. 47, 9. (47) Mat. 25, 31-32. (48) Mat. 13, 42; 25, 41. (49) Cînt. 7, 14. Is. 8, 20. (50) Marc. 6, 1-2. Luc. 4, 16, 22. Ioan 7, 15. (51) Marc. 6, 3. Luc. 3, 23. Ioan 6, 42; 7, 27. (52) Marc. 6, 4. Luc. 4, 24. Ioan 4, 44. (53) Marc. 6, 5. Cap. 14. - (1)

Marc. 6, 14. Luc. 9, 7; 23, 8. (2) Marc. 6, 14; 8, 28. Luc. 9, 19. (3) Marc. 6, 17. Luc. 3, 19-20. (4) Lev. 18, 16. Marc. 6, 18. (5) Mat. 21, 26. Marc. 6, 20. Luc. 20, 6. (6) Pild. 5, 5. Marc. 6, 21. (7) Os. 4, 11; 7, 5. Marc. 6, 22-23. (8) Marc. 6, 24. (9) Marc. 6, 26-28. Luc. 9, 9. (10) 1 Reg. 22, 21. Marc. 6, 29. (11) Marc. 6, 32-33. Luc. 9, 10. Ioan 6, 1. (12) Marc. 6, 34. Luc. 9, 11. Ioan 6, 2, 5.

15. Iar cînd s-a făcut seară, ucenicii au venit la El și I-au zis; locul este pustiu și vremea iată a trecut; deci, dă drumul mulțimilor ca să se ducă în sate, să-și cumpere mîncare.

16. Iisus însă le-a răspuns: N-au trebuință să se ducă; dați-le voi să mînce.

17. Iar ei I-au zis: Nu avem aici decît cinci pîini și doi pești.

18. Și El a zis: Aduceți-Mi-le aci.

19. Și poruncind să se așeze mulțimile pe iarbă și luînd cele cinci pîini și cei doi pești și privind la cer, a binecuvîntat și, frîgînd, a dat ucenicilor pîinile, iar ucenicii mulțimilor.

20. Și au mîncat toți și s-au săturat și au strîns rămășițele de fărîmituri, douăsprezece coșuri pline.

21. Iar cei ce mîncaseră erau ca la cinci mii de bărbați, afară de femei și de copii.

22. Și îndată Iisus a silit pe ucenici să intre în corabie și să treacă înaintea Lui, pe țarmul celălalt, pînă ce El va da drumul mulțimilor.

23. Iar dînd drumul mulțimilor, s-a suit în munte, ca să se roage deosebi. Și, făcîndu-se seară, era singur acolo.

24. Iar corabia era la multe stadii departe de pămînt, fiind învăluită de valuri, căci vîntul era împotrivă.

25. Iar la a patra strajă din noapte, a venit la ei Iisus, umblînd pe mare.

26. Văzîndu-L umblînd pe mare, ucenicii s-au înspăimîntat, zicînd că e nălucă și de frică au strigat.

27. Dar El le-a vorbit îndată, zicîndu-le: Îndrăzniți, Eu sînt; nu vă temeți!

28. Iar Petru, răspunzînd, a zis: Doamne, dacă ești Tu, poruncește să vin la Tine, pe apă.

29. El i-a zis: Vino. Iar Petru, coborîndu-se din corabie, a mers pe apă și a venit către Iisus.

30. Dar văzînd vîntul, s-a temut și, începînd să se scufunde, a strigat, zicînd: Doamne, scapă-mă!

31. Iar Iisus, întinzînd îndată mîna, l-a apucat și a zis: Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?

32. Și suindu-se ei în corabie, s-a potolit vîntul.

33. Iar cei din corabie I s-au închinat, zicînd: Cu adevărat Tu ești Fiul lui Dumnezeu.

34. Și, trecînd marea, au venit în pămîntul Ghenizaretului.

35. Și, cunoscîndu-L, oamenii locului aceleia au trimis în tot acel ținut și au adus la El pe toți bolnavii.

36. Și-L rugau ca numai să se atingă de poala hainei Lui; și cîți se atingeau se vindecau.

CAP. 15

Spălarea mîinilor. Femeia Cananeiancă. Săturarea celor patru mii de oameni.

1. Atunci au venit din Ierusalim, la Iisus, fariseii și cărturarii, zicînd:

2. Pentru ce ucenicii Tăi calcă datina bătrînilor? Căci nu-și spală mîinile cînd mîncă pîine.

3. Iar El, răspunzînd, le-a zis: De ce și voi călcați porunca lui Dumnezeu pentru datina voastră?

4. Căci Dumnezeu a zis: Cîstește pe tatăl tău și pe mama ta, iar cine va blestema pe tată sau pe mamă, cu moartea să se sfîrșească.

5. Voi însă spuneți: Cel care va zice tatălui său sau mamei sale: Cu ce te-aș fi putut ajuta este dăruit lui Dumnezeu,

6. Acela nu va cînsti pe tatăl său sau pe mama sa; și ați desființat cuvîntul lui Dumnezeu pentru datina voastră.

7. Fățarnicilor, bine a proorocit despre voi Isaia, cînd a zis:

8. Poporul acesta se apropie de Mine cu gura și Mă cîstește cu buzele, dar inima lor este departe de Mine.

9. Și zadarnic Mă cînstesc ei, învățînd învățături ce sînt porunci ale oamenilor.

(15) Num. 11, 21. Pild. 29, 25. Marc. 6, 35-36. (16) Marc. 6, 37. Luc. 9, 13. (17) Marc. 6, 38. Luc. 9, 13. Ioan 6, 9. (18) Jud. 7, 19. Marc. 6, 39-41; 8, 7. Ioan 6, 10-11. (20) 1 Reg. 9, 13. Sir. 18, 25. Marc. 6, 42-43; 8, 19. Luc. 9, 17. Ioan 6, 12. (21) Marc. 6, 44. Luc. 9, 14. (22) Ioan 6, 17. (23) Marc. 6, 46-47. Ioan 6, 15. (24) Marc. 6, 48. Ioan 6, 18. (25) Iov 9, 8. Marc. 6, 48. Ioan 6, 19. (26) Marc. 6, 49. (27) Ioan 6, 20. (30) Mat. 8, 25. (31) Mat. 8, 26. Iac. 1, 6. (32) Ps. 106, 29. Iona 1, 15. Mat. 8, 26. Marc. 6, 51. (33)

Luc. 4, 41; 9, 20. Ioan 1, 49. (34) Marc. 6, 53. (35) Marc. 6, 54-55. Luc. 6, 18. (36) Marc. 3, 10; 6, 56. Luc. 6, 19. Cap. 15. - (1) Marc. 7, 1. (2) Marc. 7, 2-5. Luc. 11, 38. Col. 2, 8. (3) Lev. 18, 3. Num. 15, 40. Marc. 7, 9. Luc. 11, 39. (4) Ieș. 20, 12; 21, 17. Lev. 19, 3; 20, 9. Deut. 5, 16. Pild. 20, 20. Sir. 3, 7-9. Marc. 7, 10. Ef. 6, 1-3. (5) Pild. 28, 24. Marc. 7, 11. (6) Marc. 7, 12-13. (7) Marc. 7, 6. (8) Is. 29, 13. Iez. 33, 31. Os. 7, 14. Am. 5, 23. Marc. 7, 6. (9) Deut. 4, 2. Is. 29, 13. Sir. 34, 7-8. Marc. 7, 7.

10. Și chemînd la Sine mulțimile, le-a zis: Ascultați și înțelegeți:

11. Nu ceea ce intră în gură spurcă pe om, ci ceea ce iese din gură, aceea spurcă pe om.

12. Atunci, apropiindu-se, ucenicii I-au zis: Știi că fariseii, auzind cuvîntul, s-au scandalizat?

13. Iar El, răspunzînd, a zis: Orice răsad pe care nu l-a sădit Tatăl Meu cel ceresc, va fi smuls din rădăcină.

14. Lăsați-i pe ei; sînt călăuze oarbe, orbilor; și dacă orb pe orb va călăuzi, amîndoi vor cădea în groapă.

15. Și Petru, răspunzînd, I-a zis: Lămurește-ne nouă pilda aceasta.

16. El a zis: Acum și voi sînteți nepricepuți?

17. Nu înțelegeți că tot ce intră în gură se duce în pîntece și se aruncă afară?

18. Iar cele ce ies din gură pornesc din inimă și acelea spurcă pe om.

19. Căci din inimă ies: gînduri rele, ucideri, adultere, desfrînări, furtişaguri, mărturi mincinoase, hule.

20. Acestea sînt care spurcă pe om dar a mîncă cu mîini nespălate nu spurcă pe om.

21. Și ieșind de acolo, a plecat Iisus în părțile Tirului și ale Sidonului.

22. Și iată o femeie cananeiancă, din acele ținuturi, ieșind striga, zicînd: Miluiește-mă, Doamne, Fiul lui David! Fiica mea este rău chinuită de demon.

23. El însă nu i-a răspuns nici un cuvînt; și apropiindu-se, ucenicii Lui îl rugau, zicînd: Slobozește-o, că strigă în urma noastră.

24. Iar El, răspunzînd, a zis: Nu sînt trimis decît către oile cele pierdute ale casei lui Israel.

25. Iar ea, venind, s-a închinat Lui, zicînd: Doamne, ajută-mă.

26. El însă, răspunzînd i-a zis: Nu este bine să iei pîinea copiilor și s-o arunci cîinilor.

27. Dar ea a zis: Da, Doamne, dar și cîinii mănîncă din fărîmiturile care cad de la masa stăpînilor lor.

28. Atunci, răspunzînd, Iisus i-a zis: O, femeie, mare este credința ta; fie ție după cum voiești. Și s-a tămăduit fiica ei din ceasul acela.

29. Și trecînd Iisus de acolo, a venit lîngă marea Galileii și, suindu-se în munte, a șezut acolo.

30. Și mulțimi multe au venit la El, avînd cu ei schiopi, orbi, muți, ciungi și alți mulți, și i-au pus la picioarele Lui, iar El i-a vindecat,

31. Încît mulțimea se minuna văzînd pe muți vorbind, pe ciungi sănătoși, pe schiopi umblînd și pe orbi văzînd, și slăveau pe Dumnezeuul lui Israel.

32. Iar Iisus, chemînd la Sine pe ucenicii Săi, a zis: Milă îmi este de mulțime, că iată sînt trei zile de cînd așteaptă lîngă Mine și n-au ce să mănînce; și să-i slobozesc flămînzi nu voiesc, ca să nu se istovească pe drum.

33. Și ucenicii I-au zis: De unde să avem noi, în pustie, atîtea pîini, cît să săturăm atîta mulțime?

34. Și Iisus i-a întrebat: Cîte pîini aveți? Ei au răspuns: Șapte și puțini peștișori.

35. Și poruncind mulțimii să șeadă jos pe pămînt,

36. A luat cele șapte pîini și peștii și, mulțumind, a frînt și a dat ucenicilor, iar ucenicii mulțimilor.

37. Și au mîncat toți și s-au săturat și au luat șapte coșuri pline, cu rămășițe de fărîmituri.

38. Iar cei ce au mîncat erau ca la patru mii de bărbați, afară de copii și de femei.

39. După aceea a dat drumul mulțimilor, s-a suit în corabie și s-a dus în ținutul Magdala.

CAP. 16

Semnele timpului. Aluatul fariseilor. Mărturisirea lui Petru. Cea dintîi vestire a Patimilor. Urmarea lui Hristos

1. Și apropiindu-se fariseii și saducheii și ispitindu-L, I-au cerut să le arate semn din cer.

(10) Marc. 7, 14. (11) Marc. 7, 15. Rom. 14, 14. (13) Ioan 15, 2. (14) Is. 9, 15; 42, 19. Ier. 5, 31. Luc. 6, 39. (15) Ps. 118, 68. Marc. 7, 17. (16) Mat. 16, 9. (17) Lev. 11, 47. Is. 17, 10-11. Marc. 7, 19. 1 Cor. 6, 13. (18) Marc. 7, 20. Iac. 3, 6. (19) Fac. 6, 5; 8, 21. Pild. 6, 14; 23, 26. Marc. 7, 21. (20) Marc. 7, 23. (21) Marc. 7, 24. (22) Mat. 9, 27. Marc. 7, 25. (24) Is. 11, 12; 53, 4-6. Ier. 50, 6. Iez. 34, 5, 16. Zah. 11, 4. Mat. 10, 6. Luc. 19, 10. Ioan 1, 11. (26) Marc. 7, 27. (27)

Marc. 7, 28. (28) Marc. 7, 29. (29) Marc. 7, 31. (30) Is. 29, 18; 35, 5. Luc. 7, 22. (31) Marc. 7, 37. Luc. 7, 22. (32) Marc. 8, 1-3. Ioan 6, 5. (33) Num. 11, 13, 22. 4 Reg. 4, 43. Marc. 8, 4. (34) Deut. 8, 18. Mat. 16, 10. Marc. 6, 38; 8, 5. Ioan 6, 8, 9. (35) Marc. 8, 6. (37) Lev. 26, 4. Reg. 4, 43. Marc. 8, 8, 20. Ioan 6, 11, 13. (38) Marc. 8, 9. Ioan 6, 10. (39) Marc. 8, 10. Cap. 16. — (1) Mat. 12, 38. Marc. 8, 11. Luc. 11, 16. Ioan 2, 18. 4, 48; 6, 30. 1 Cor. 1, 22

2. Iar El, răspunzînd, le-a zis: Cînd se face seară, ziceți: Mîine va fi timp frumos, pentru că e cerul roșu.

3. Iar dimineața ziceți: Astăzi va fi furtună, pentru că cerul este roșu-posomorît. Fățarnicilor, fața cerului știți s-o judecați, dar semnele vremilor nu puteți!

4. Neam viclean și adulter cere semn și semn nu se va da lui, decît numai semnul lui Iona. Și, lăsîndu-i, a plecat.

5. Și venind ucenicii pe celălalt țărm, au uitat să ia pîini.

6. Iar Iisus le-a zis: Luați aminte și feriți-vă de aluatul fariseilor și al saducheilor.

7. Iar ei cugetau în sinea lor, zicînd: Aceasta, pentru că n-am luat pîine.

8. Dar Iisus, cunoscîndu-le gîndul, a zis: Ce cugetați în voi înșivă, puțin credincioșilor, că n-ați luat pîine?

9. Tot nu înțelegeți, nici nu vă aduceți aminte de cele cinci pîini, la cei cinci mii de oameni, și cîte coșuri ați luat?

10. Nici de cele șapte pîini, la cei patru mii de oameni, și cîte coșuri ați luat?

11. Cum nu înțelegeți, că nu despre pîini v-am zis? Ci feriți-vă de aluatul fariseilor și al saducheilor.

12. Atunci au înțeles, că nu le-a spus să se ferească de aluatul pîinii, ci de învățătura fariseilor și a saducheilor.

13. Și venind Iisus în părțile Cezarei lui Filip, a întrebat pe ucenicii Săi, zicînd: Cine zic oamenii că sînt Eu, Fiul Omului?

14. Iar ei au răspuns: Unii, Ioan Botezătorul, alții Ilie, alții Ieremia sau unul dintre prooroci.

15. Și le-a zis: Dar voi cine ziceți că sînt?

16. Răspunzînd Simon Petru a zis: Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu celui viu.

17. Iar Iisus, răspunzînd, i-a zis: Fericit ești Simone, fiul lui Iona, că nu trup și sînge ți-au descoperit ție aceasta, ci Tatăl Meu, cel din ceruri.

18. Și Eu îți zic ție, că tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui.

19. Și îți voi da cheile împărăției cerurilor și orice vei lega pe pămînt va fi legat și în ceruri, și orice vei dezlega pe pămînt va fi dezlegat și în ceruri.

20. Atunci a poruncit ucenicilor Lui să nu spună nimănui că El este Hristosul.

21. De atunci a început Iisus să arate ucenicilor Lui că El trebuie să meargă la Ierusalim și să pătimească multe de la bătrîni și de la arhierei și de la cărturari și să fie ucis, și a treia zi să învieze.

22. Și Petru, luîndu-L la o parte, a început să-L dojenească, zicîndu-I: Milostiv fi Ție, Doamne! Să nu-Ți fie Ție aceasta!

23. Iar El, întorcîndu-se, a zis lui Petru: Mergi înapoia Mea satano! Sminteală îmi ești; că nu cugeți cele ale lui Dumnezeu, ci cele ale oamenilor.

24. Atunci Iisus a zis ucenicilor Săi: Dacă vrea cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie.

25. Că cine va voi să-și scape viața o va pierde; iar cine își va pierde viața pentru Mine o va afla.

26. Pentru că ce-i va folosi omului, dacă va cîștiga lumea întregă, iar sufletul său îl va pierde? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?

27. Căci Fiul Omului va să vină întru slava Tatălui Său, cu îngerii Săi; și atunci va răsplăti fiecăruia după faptele sale.

28. Adevărat grăiesc vouă: Sînt unii din cei ce stau aici care nu vor gusta moartea pînă ce nu vor vedea pe Fiul Omului, venind în împărăția Sa.

(2) Luc. 12, 54. (3) Ier. 8, 7-8. Luc. 12, 56, (4) Iona 1, 3; 2, 1. Mat. 12, 39. Marc. 8, 12. Luc. 11, 29. (5) Marc. 8, 14. (6) Marc. 8, 15. Luc. 12, 1. Gal. 5, 8. (7) Marc. 8, 16. (8) Marc. 8, 17. (9) Mat. 15, 16. Ioan 6, 9. (10) Mat. 15, 34. Marc. 8, 20. (11) Marc. 8, 21. (12) Gal. 5, 8. (13) Dan. 7, 13-14. Marc. 8, 27. Luc. 9, 18. (14-15) Marc. 8, 28-29. Luc. 9, 7-9, 20. (16) Mat. 14, 33. Marc. 3, 11; 8, 29. Luc. 9, 20. Ioan 1, 49; 6, 69; 11, 27. Fapt. 8, 37. Evr. 1, 2. (17) Mat. 11, 25, 27. Gal. 1, 16. (18) Is. 33, 20. Mat. 7, 25. Luc. 22, 31-32. Ioan 1, 42. 1 Petr. 2, 4.

1 Cor. 3, 11. Ef. 2, 20. Apoc. 21, 14. (19) Mat. 18, 18. Ioan 20, 23. (20) Marc. 8, 30. Luc. 9, 21. (21) Mat. 17, 23; 20, 18. Marc. 8, 31; 9, 31; 10, 33. Luc. 9, 22. (22) Marc. 8, 32. (23) Marc. 8, 33. Rom. 8, 7. (24) Mat. 10, 38. Marc. 8, 34. Luc. 9, 23; 14, 27. 1 Petr. 2, 21. (25) Marc. 8, 35. Luc. 9, 24; 17, 33. Ioan 12, 25. (26) Ps. 48, 7-8. Marc. 8, 36. Luc. 9, 25. (27) Ps. 27, 5-6; 61, 10. Pild. 24, 12. Ier. 17, 10; 32, 19. Iez. 33, 20. Dan. 7, 10. Zah. 14, 5. Sir. 17, 18. Mat. 25, 31. Marc. 8, 38; 13, 26. Luc. 9, 26. Rom. 2, 6. 2 Cor. 5, 10. Apoc. 2, 23; 19, 14. (28) Marc. 8, 39. Luc. 9, 27.

CAP. 17

Schimbarea la față. Vindecarea lunaticului. A doua vestire a Patimilor. Darea pentru Templu:

1. Și după șase zile, Iisus a luat cu Sine pe Petru și pe Iacov și pe Ioan, fratele lui, și i-a dus într-un munte înalt, deosebi.

2. Și s-a schimbat la față, înaintea lor, și a strălucit fața Lui ca soarele, iar veșmintele Lui s-au făcut albe ca lumina.

3. Și iată, Moise și Ilie s-au arătat lor, vorbind cu El.

4. Și, răspunzând, Petru a zis lui Iisus: Doamne, bine este nouă să fim aici; dacă voiești, voi face aici trei colibe: Tie una, și lui Moise una, și lui Ilie una.

5. Vorbind el încă, iată un nor luminos i-a umbrat pe ei, și iată glas din nor zicând: Acesta este Fiul Meu cel iubit, în care am binevoit; pe Acesta ascultați-L.

6. Și, auzind, ucenicii au căzut cu fața la pământ și s-au spăimîntat foarte.

7. Și Iisus a venit la ei și, atingîndu-i, le-a zis: Sculați-vă și nu vă temeți.

8. Și, ridicîndu-și ochii, nu au văzut pe nimeni, decît numai pe Iisus singur.

9. Și pe cînd se coborau din munte, Iisus le-a poruncit, zicînd: Nimănui să nu spuneți ce ați văzut, pînă cînd Fiul Omului se va scula din morți.

10. Și ucenicii L-au întrebat, zicînd: Pentru ce dar zic cărturarii că trebuie să vină mai întîi Ilie?

11. Iar El, răspunzînd, a zis: Ilie într-adevăr va veni și va așeza la loc toate.

12. Eu însă vă spun vouă că Ilie a și venit, dar ei nu l-au cunoscut, ci au făcut cu el cîte au voit; așa și Fiul Omului va pătimi de la ei.

13. Atunci au înțeles ucenicii că Iisus le-a vorbit despre Ioan Botezătorul.

14. Și mergînd ei spre mulțime, s-a apropiat de El un om, căzîndu-I în genunchi,

15. Și zicînd: Doamne, miluiește pe fiul meu că este lunatic și pătimește rău, căci adesea cade în foc și adesea în apă.

16. Și l-am adus la ucenicii Tăi și n-au putut să-l vindece.

17. Iar Iisus, răspunzînd, a zis: O, neam necredincios și îndărătnic, pînă cînd voi fi cu voi? Pînă cînd vă voi suferi pe voi? Aduceți-l aici la Mine.

18. Și Iisus l-a certat și demonul a ieșit din el și copilul s-a vindecat din ceasul acela.

19. Atunci, apropiindu-se ucenicii de Iisus, I-au zis deosebi: De ce noi n-am putut să-l scoatem?

20. Iar Iisus le-a răspuns: Pentru puțină voastră credință. Căci adevărat grăiesc vouă: Dacă veți avea credință cît un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo, și se va muta; și nimic nu va fi vouă cu neputință.

21. Dar acest neam de demoni nu iese decît numai cu rugăciune și cu post.

22. Pe cînd străbăteau Galileea, Iisus le-a spus: Fiul Omului va să fie dat în mîinile oamenilor.

23. Și-L vor omori, dar a treia zi va învia. Și ei s-au întristat foarte!

24. Venind ei în Capernaum, s-au apropiat de Petru cei ce strîng darea (pentru Templu) și i-au zis: Învățătorul vostru nu plătește darea?

25. Ba, da! — zice el. Dar intrînd în casă, Iisus i-a luat înainte, zicînd: Ce ți se pare, Simone? Regii pămîntului de la cine iau dajdie sau bir? De la fiii lor sau de la străini?

26. El i-a zis: De la străini. Iisus i-a zis: Așadar, fiii sînt scutiți.

27. Ci ca să nu-i smintim pe ei, mergînd la mare, aruncă undița și peștele care va ieși întîi, ia-l, și, deschizîndu-i gura, vei găsi un statir (*un ban de argint*). Ia banul și dă-l lor, pentru Mine și pentru tine.

Cap. 17. — (1) Marc. 9, 1-2. Luc. 9, 28. (2) Marc. 9, 1-2. Luc. 9, 29. Ioan 1, 14. 2 Petr. 1, 16. (3) Marc. 9, 4. Luc. 9, 30. (4) Marc. 9, 5. Luc. 9, 33. (5) Deut. 18, 15. Is. 42, 1. Mat. 3, 17. Luc. 3, 22; 9, 35. Ioan 5, 32. Fapt. 3, 22. 2 Petr. 1, 17. (6) Jud. 13, 20. Luc. 9, 34. 2 Petr. 1, 18. (7) Dan. 8, 18. (8) Luc. 9, 36. (9) Marc. 8, 30; 9, 9. Luc. 9, 21. (10) Mal. 3, 23. Mat. 11, 14. Marc. 9, 11. Ioan 1, 21. (11) Mal. 3, 24.

Luc. 1, 16. Fapt. 3, 21. (12) Marc. 9, 12. (13) Mat. 14, 3, 10. (14) Marc. 9, 14, 17. Luc. 9, 38. (15) Marc. 9, 18, 22. (16) Luc. 9, 40. (17) Marc. 9, 19. (18) Luc. 9, 42. (19) Marc. 9, 28. (20) Iov 9, 5. Mat. 21, 21. Marc. 9, 23; 11, 23. Luc. 17, 6. (21) Marc. 9, 29. (22) Marc. 8, 31; 9, 31; 10, 33. Luc. 9, 22, 44; 24, 7. (23) Is. 53, 8. Mat. 16, 21; 20, 19. Luc. 9, 22. (24) Ieș. 30, 13.

CAP. 18

Cine este mai mare în împărăția cerurilor. Puterea cheilor. De câte ori vom ierta pe aproapele. Pilda celui ce datora zece mii de talanți.

1. În ceasul acela, au venit ucenicii la Iisus, zicînd: Cine, oare, este mai mare în împărăția cerurilor?

2. Și chemînd la Sine un prunc, l-a pus în mijlocul lor,

3. Și a zis: Adevărat zic vouă: De nu vă veți întoarce și nu veți fi ca pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor.

4. Deci cine se va smeri pe sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare în împărăția cerurilor.

5. Și cine va primi un prunc ca acesta în numele Meu, pe Mine Mă primește.

6. Iar cine va sminti pe unul dintr-aceștia mici care cred în Mine, mai bine i-ar fi lui să i se atîrne de gît o piatră de moară și să fie afundat în adîncul mării.

7. Vai lumii, din pricina smintelilor! Că smintelile trebuie să vină, dar vai omului aceuia prin care vine sminteala.

8. Iar dacă mîna ta sau piciorul tău te smintește, taie-l și aruncă-l de la tine, că este bine pentru tine să intri în viață ciung sau schiop, decît, avînd amîndouă mîinile sau amîndouă picioarele, să fii aruncat în focul cel veșnic.

9. Și dacă ochiul tău te smintește, scoate-l și aruncă-l de la tine, că mai bine este pentru tine să intri în viață cu un singur ochi, decît, avînd amîndoi ochii, să fii aruncat în gheena focului.

10. Vedeți să nu disprețuiți pe vreunul din aceștia mici, că zic vouă: Că îngerii lor, în ceruri, pururea văd fața Tatălui Meu, Care este în ceruri.

11. Căci Fiul Omului a venit ca să mîntuiască pe cel pierdut.

12. Ce vi se pare? Dacă are un om o sută de oi și se rătăcește una dintre ele, nu lasă, oare, în munți pe cele

nouăzeci și nouă și, ducîndu-se, caută pe cea rătăcită?

13. Și dacă se întîmplă s-o găsească, adevăr grăiesc vouă că se bucură de ea mai mult decît de cele nouăzeci și nouă, care nu s-au rătăcit.

14. Astfel nu este vrere înaintea Tatălui vostru, Cel din ceruri, ca să piară vreunul dintr-aceștia mici.

15. De-ți va greși ție fratele tău, mergi, muștră-l pe el între tine și el singur. Și de te va asculta, ai cîștigat pe fratele tău.

16. Iar de nu te va asculta, ia cu tine încă unul sau doi, ca din gura a doi sau trei martori să se statornicească tot cuvîntul.

17. Și de nu-i va asculta pe ei, spune-l Bisericii; iar de nu va asculta nici de Biserică, să-ți fie ție ca un păgîn și vameș.

18. Adevărat grăiesc vouă: Oricîte veți lega pe pămînt, vor fi legate și în cer, și oricîte veți dezlega pe pămînt, vor fi dezlegate și în cer.

19. Iarăși grăiesc vouă că, dacă doi dintre voi se vor învoi pe pămînt în privința unui lucru pe care îl vor cere, se va da lor de către Tatăl Meu, Care este în ceruri.

20. Că unde sînt doi sau trei, adunați în numele Meu, acolo sînt și Eu în mijlocul lor.

21. Atunci Petru, apropiindu-se de El, I-a zis: Doamne, de câte ori va greși față de mine fratele meu și-i voi ierta lui? Oare pînă de șapte ori?

22. Zis-a lui Iisus: Nu zic ție pînă de șapte ori, ci pînă de șaptezeci de ori cîte șapte.

23. De aceea, asemănatu-s-a împărăția cerurilor cu un rege care a voit să ia socoteala slugilor sale.

24. Și, începînd să ia socoteala, au adus la el pe un datornic cu zece mii de talanți.

25. Dar neavînd el cu ce să plătească, stăpînul său a poruncit să-l vîndă pe el și pe femeia lui, pe toate cîte are, ca să se plătească.

Cap. 18. — (1-2) Marc. 9, 33-36. Luc. 9, 46-47; 22, 24. (3) Mat. 19, 14. Marc. 10, 15. Luc. 18, 16-17. (4) Marc. 10, 14, 1 Cor. 14, 20. (5) Mat. 10, 40. Marc. 9, 37. Luc. 9, 48. (6) Marc. 9, 42. Luc. 17, 1-2. Rom. 14, 13. (7) Int. 4, 12. Mat. 26, 24. Luc. 17, 1. Rom. 14, 13. 1 Cor. 11, 19. (8) Mat. 5, 29-30. Marc. 9, 43-45. (9) Deut. 13, 5-10. Ps. 118, 37. Mat. 5, 29. Marc. 9, 47. (10) 1 Reg. 6, 16. Ps. 33, 8. Iov 1, 6. Tob. 3, 16. Evr. 1, 14. Apoc. 8, 2. (11) Mat. 10, 6. Marc. 2, 17. Luc. 9, 56; 19, 10.

Ioan 3, 17; 12, 47. 1 Tim. 1, 15. (12) Ier. 50, 6. Iez. 34, 4, 11. Luc. 15, 4. (13) Luc. 15, 5-7. (14) Luc. 15, 7-10. 2 Petr. 3, 9. (15) Lev. 19, 17. Sir. 19, 14. Luc. 17, 3. Iac. 5, 19-20. (16) Deut. 17, 6. Ioan 8, 17. 2 Cor. 13, 1. Evr. 10, 28. (17) 1 Cor. 5, 11. 2 Tes. 3, 6, 14. (18) Mat. 16, 19. Ioan 20, 23. (19) 1 Ioan 3, 22; 5, 14. (20) Luc. 24, 15. (21) Mat. 6, 12. Luc. 17, 3-4. (22) Lev. 25, 39. Mat. 6, 14. Marc. 11, 25-26. Luc. 17, 4-5. Col. 3, 13. (23) c 4 Reg. 4, 1.

26. Deci, căzîndu-i în genunchi, sluga aceea i se închina, zicînd: Doamne, îngăduiește-mă și-ți voi plăti ție tot.

27. Iar stăpînul slugii aceleia, milos-tivindu-se de el, i-a dat drumul și i-a iertat și datoria.

28. Dar, ieșind, sluga aceea a găsit pe unul dintre cei ce slujeau cu el și care-i datora o sută de dinari. Și punînd mîna pe el, îl sugruma zicînd: Plătește-mi ce ești dator.

29. Deci, căzînd cel ce era slugă ca și el, îl ruga zicînd: Îngăduiește-mă și îți voi plăti.

30. Iar el nu voia, ci, mergînd, l-a aruncat în închisoare, pînă ce va plăti datoria.

31. Iar celelalte slugi, văzînd deci cele petrecute, s-au întristat foarte și, venind, au spus stăpînului toate cele întîmplate.

32. Atunci, chemîndu-l stăpînul său, îi zise: Slugă vicleană, toată datoria aceea ți-am iertat-o, fiindcă m-ai rugat.

33. Nu se cădea, oare, ca și tu să ai milă de cel împreună slugă cu tine, precum și eu am avut milă de tine?

34. Și mîniindu-se stăpînul lui, l-a dat pe mîna chinuitorilor, pînă ce-i va plăti toată datoria.

35. Tot așa și Tatăl Meu cel ceresc vă va face vouă, dacă nu veți ierta — fiecare fratelui său — din inimile voastre.

CAP. 19

Despre desfacerea căsătoriei. Iisus binecuvîntează pe copii. Tînărul cel bogat.

1. Iar după ce Iisus a sfîrșit cuvintele acestea, a plecat din Galileea și a venit în hotarele Iudeii, dincolo de Iordan.

2. Și au mers după El mulțimi multe și i-a vindecat pe ei acolo.

3. Și au venit la El fariseii, ispitindu-L și zicînd: Se cuvine, oare, omului să-și lase femeia sa, pentru orice pricină?

4. Răspunzînd, El a zis: N-ați citit că Cel ce i-a făcut de la început i-a făcut bărbat și femeie?

5. Și a zis: Pentru aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de femeia sa și vor fi amîndoi un trup.

6. Așa încît nu mai sînt doi ci un trup. Deci ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă.

7. Ei I-au zis Lui: Pentru ce, dar, Moise a poruncit să-i dea carte de despărțire și să o lase?

8. El le-a zis: Pentru învîrtoșarea inimii voastre, v-a dat voie Moise să lăsați pe femeile voastre, dar din început nu a fost așa.

9. Iar Eu zic vouă că oricine va lăsa pe femeia sa, afară de cuvînt de desfrînare, și se va însura cu alta săvîrșește adulter; și cine s-a însurat cu cea lăsată săvîrșește adulter.

10. Ucenicii I-au zis: Dacă astfel este pricina omului cu femeia, nu este de folos să se însoare.

11. Iar El le-a zis: Nu toți pricep cuvîntul acesta, ci aceia cărora le este dat.

12. Că sînt fameni care s-au născut așa din pîntecele mamei lor; sînt fameni pe care oamenii i-au făcut fameni, și sînt fameni care s-au făcut fameni pe ei înșiși, pentru împărăția cerurilor. Cine poate înțelege să înțeleagă.

13. Atunci I s-au adus copii, ca să-și pună mîinile peste ei și să se roage; dar ucenicii îi certau.

14. Iar Iisus a zis: Lăsați copiii și nu-i opriți să vină la Mine, că a unora ca aceștia este împărăția cerurilor.

15. Și punîndu-și mîinile peste ei, s-a dus de acolo.

16. Și, iată, venind un tînăr la El, I-a zis: Învățătorule bun, ce bine voi face, ca să am viața veșnică?

17. Iar El a zis: De ce-Mi zici bun? Nimeni nu este bun decît numai Unul Dumnezeu. Iar de vrei să intri în viață, păzește poruncile.

18. El I-a zis: Care? Iar Iisus a zis: Să nu ucizi, să nu săvîrșești adulter, să nu furi, să nu mărturisești strîmb;

(33) Iac. 2, 13. (35) Mat. 5, 25; 6, 12-15. Marc. 11, 25-26. Cap. 19. — (1) Marc. 10, 1. Ioan 10, 40. (2) Mat. 12, 15. (3) Marc. 10, 2. (4) Fac. 1, 27; 5, 2. Mal. 2, 14-15. Marc. 10, 6. (5) Fac. 2, 24. Marc. 10, 7-8. 1 Cor. 6, 16. Ef. 5, 31. (6) Marc. 10, 9. 1 Cor. 7, 10. (7) Deut. 24, 1. Mat. 5, 31. Marc. 10, 4. (8) Deut. 20, 14. Marc. 10, 5. (9) Mat. 5, 32. Marc. 10, 11. Luc. 16, 18.

(10) Pild. 21, 19. 1 Cor. 7, 32. (11) 1 Cor. 7, 2-9. (12) Is. 56, 3. Intel. 3, 14. 1 Cor. 7, 7. (13) Marc. 10, 13. Luc. 18, 15. (14) Mat. 18, 3. Luc. 17, 16. (15) Fac. 48, 14. Marc. 10, 16. (16) Marc. 10, 17. Luc. 10, 25; 18, 18. (17) Deut. 6, 25. 1 Reg. 2, 2. Sir. 15, 15. Marc. 10, 18. Iac. 1, 17. (18) Ieș. 20, 13-16. Deut. 5, 17-20. Mat. 5, 21. Marc. 10, 19.

19. Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta și să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.

20. Zis-a lui tînărul: Toate acestea le-am păzit din copilăria mea. Ce-mi mai lipsește?

21. Iisus i-a zis: Dacă voiești să fii desăvîrșit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor și vei avea comoară în cer; după aceea, vino și urmează-Mi.

22. Ci, auzind cuvîntul acesta, tînărul a plecat întristat, căci avea multe așuții.

23. Iar Iisus a zis ucenicilor Săi: Adevărat zic vouă că un bogat cu greu va intra în împărăția cerurilor.

24. Și iarăși zic vouă că mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decît să intre un bogat în împărăția lui Dumnezeu.

25. La acest cuvînt ucenicii s-au uimit foarte, zicînd: Dar cine poate să se mîntuiască?

26. Dar Iisus, privind la ei le-a zis: La oameni aceasta e cu neputință, la Dumnezeu însă toate sînt cu putință.

27. Atunci Petru, răspunzînd, I-a zis: Iată noi am lăsat toate și Ți-am urmat Ție. Ce oare va fi nouă?

28. Iar Iisus le-a zis: Adevărat zic vouă că voi cei ce Mi-ați urmat Mie, la înnoirea lumii, cînd Fiul Omului va ședea pe tronul slavei Sale, veți ședea și voi pe douăsprezece tronuri, judecînd cele douăsprezece seminții ale lui Israel.

29. Și oricine a lăsat frați sau surori sau tată sau mamă, sau femeie, sau copii sau țarine, sau case, pentru numele Meu, înmulțit va lua înapoi și va moșteni viața veșnică.

30. Și mulți dintîi vor fi pe urmă, și cei de pe urmă vor fi întîi.

CAP. 20

Pilda despre lucrătorii tocmiți la vie. A treia vestire a Patimilor. Fiii lui Zevedeu. Cearta pentru întîietate. Cei doi orbi.

1. Căci împărăția cerurilor este asemenea unui om stăpîn de casă, care a

ieșit dis-de-dimineață, să tocmească lucrători în via sa.

2. Și învoindu-se cu lucrătorii cu un dinar pe zi, i-a trimis în via sa.

3. Și ieșind pe la ceasul al treilea, a văzut pe alții stînd în piață fără lucru.

4. Și le-a zis acelora: Mergeți și voi în vie, și ce va fi cu dreptul, vă voi da.

5. Iar ei s-au dus. Ieșind iarăși pe la ceasul al șaselea și al nouălea, a făcut tot așa.

6. Ieșind pe la ceasul al unsprezecelea, a găsit pe alții, stînd fără lucru, și le-a zis: De ce ați stat aici toată ziua fără lucru?

7. Zis-au lui: Fiindcă nimeni nu ne-a tocmit. Zis-a lor: Duceți-vă și voi în vie și ce va fi cu dreptul veți lua.

8. Făcîndu-se seară, stăpînul viei a zis către îngrijitorul său: Cheamă pe lucrători, și dă-le plata, începînd de la cei din urmă pînă la cei dintîi.

9. Venind cei din ceasul al unsprezecelea, au luat cîte un dinar.

10. Și venind cei dintîi, au socotit că vor lua mai mult, dar au luat și ei tot cîte un dinar.

11. Și după ce au luat, cîrteau împotriva stăpînului casei,

12. Zicînd: Aceștia de pe urmă au făcut un ceas și i-ai pus deopotrivă cu noi, care am dus greutatea zilei și arșița.

13. Iar el, răspunzînd, a zis unuia dintre ei: Prietene, nu-ți fac nedreptate. Oare nu te-ai învoit cu mine un dinar?

14. Ia ce este al tău și pleacă. Voiesc să dau acestuia de pe urmă ca și ție.

15. Au nu mi se cuvine mie să fac ce voiesc cu ale mele? Sau ochiul tău este rău, pentru că eu sînt bun?

16. Astfel vor fi cei de pe urmă întîi și cei dintîi pe urmă, că mulți sînt chemați, dar puțini aleși.

17. Și suindu-se la Ierusalim, Iisus a luat deosebi pe cei doisprezece ucenici și le-a spus lor, pe cale:

18. Iată ne suim la Ierusalim și Fiul Omului va fi dat în mîna arhie-

(19) Ieș. 20, 12. Luc. 18, 20. (20) Marc. 10, 20. Luc. 16, 9; 18, 21. (21) Mat. 6, 20. Marc. 10; 21-22. Luc. 12, 33. Fapt. 2, 45. (22) Ps. 61, 10. Luc. 18, 23. (23) Pild. 11, 23. Marc. 10, 23-24. Luc. 18, 24. (24) Luc. 6, 24; 18, 25. (25) Marc. 10, 26. Luc. 18, 26. (26) Fac. 18, 14. Iov 42, 2. Ier. 32, 17. Zah. 8, 6. Marc. 10, 27. Luc. 1, 37; 18, 27. (27) Deut. 33, 9. Mat.

4, 20. Marc. 10, 28. Luc. 5, 11; 18, 28. (28) Ințel. 3, 8. Luc. 22, 28-30. 1 Cor. 6, 2. Apoc. 3, 21; 20, 4. (29) Marc. 10, 29-30. Luc. 18, 29-30. (30) Mat. 20, 16. Marc. 10, 31. Luc. 13, 30. Cap. 20. — (1) Neem. 9, 3. Mat. 21, 33. (8) Apoc. 22, 12. (15) Fac. 4, 6. (16) Mat. 19, 30; 22, 14. Marc. 10, 31. Luc. 13, 30. (17) Marc. 10, 32. Luc. 18, 31. (18) Mat. 16, 21. Marc. 10, 33. Luc. 18, 31-32.

reilor și a cărturarilor, și-L vor osîndi la moarte;

19. Și îl vor da în mîna păgînilor, ca să-L batjocorească și să-L biciuiască și să-L răstignească, dar a treia zi va învia.

20. Atunci a venit la El mama fiilor lui Zevedeu, împreună cu fiii ei, închinîndu-se și cerînd ceva de la El.

21. Iar El a zis ei: Ce voiești? Ea a zis Lui: Zi ca să șeadă acești doi fii ai mei, unul de-a dreapta și altul de-a stînga Ta, întru împărăția Ta.

22. Dar Iisus, răspunzînd, a zis: Nu știți ce cereți. Puteți, oare, să beți paharul pe care-l voi bea Eu și cu botezul cu care Eu mă botez să vă botezați? Ei I-au zis: Putem.

23. Și El a zis lor: Cu adevărat, paharul Meu veți bea și cu botezul cu care Eu mă botez vă veți boteza, dar a șede de-a dreapta și de-a stînga Mea nu este al Meu a da, ci se va da căroră s-a pregătit de către Tatăl Meu.

24. Și auzind cei zece, s-au mîniat pe cei doi frați.

25. Dar Iisus, chemîndu-i la Sine, a zis: Știți că ocîrmuitorii neamurilor domnesc peste ele și cei mari le stăpînesc.

26. Nu tot așa va fi între voi, ci care între voi va vrea să fie mare să fie slujitorul vostru.

27. Și care între voi va vrea să fie întîiul, să vă fie vouă slugă,

28. După cum și Fiul Omului n-a venit să I se slujească, ci ca să slujească El și să-și dea viața răscumpărare pentru mulți.

29. Și plecînd ei din Ierihon, mulțime mare venea în urma Lui.

30. Și iată doi orbi, care ședeau lîngă drum, auzind că trece Iisus, au strigat, zicînd: Miluiește-ne pe noi, Doamne, Fiul lui David!

31. Dar mulțimea îi certa ca să tacă; ei însă și mai tare strigau, zicînd: Miluiește-ne pe noi, Doamne, Fiul lui David,

32. Și Iisus, stînd, i-a chemat și le-a zis: Ce voiți să vă fac?

33. Zis-au Lui: Doamne, să se deschidă ochii noștri.

34. Și făcîndu-I-se milă, Iisus s-a atins de ochii lor, și îndată au văzut și I-au urmat Lui.

CAP. 21

Intrarea în Ierusalim. Alungarea vînzătorilor din Templu. Smochinul neroditor. Pilda lucrătorilor celor răi.

1. Iar cînd s-au apropiat de Ierusalim și au venit la Betfaghe la Muntele Măslinilor, atunci Iisus a trimis pe doi ucenici,

2. Zicîndu-le: Mergeți în satul care este înaintea voastră și îndată veți găsi o asină legată și un mînz cu ea: dezlegați-o și aduceți-o la Mine.

3. Și dacă vă va zice cineva ceva, veți spune că-i trebuie Domnului; și le va trimite îndată.

4. Iar acestea toate s-au făcut, ca să se îplinească ceea ce s-a spus prin proorocul, care zice:

5. Spuneți fiicei Sionului: Iată Împăratul tău vine la tine blînd și șezînd pe asină și pe mînz, fiul celei de sub jug.

6. Mergînd deci, ucenicii și făcînd după cum le-a poruncit Iisus,

7. Au adus asina și mînzul și deasupra lor și-au pus veșmintele, iar El a șezut peste ele.

8. Și cei mai mulți din mulțime își așterneau hainele pe cale, iar alții tăiau ramuri din copaci și le așterneau pe cale,

9. Iar mulțimile care mergeau înaintea Lui și care veneau după El strigau zicînd: Osana Fiului lui David; binecuvîntat este cel ce vine întru numele Domnului! Osana întru cei de sus!

10. Și intrînd El în Ierusalim, toată cetatea s-a cutremurat, zicînd: Cine este Acesta?

11. Iar mulțimile răspundeau: Acesta este Iisus, proorocul din Nazaretul Galileii.

(19) Is. 53, 4. Mat. 17, 23. Marc. 10, 33-34. Luc. 9, 22. Ioan 18, 28, 32; 19, 1. (20) Marc. 10, 35. (21) Sir. 7, 4. Marc. 10, 36-37. (22) Mat. 26, 39, 42. Marc. 10, 38-40; 14, 35. (23) Luc. 12, 50. (24) Marc. 10, 41. Luc. 22, 24. (24-25) Marc. 10, 41-42. Luc. 22, 24-25. (26) Mat. 23, 11. Marc. 9, 35; 10, 43. 1 Petr. 5, 3. (27) Marc. 10, 44. (28) Is. 53, 11. Dan. 9, 24. Mat. 26, 28. Marc. 10, 45. Ioan 11, 51. Gal. 1, 4. Filip. 2, 7. 1 Tim. 2, 6. Tit. 2, 14. (29) Marc. 10, 46. Luc. 18, 35. (30) Mat. 9, 27. Luc. 18, 35. (31) Marc. 10, 48. Luc. 18, 35. (32) Luc. 18, 40-41. (33) Eccl.

11, 7. Marc. 10, 50-51. Luc. 18, 41. (34) Marc. 10, 52. Luc. 18, 43. Cap. 21.—(1) Zah. 14, 4-5. Marc. 11, 1. Luc. 19, 29. Ioan 12, 12. (2) Marc. 11, 2. Luc. 19, 30. (3) Marc. 11, 3. Luc. 19, 31. (5) Is. 62, 11. Zah. 9, 9. Ioan 12, 15. (6) Marc. 11, 4-6. Luc. 19, 32. (7) 4 Reg. 9, 13. Marc. 11, 7. Luc. 19, 35. Ioan 12, 14. (8) Lev. 23, 40. Marc. 11, 8. Luc. 19, 36. Ioan 12, 13. (9) 3 Reg. 1, 39. Ps. 117, 26. Mat. 23, 38. Marc. 11, 10. Luc. 13, 35; 19, 38. Ioan 12, 13. (10) Ioan 2, 13. (11) Luc. 7, 16; 24, 19.

12. Și a intrat Iisus în templu și a alungat pe toți cei ce vindeau și cum-părau în templu și a răsturnat mesele schimbătorilor de bani și scaunele celor care vindeau porumbei.

13. Și a zis lor: Scris este: Casa Mea, casă de rugăciune se va chema, iar voi o faceți peșteră de tâlhari.

14. Și au venit la El, în templu, orbi și șchiopi și i-a făcut sănătoși.

15. Și văzînd arhieriei și cărturarii minunile pe care le făcuse și pe copiii care strigau în templu și ziceau: Osana Fiului lui David, s-au mîniat.

16. Și I-au zis: Auzi ce zic aceștia? Iar Iisus le-a zis: Da. Au niciodată n-ați citit că din gura copiilor și a celor ce sug ți-ai pregătit laudă?

17. Și lăsîndu-i, a ieșit afară din cetate la Betania, și noaptea a rămas acolo.

18. Dimineata, a doua zi, pe cînd se întorcea în cetate, a flămînzit;

19. Și văzînd un smochin lîngă cale, s-a dus la el, dar n-a găsit nimic în el decît numai frunze, și a zis lui: De acum înainte să nu mai fie rod din tine în veac! Și smochinul s-a uscat îndată.

20. Văzînd aceasta, ucenicii s-au minunat, zicînd: Cum s-a uscat smochinul îndată?

21. Iar Iisus, răspunzînd, le-a zis: Adevărat grăiesc vouă: Dacă veți avea credință și nu vă veți îndoii, veți face nu numai ce s-a făcut cu smochinul, ci și muntelui acestuia de veți zice: Ridică-te și aruncă-te în mare, va fi așa.

22. Și toate cîte veți cere, rugîndu-vă cu credință, veți primi.

23. Iar după ce a intrat în templu, s-au apropiat de El, pe cînd învăța, arhieriei și bătrînii poporului și au zis: Cu ce putere faci acestea? Și cine Ți-a dat puterea aceasta?

24. Răspunzînd, Iisus, le-a zis: Vă voi întreba și Eu pe voi un cuvînt, pe care, de Mi-l veți spune, și Eu vă voi spune vouă cu ce putere fac acestea:

25. Botezul lui Ioan de unde a fost? Din cer sau de la oameni? Iar ei cugetau întru sine, zicînd: De vom zice: Din cer, ne va spune: De ce, dar, n-ați crezut lui?

26. Iar de vom zice: De la oameni, ne temem de popor, fiindcă toți îl socotesc pe Ioan de prooroc.

27. Și răspunzînd ei lui Iisus, au zis: Nu știm. Zis-a lor și El: Nici Eu nu vă spun cu ce putere fac acestea.

28. Dar ce vi se pare? Un om avea doi fii. Și a mers la cel dintîi și i-a zis: Fiule, du-te astăzi și lucrează în via mea.

29. Iar el răspunzînd, a zis: Nu vreau; dar pe urmă, părăindu-i rău, s-a dus.

30. Mergînd la al doilea, i-a zis de asemenea; acesta i-a răspuns: Eu, Doamne, voi merge, dar nu s-a dus.

31. Care dintr-aceștia doi a făcut voia Tatălui? Zis-au Lui: Cel dintîi. Zis-a lor Iisus: Adevărat grăiesc vouă că vameșii și desfrîinatele merg înaintea voastră în împărăția lui Dumnezeu.

32. Căci a venit Ioan la voi în calea dreptății și n-ați crezut în el, ci vameșii și desfrîinatele au crezut, iar voi ați văzut și nu v-ați căit nici după aceea, ca să credeți în el.

33. Ascultați altă pildă: Era un om oarecare stăpîn al casei sale, care a sădit vie. A împrejmuit-o cu gard, a săpat în ea teasc, a elădit un turn și a dat-o lucrătorilor, iar el s-a dus departe.

34. Cînd a sosit timpul roadelor, a trimis pe slujitorii săi la lucrători, ca să ia partea lui din roade.

35. Dar lucrătorii, punînd mîna pe slujitori, pe unul l-au bătut, pe altul l-au omorît, iar pe altul l-au ucis cu pietre.

36. Din nou a trimis alți slujitori, mai mulți decît cei dintîi, și au făcut cu ei tot așa.

37. La urmă, a trimis la ei pe fiul său zicînd: Se vor rușina de fiul meu.

(12) Deut. 14, 23-25. Marc. 11, 15. Luc. 19, 45. Ioan 2, 14. (13) 3 Reg. 8, 43. Is. 56, 7. Ier. 7, 11. Marc. 11, 17. Luc. 19, 46. Ioan 2, 16. (14) Is. 35, 5-6. (15) Is. 26, 11, Marc. 11, 18. (16) Ps. 8, 3. (17) Marc. 11, 11, 19. Ioan 11, 18. (18) Marc. 11, 12. (19) Ier. 8, 13. Marc. 11, 13, 14, 20-21. Luc. 13, 6-7. (21) Mat. 17, 20. Marc. 11, 23. Luc. 17, 6. Iac. 1, 6. (22) Mat. 7, 7. Marc. 9, 23; 11, 34. Ioan 14, 13; 15, 7. 1 Ioan 3, 22. (23) Ag. 2, 7. Mat. 7, 29. Marc. 11, 27. Luc. 20, 1-2. (24) Marc. 11, 29. Luc.

20, 3. (25) Marc. 11, 30. (26) Mat. 14, 5. Marc. 6, 20; 11, 32. Luc. 20, 6. (27) Pild. 26, 4. Marc. 11, 33. Luc. 20, 7-8. (30) Iez. 33, 31. (31) Luc. 3, 12; 7, 29. (32) Mat. 3, 1-13. Luc. 3, 12. (33) Ps. 79, 8. Cînt. 8, 11-12. Is. 5, 1-7. Ier. 2, 21. Marc. 12, 1. Luc. 20, 9. (34) Cînt. 8, 11. Luc. 20, 10. (35) Neem. 9, 26. Ier. 37, 15. Mih. 7, 6. Mat. 5, 12; 22, 6; 23, 34, 37. Luc. 20, 10. Evr. 11, 35. (36) Mat. 22, 4. Marc. 12, 56. (37) Luc. 20, 13.

38. Iar lucrătorii viei, văzînd pe fiul, au zis între ei: Acesta este moștenitorul; veniți să-l omorîm și să avem noi moștenirea lui.

39. Și, punînd mîna pe el, l-au scos afară din vie și l-au ucis.

40. Deci, cînd va veni stăpînul viei, ce va face acelor lucrători?

41. I-au răspuns: Pe cei răi, cu rău îi va pierde, iar via o va da altor lucrători, care vor da roadele la timpul lor.

42. Zis-a lor Iisus: Au n-ați citit niciodată în Scripturi: Piatra pe care au aruncat-o ziditorii, aceasta a ajuns să fie în capul unghiului. De la Domnul a fost aceasta și este lucru minunat în ochii noștri.

43. De aceea vă spun că împărăția lui Dumnezeu se va lua de la voi și se va da neamului care va face roadele ei.

44. Cine va cădea pe piatra aceasta se va sfărîma, iar pe cine va cădea îl va spulbera.

45. Iar arhieriei și fariseii, ascultînd pildele Lui, au înțeles că despre ei vorbește.

46. Și căutînd să-L prindă, s-au temut de popor pentru că Il socotea proroc.

CAP. 22

Parabola nunții fiului de împărat. Dinarul Cezarului. Cea mai mare poruncă din lege. Mesia: Fiul și Domnul lui David.

1. Și, răspunzînd, Iisus a vorbit iarăși în pilde, zicîndu-le:

2. Împărăția cerurilor asemănatu-s-a unui împărat care a făcut nuntă fiului său.

3. Și a trimis pe slugile sale ca să cheme pe cei poftiți la nuntă, dar ei n-au voit să vină.

4. Iarăși a trimis alte slugi, zicînd: Spuneți celor chemați: Iată, am pregătit ospățul meu; juncii mei și cele îngrășate s-au junghiat și toate sînt gata. Veniți la nuntă.

5. Dar ei, fără să țină seama, s-au dus: unul la țarina sa, altul la neguțătoria lui;

6. Iar ceilalți, punînd mîna pe slugile lui, le-au batjocorit și le-au ucis.

7. Și auzînd împăratul de acestea, s-a umplut de mînie și, trimițînd oștile sale, a nimicit pe ucigașii aceia și cetății lor i-au dat foc.

8. Apoi a zis către slugile sale: Nunta este gata dar cei poftiți n-au fost vrednici.

9. Mergeți deci la răspîntiile drumurilor și pe cîți veți găsi, chemați-i la nuntă.

10. Și ieșînd slugile acelea la drumuri, au adunat pe toți cîți i-au găsit, și răi și buni, și s-a umplut casa nunții cu oaspeți.

11. Iar intrînd împăratul ca să privească pe oaspeți, a văzut acolo un om care nu era îmbrăcat în haină de nuntă.

12. Și i-a zis: Prietene, cum ai intrat aici, fără haină de nuntă? El însă a tăcut.

13. Atunci împăratul a zis slugilor: Legați-l de picioare și de mîini și aruncați-l în întinericul cel mai din afară. Acolo va fi plîngerea și scrișnierea dinților.

14. Căci mulți sînt chemați, dar puțini aleși.

15. În vremea aceea, s-au dus fariseii și au ținut sfat ca să-L prindă pe El în cuvînt.

16. Și au trimis la El pe ucenicii lor, împreună cu Irodianii, zicînd: Învățătorule, știm că ești omul adevărului și întru adevăr înveți calea lui Dumnezeu și nu-Ți pasă de nimeni, pentru că nu cauți la fața oamenilor.

17. Spune-ne deci nouă: Ce Ți se pare? Se cuvine să dăm dajdie Cezarului sau nu?

18. Ci Iisus, cunoscînd viclenia lor, le-a răspuns: Ce Mă ispitiți, fățarnicilor?

19. Arătați-Mi banul de dajdie. Iar ei I-au adus un dinar.

20. Iisus le-a zis: Al cui e chipul acesta și inscripția de pe el?

21. Răspuns-au ei: Ale Cezarului. Atunci a zis lor: Dați deci Cezarului

(38) Fac. 37, 20. Ps. 2, 2. Mat. 26, 4; 27, 1. Marc. 12, 7. Luc. 20, 14. Ioan 11, 53. (39) Marc. 12, 8. Luc. 20, 15; 22, 54. Ioan 18, 12. Evr. 13, 12. (40) Marc. 12, 9. Luc. 20, 15. (41) Luc. 20, 16; 21, 24. (42) Ps. 117, 22-23. Is. 28, 16. Zah. 3, 9. Marc. 12, 10. Luc. 14, 24; 20, 17. Fapt. 4, 11. 1 Petr. 2, 4, 6-7. (44) Is. 8, 14; 60, 12. Dan. 2, 34, 44. Zah. 12, 3. Luc. 2, 34; 20, 18. Rom. 9, 32-33. (45) Marc. 12, 12. (46) Luc. 19, 48. Ioan 6, 14; 7, 40. Cap. 22. — (2) Cînt. 3, 11. Is. 25, 6. Luc. 14, 16. Apoc.

19, 7. (3) Pild. 9, 3-5. Luc. 14, 17. (4) Mat. 21, 36. (5) Luc. 14, 17-20. (6) Mat. 21, 35. (7) Luc. 14, 21; 19, 27, 43. (8) Mat. 10, 11-13. (9) Luc. 14, 21. (11) Ps. 44, 15. Is. 61, 10. 2 Cor. 5, 3. Apoc. 16, 15. (13) Luc. 13, 28. (14) Mat. 20, 16. Marc. 10, 31. Luc. 14, 24. (15) Ps. 40, 7. Ier. 18, 19. Marc. 12, 13. Luc. 20, 20. (16) Marc. 12, 14. Luc. 20, 21. (17) Marc. 12, 14. Luc. 20, 22. (18-19) Marc. 12, 15. Luc. 20, 23-24. (21) Pild. 24, 21. Marc. 12, 16-17. Luc. 20, 25. Rom. 13, 7.

cele ce sînt ale Cezarului și lui Dumnezeu cele ce sînt ale lui Dumnezeu.

22. Auzind acestea, s-au minunat și, lăsîndu-l, s-au dus.

23. În ziua aceea, s-au apropiat de El saducheii, cei ce zic că nu este înviere, și L-au întrebat,

24. Zicînd: Învățătorule, Moise a zis: Dacă cineva moare neavînd copii, fratele lui să ia de soție pe cea văduvă și să ridice urmași fratelui său.

25. Deci erau, la noi, șapte frați; și cel dintîi s-a însurat și a murit și, neavînd urmaș, a lăsat pe femeia sa fratelui său.

26. Asemenea și al doilea și al treilea, pînă la al șaptelea.

27. În urma lor a murit și femeia.

28. La înviere, deci, a cărui dintre cei șapte va fi femeia? Căci toți au avut-o de soție.

29. Răspunzînd, Iisus le-a zis: Vă rătăciți, neștiind Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu.

30. Căci la înviere, nici nu se însoară, nici nu se mărită, ci sînt ca îngerii lui Dumnezeu în cer.

31. Iar despre învierea morților, au n-ați citit ce vi s-a spus vouă de Dumnezeu, zicînd:

32. Eu sînt Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov? Nu este Dumnezeul morților, ci al viilor.

33. Iar mulțimile, ascultîndu-L, erau uimite de învățătura Lui.

34. Și auzind fariseii că a închis gura saducheilor, s-au adunat laolaltă.

35. Unul dintre ei, învățător de Lege, ispitindu-L pe Iisus, L-a întrebat:

36. Învățătorule, care poruncă este mai mare în Lege?

37. El i-a răspuns: Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău.

38. Aceasta este marea și întîia poruncă.

39. Iar a doua, la fel ca aceasta: Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.

40. În aceste două porunci se cuprind toată Legea și proorocii.

41. Și fiind adunați fariseii, i-a întrebat Iisus,

42. Zicînd: Ce vi se pare despre Hristos? Al cui Fiu este? Zis-au Lui: Al lui David.

43. Zis-a lor: Cum deci David în duh, îl numește pe El Domn? — zicînd:

44. Zis-a Domnul Domnului meu: Șezi de-a dreapta Mea, pînă ce voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale.

45. Deci dacă David îl numește pe El Domn, cum este fiu al lui?

46. Și nimeni nu putea să-I răspundă cuvînt și nici n-a mai îndrăznit cineva, din ziua aceea, să-L mai întrebe.

CAP. 23

Iisus mustră pe farisei. Ierusalimul cel ce ucide pe prooroci, și dărîmarea lui.

1. Atunci a vorbit Iisus mulțimilor și ucenicilor Săi,

2. Zicînd: Cărturarii și fariseii au șezut în scaunul lui Moise;

3. Deci toate cîte vă vor zice vouă, faceți-le și păziți-le; dar după faptele lor nu faceți, că ei zic, dar nu fac.

4. Că leagă sarcini grele și cu anevoie de purtat și le pun pe umerii oamenilor, iar ei nici cu degetul nu voiesc să le miște.

5. Toate faptele lor le fac ca să fie priviți de oameni; căci își lătesc filacteriile și își măresc ciucurii de pe poale.

6. Și le place să stea în capul mesei la ospete și în băncile dintîi, în sinagogi,

7. Și să li se plece lumea în piețe și să fie numiți de oameni: Rabi.

8. Voi însă să nu vă numiți Rabi, că unul este Învățătorul vostru: Hristos, iar voi toți sînteți frați.

9. Și tată al vostru să nu numiți pe pămînt, că Tatăl vostru unul este, Cel din ceruri.

(23) Marc. 12, 18. Luc. 20, 27. Fapt. 23, 8. (24) Fac. 38, 8. Deut. 25, 5. Rut. 4, 10. Marc. 12, 19. Luc. 20, 28. (25) Marc. 12, 20. Luc. 20, 29. (26-31) Marc. 12, 21-26. Luc. 20, 30-36. 1 Cor. 15, 43-44. (32) Ies. 3, 6. Marc. 12, 26-27. Luc. 20, 37-38. (33) Luc. 20, 39. (35-36) Marc. 12, 28-29. Luc. 10, 25. (37) Deut. 6, 5; 10, 12. Mih. 6, 8. Marc. 12, 29-30. Luc. 10, 27. (38) Marc. 12, 30. (39) Lev. 19, 18. Mat. 5, 43. Marc. 12, 31. Luc. 10, 27. (40) Mat. 7, 12.

Marc. 12, 31. (41) Marc. 12, 35. Luc. 20, 41. (42) Luc. 20, 41. (43) Marc. 12, 36. (44) Ps. 109, 1. Luc. 20, 42-43. Fapt. 2, 34. Evr. 1, 13. (45) Luc. 20, 41. (46) Marc. 12, 34. Luc. 14, 6; 20, 40. Cap. 23. — (2) Neem. 8, 4. (3) Deut. 17, 9. Rom. 2, 19. (4) Is. 10, 1. Luc. 11, 46. Fapt. 15, 10. (5) Num. 15, 38. Deut. 22, 12. Mat. 6, 1. Marc. 12, 38. (6) Marc. 12, 39. Luc. 11, 43; 20, 46. (7) Marc. 12, 38. (8) Ioan 13, 13. Iac. 3, 1. 1 Cor. 3, 4-7. (9) Mal. 1, 6; 2, 10. Ef. 3, 14.

10. Nici învățători să nu vă numiți, că învățătorul vostru este unul: Hristos.

11. Și care este mai mare între voi să fie slujitorul vostru.

12. Cine se va înălța pe sine se va smeri, și cine se va smeri pe sine se va înălța.

13. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că închideți împărăția cerurilor înaintea oamenilor; că voi nu intrați, și nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsați.

14. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că mâncați casele văduvelor și cu fățarnicie vă rugați îndelung; pentru aceasta mai multă osîndă veți lua.

15. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că înconjurați marea și uscatul ca să faceți un ucenic! și dacă l-ați făcut, îl faceți fiu al gheenei și îndoit decît voi.

16. Vai vouă, călăuze oarbe! care ziceți: Cel ce se va jura pe templu, nu este cu nimic legat, dar cel ce se va jura pe aurul templului este legat.

17. Nebuni și orbi! Ce este mai mare, aurul sau templul care sfințește aurul?

18. Ziceți iar: Cel ce se va jura pe altar, cu nimic nu este legat, dar cel ce se va jura pe darul ce este deasupra altarului este legat.

19. Nebuni și orbi! Ce este mai mare, darul sau altarul care sfințește darul?

20. Deci cel ce se jură pe altar se jură pe el și pe toate cîte sînt deasupra lui.

21. Și cel ce se jură pe templu se jură pe el și pe Cel care ocuiește în el.

22. Cel ce se jură pe cer se jură pe tronul lui Dumnezeu și pe Cel ce șade pe tron.

23. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că dați zeciuială din izmă, din mărar și din chimen, dar ați lăsat părțile mai grele ale Legii: judecata, mila și credința; pe acestea trebuia să le faceți și pe acelea să nu le lăsați.

24. Călăuze oarbe! care strecurați îngerul și înghițiți cămila.

25. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că voi curățiți partea dinafară

a paharului și a blidului, iar înăuntru sînt pline de răpire și de lăcomie.

26. Fariseule, orb!, curăță întîi partea dinăuntru a paharului și a blidului, ca să fie curată și cea dinafară.

27. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că semănați cu mormintele cele văruite, care pe dinafară se arată frumoase, înăuntru însă sînt pline de oase de morți și de toată necurăția.

28. Așa și voi, pe dinafară vă arătați drepti oamenilor, înăuntru însă sînteți plini de fățarnicie și de fărădelege.

29. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că zidiți mormintele proorocilor și împodobiți pe ale dreptilor.

30. Și ziceți: De am fi fost noi în zilele părinților noștri, n-am fi fost părtași cu ei la vărsarea sîngelui proorocilor.

31. Astfel, dar, mărturisiți voi înși-vă că sînteți fii ai celor ce au ucis pe prooroci.

32. Dar voi întreceți măsura părinților voștri!

33. Șerpi, pui de vipere, cum veți scăpa de osînda gheenei

34. De aceea, iată Eu trimit la voi prooroci și înțelepți și cărturari; dintre ei veți ucide și veți răstigni; dintre ei veți biciui în sinagogi și-i veți urmări din cetate în cetate.

35. Ca să cadă asupra voastră tot sîngele dreptilor, răspîndit pe pămînt, de la sîngele dreptului Abel, pînă la sîngele lui Zaharia, fiul lui Varahia, pe care l-ați ucis între templu și altar.

36. Adevărat grăiesc vouă, vor veni acestea toate asupra acestui neam.

37. Ierusalime, Ierusalime, care omori pe prooroci și cu pietre ucizi pe cei trimiși la tine; de cîte ori am voit să adun pe fiii tăi, după cum adună pasărea puii săi sub aripi, dar nu ați voit.

38. Iată, casa voastră vi se lasă pustie;

39. Căci vă zic vouă: De acum nu Mă veți mai vedea, pînă cînd nu veți zice: Binecuvîntat este cel ce vine întru numele Domnului!

(10) Ioan 13, 13. (11) Mat. 20, 26. (12) Iov 22, 29. Pild. 29, 23. Luc. 14, 11; 18, 14. (13) Iez. 22, 25. Luc. 11, 52. (14) Marc. 12, 40. Luc. 20, 47. (16) Mat. 5, 33-34; 15, 14; 23, 24. (17) 1 Petr. 1, 18. 2 Petr. 1, 9. (19) Ies. 29, 37. 1 Petr. 1, 18. 2 Petr. 1, 9. (21) 3 Reg. 8, 13. 2 Paral. 6, 2. Ps. 25, 8; 131, 14. (22) Ps. 10, 4. Mat. 5, 34. Fapt. 7, 49. (23) Deut. 14, 22. Ps. 10, 7. Os. 6, 6. Mih. 6, 8. Mat. 9, 13; 12, 7. Luc. 11, 42. (25) Marc. 7, 3. Luc. 11, 39. (26) Luc. 11, 41. Tit. 1,

15. (27) Iov 36, 13. Luc. 11, 44. Fapt. 23, 3. (28-31) Luc. 11, 39-49. (32) Fac. 15, 15. 1 Tes. 2, 16. (33) Mat. 3, 7; 12, 34. (34) 2 Paral. 24, 21-22; 36, 15-16. Is. 1, 21; 41, 27-28. Mat. 5, 12. Luc. 11, 49. Fapt. 7, 52. (35) Fac. 4, 8. Ps. 101, 27. Ier. 26, 15. Luc. 11, 51. 1 Ioan 3, 12. Apoc. 18, 24. (37) Deut. 32, 11. Ps. 16, 8; 90, 7. Is. 1, 21; 31, 5. Luc. 13, 34. (39) 3 Reg. 9, 4. Ps. 117, 26. Ier. 12, 7; 22, 5. Mat. 21, 9. Luc. 13, 35. Ioan 12, 13.

CAP. 24

Dărîmarea Ierusalimului. Venirea lui Hristos și sfîrșitul lumii. Cînd va veni ceasul acela?

1. Și ieșind Iisus și plecînd de la templu, s-au apropiat de El ucenicii Lui, ca să-I arate clădirile templului.

2. Iar El, răspunzînd, le-a zis: Ve-deți toate acestea? Adevărat grăiesc vouă: Nu va rămîne aici piatră pe piatră, care să nu se risipească.

3. Și șezînd El pe Muntele Măslini-lor, au venit la El ucenicii, deosebi, zicînd: Spune nouă cînd vor fi acestea și care este semnul venirii Tale și al sfîrșitului veacului?

4. Răspunzînd, Iisus le-a zis: Ve-deți să nu vă amăgească cineva.

5. Căci mulți vor veni în numele Meu, zicînd: Eu sînt Hristos, și pe mulți îi vor amăgi.

6. Și veți auzi de războaie și de zvonuri de războaie; luați seama să nu vă speriați, căci trebuie să fie toate, dar încă nu este sfîrșitul.

7. Căci se va ridica neam peste neam și împărăție peste împărăție și va fi foame și ciumă și cutremur mare pe alocuri.

8. Dar toate acestea sînt începutul durerilor.

9. Atunci vă vor da pe voi spre asuprire și vă vor ucide și veți fi urîți de toate neamurile, pentru numele Meu.

10. Atunci mulți se vor sminti și se vor vinde unii pe alții; și se vor urî unii pe alții.

11. Și mulți prooroci mincinoși se vor scula și vor amăgi pe mulți.

12. Iar din pricina înmulțirii fără-delegii, iubirea multora se va răci.

13. Dar cel ce va răbda pînă la sfîrșit, acela se va mîntui.

14. Și se va propovădui această Evanghelie a împărăției în toată lumea

spre mărturie la toate neamurile; și atunci va veni sfîrșitul.

15. Deci, cînd veți vedea urîciunea pustiirii ce s-a zis prin Daniel proorocul, stînd în locul cel sfînt — cine citește să înțeleagă —,

16. Atunci cei din Iudeea să fugă la munți.

17. Cel ce va fi pe casă să nu se coboare, ca să-și ia lucrurile din casă.

18. Iar cel ce va fi în țarină să nu se întoarcă înapoi, ca să-și ia haina.

19. Vai de cele însărcinate și de cele ce vor alăpta în zilele acelea!

20. Rugați-vă ca să nu fie fuga voastră iarna, nici simbăta.

21. Căci va fi atunci strîmtorare mare, cum n-a fost de la începutul lumii pînă acum și nici nu va mai fi.

22. Și de nu s-ar fi scurtat acele zile, n-ar mai scăpa nici un trup, dar pentru cei aleși se vor scurta acele zile.

23. Atunci de vă va zice cineva: Iată, Mesia este aici sau dincolo, să nu-l credeți.

24. Căci se vor ridica hristoși mincinoși și prooroci mincinoși și vor da semne mari și chiar minuni, ca să amăgească, de va fi cu putință, și pe cei aleși.

25. Iată, v-am spus de mai înainte.

26. Deci, de vă vor zice vouă: Iată este în pustie, să nu ieșiți; iată este în cămări, să nu credeți.

27. Căci precum fulgerul iese de la răsărit și se arată pînă la apus, așa va fi și venirea Fiului Omului.

28. Că unde va fi stîrvul, acolo se vor aduna vulturii.

29. Iar îndată după strîmtorarea acelor zile, soarele se va întunece și luna nu va mai da lumina ei, iar stelele vor cădea din cer și puterile cerurilor se vor zgudui.

30. Atunci se va arăta pe cer sem-nul Fiului Omului și vor plînge toate

Cap. 24. — (1) Marc. 13, 1. Luc. 21, 5. (2) 3 Reg. 9, 7-8. Ier. 26, 18. Mih. 3, 12. Marc. 13, 2. Luc. 19, 44; 21, 6-7. (3) Marc. 13, 3-4. (4) Marc. 13, 5. Luc. 21, 8. Ef. 5, 6. 2 Tes. 2, 3. (5) Ier. 14, 14; 29, 9. Mat. 7, 22; 24, 24. Marc. 13, 6. Luc. 21, 8. (6) 2 Paral. 15, 6. Ier. 4, 27; 5, 10. Marc. 13, 7. (7) Is. 19, 2. Ag. 2, 21. Luc. 21, 10. (8) Marc. 13, 8. (9) Ps. 49, 17. Mat. 10, 17. Marc. 13, 9. Luc. 21, 12, 17. Ioan 15, 20. Fapt. 4, 1-3. Apoc. 2, 10. (10) Luc. 21, 16. 2 Tim. 1, 15. (11) Deut. 13, 1-3. Marc. 13, 6. 2 Petr. 2, 1. (12) Marc. 13, 13. Evr. 3, 6. Apoc. 2, 10. (13) Marc. 13, 10. Rom. 10, 18. Col. 1, 6. (14) Dan. 9, 27; 12, 11. Marc. 13, 14. Luc.

21, 20. (16) Marc. 13, 14. Luc. 21, 21. (17-19) Ier. 6, 25. Marc. 13, 15-17. Luc. 17, 31; 21, 33; 23, 29. (20) Ieș. 16, 29. Zah. 14, 6. Marc. 13, 18. (21) Dan. 9, 26; 12, 1. Ioil 2, 2. Marc. 13, 19. (22) Is. 65, 8-9. Marc. 13, 20. (23) Marc. 13, 21. Luc. 17, 21-23. (24) Deut. 13, 1-3. Mat. 24, 5. Marc. 13, 22. Apoc. 13, 13. (25-26) Marc. 13, 21-23. (27) Luc. 17, 24. (28) Iov 39, 30. Avac. 1, 8. Luc. 17, 37. (29) Is. 13, 10. Ier. 15, 9. Iez. 32, 7; 38, 19. Am. 5, 20. Ioil 2, 10; 3, 4; 4, 15. Avac. 1, 8. Marc. 56, 24-25. Luc. 21, 25-26. Apoc. 6, 12. (30) Dan. 7, 13-14. Zah. 12, 10. Marc. 13, 26; 14, 62. Apoc. 1, 7.

neamurile pământului și vor vedea pe Fiul Omului venind pe norii cerului, cu putere și cu slavă multă.

31. Și va trimite pe îngerii Săi, cu sunet mare de trâmbiță, și vor aduna pe cei aleși ai Lui din cele patru vânturi, de la marginile cerurilor pînă la celelalte margini.

32. Învățați de la smochin pilda: Cînd mlădița lui se face fragedă și odrăslește frunze, cunoașteți că vara este aproape.

33. Asemenea și voi, cînd veți vedea toate acestea, să știți că este aproape, la uși.

34. Adevărat grăiesc vouă că nu va trece neamul acesta, pînă ce nu vor fi toate acestea.

35. Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece.

36. Iar de ziua și de ceasul acela nimeni nu știe, nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl.

37. Și precum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și venirea Fiului Omului.

38. Căci precum în zilele acelea dinainte de potop, oamenii mîncău și beau, se însurau și se măritau, pînă în ziua cînd a intrat Noe în corabie,

39. Și n-au știut pînă ce a venit potopul și i-a luat pe toți, la fel va fi și venirea Fiului Omului.

40. Atunci, din doi care vor fi în țarină, unul se va lua și altul se va lăsa.

41. Din două care vor măcina la moară, una se va lua și alta se va lăsa.

42. Privegheați deci, că nu știți în care zi vine Domnul vostru.

43. Aceea cunoașteți, că de-ar ști stăpînul casei la ce strajă din noapte vine furul, ar priveghea și n-ar lăsa să i se spargă casa.

44. De aceea și voi fiți gata, că în ceasul în care nu gîndiți Fiul Omului va veni.

45. Cine, oare, este slujitorul credincios și înțelept pe care l-a pus stăpînul peste slugile sale, ca să le dea hrană la timp?

46. Fericit este slujitorul acela, pe care venind stăpînul său, îl va afla făcînd așa.

47. Adevărat zic vouă că peste toate avuțiile sale îl va pune.

48. Iar dacă acel slujitor, rău fiind, va zice în inima sa: Stăpînul meu întîrzie,

49. Și va începe să bată pe tovarășii săi de slujbă, să mănînce și să bea cu bețivii,

50. Veni-va stăpînul slujitorului aceluia în ziua cînd nu se așteaptă și în ceasul pe care nu-l cunoaște.

51. Și-l va tăia din dregătorie și partea lui o va pune cu fățarnicii. Acolo va fi plîngerea și scrișnirea dinților.

CAP. 25

*Pildele celor zece fecioare și a talanților.
Judecata viitoare.*

1. Împărăția cerurilor se va asemăna cu zece fecioare, care, luînd candelarele lor, au ieșit în întîmpinarea mirelui.

2. Cinci însă dintre ele erau nebune și cinci înțelepte.

3. Căci cele nebune, luînd candelarele, n-au luat cu sine untdelemn.

4. Iar cele înțelepte au luat untdelemn în vase, o dată cu candelarele lor.

5. Dar mirele întîrziînd, au ațipit toate și au adormit.

6. Iar la miezul nopții s-a făcut strigare: Iată, mirele vine! Ieșiți întru întîmpinarea lui!

7. Atunci s-au deșteptat toate acele fecioare și au împodobit candelarele lor.

8. Și cele nebune au zis către cele înțelepte: Dați-ne din untdelemnul vostru, că se sting candelarele noastre.

9. Dar cele înțelepte le-au răspuns, zicînd: Nu, ca nu cumva să nu ne ajungă nici nouă și nici vouă. Mai bine mergeți la cei ce vînd și cumpărați pentru voi.

10. Deci plecînd ele ca să cumpere, a venit mirele și cele ce erau gata au intrat cu El la nuntă și ușa s-a închis.

11. Iar mai pe urmă, au sosit și celelalte fecioare, zicînd: doamne, doamne, deschide-ne nouă.

12. Iar el, răspunzînd, a zis: Adevărat zic vouă: Nu vă cunosc pe voi.

(31) Ps. 49, 5. Mat. 13, 41. 1 Cor. 15, 52. 1 Tes. 4, 6. (32-34) Marc. 13, 28-30. Luc. 21, 29-32. (35) Ps. 118, 89. Is. 40, 8; 51, 6. Mat. 5, 18. Marc. 13, 31. Luc. 21, 33. 2 Petr. 3, 10. Evr. 1, 11. (36) Zah. 14, 7. Marc. 13, 32. Luc. 17, 20. Fapt. 1, 7. (37) Fac. 7, 7. Luc. 17, 26. 1 Petr. 3, 20. (38) Fac. 6, 2-5. Luc. 17, 27. (39-41) Fac. 7, 23. Luc. 17, 30-36. (42-44) Mat. 25, 13. Marc. 13, 33-37. Luc. 12, 40; 21, 36. 2 Petr. 3, 10.

1 Cor. 16, 13. 1 Tes. 5, 2, 6. Apoc. 3, 2. (43) Luc. 12, 39. 1 Tes. 5, 2. Apoc. 16, 15. (45) Luc. 12, 42. Fapt. 20, 28. 1 Cor. 4, 2. (46-48) Luc. 12, 37, 43-46. Apoc. 16, 15. (49) Ps. 49, 18. (50) Luc. 12, 46. (51) Ps. 20, 8. Mat. 8, 12; 13, 42. Luc. 12, 46. Cap. 25. — (1-5) 1 Tes. 5, 6. 2 Tes. 1, 8. (6) Mat. 24, 31. 1 Tes. 4, 16. (7) Luc. 12, 35. (10) Luc. 13, 25. Apoc. 19, 7. (11) Mat. 7, 21. Luc. 13, 25. (12) Ps. 5, 4. Avac. 1, 13. Luc. 13, 25. Ioan 9, 31.

13. Drept aceea, privegheați, că nu știți ziua, nici ceasul când vine Fiul Omului.

14. Și este ca un om care, plecând departe, și-a chemat slugile și le-a dat pe mână avuția sa.

15. Unuia i-a dat cinci talanți, altuia doi, altuia unul, fiecăruia după puterea lui, și a plecat.

16. Îndată, mergînd, cel ce luase cinci talanți a lucrat cu ei și a cîștigat alți cinci talanți.

17. De asemenea și cel cu doi a cîștigat alți doi.

18. Iar cel ce luase un talant s-a dus, a săpat o groapă în pămînt și a ascuns argintul stăpînului său.

19. După multă vreme a venit și stăpînul acelor slugi și a făcut socoteala cu ele.

20. Și apropiindu-se cel care luase cinci talanți, a adus alți cinci talanți, zicînd: Doamne, cinci talanți mi-ai dat, iată alți cinci talanți am cîștigat cu ei.

21. Zis-a lui stăpînul: Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincioasă, peste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău.

22. Apropiindu-se și cel cu doi talanți, a zis: Doamne, doi talanți mi-ai dat, iată alți doi talanți am cîștigat cu ei.

23. Zis-a lui stăpînul: Bine, slugă bună și credincioasă, peste puțin ai fost credincioasă, peste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău.

24. Apropiindu-se apoi și cel care primise un talant, a zis: Doamne, te-am știut că ești om aspru, care seceri unde n-ai semănat și aduni de unde n-ai împrăștiat.

25. De aceea, m-am temut și m-am dus de am ascuns talantul tău în pămînt; iată ai ce este al tău.

26. Și răspunzînd stăpînul său i-a zis: Slugă vicleană și leneșă, știai că secer unde n-am semănat și adun de unde n-am împrăștiat?

27. Se cuvenea deci ca tu să pui banii mei la zarafi, și eu, venind, aș fi luat ce este al meu cu dobîndă.

28. Luați deci de la el talantul și dați-l celui ce are zece talanți.

29. Căci tot celui ce are i se va da și-i va prisosi, iar de la cel ce n-are și ce are i se va lua.

30. Iar pe sluga netrebnică aruncați-o întru întunericul cel mai dinafară. Acolo va fi plîngerea și scrișnirea dinților.

31. Cînd va veni Fiul Omului întru slava Sa, și toți sfinții îngeri cu El, atunci va ședea pe tronul slavei Sale.

32. Și se vor aduna înaintea Lui toate neamurile și-i va despărți pe unii de alții, precum desparte păstorul oile de capre.

33. Și va pune oile de-a dreapta Sa, iar caprele de-a stînga.

34. Atunci va zice Împăratul celor de-a dreapta Lui: Veniți, binecuvîntații Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă, de la întemeierea lumii.

35. Căci flămînd am fost și Mi-ați dat să mînc; însetat am fost și M-ați dat să beau; străin am fost și M-ați primit.

36. Gol am fost și M-ați îmbrăcat; bolnav am fost și M-ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine.

37. Atunci dreptii Îi vor răspunde, zicînd: Doamne, cînd Te-am văzut flămînd și Te-am hrănit? Sau însetat și Ți-am dat să bei?

38. Sau cînd Te-am văzut străin și Te-am primit, sau gol și Te-am îmbrăcat?

39. Sau cînd Te-am văzut bolnav sau în temniță și am venit la Tine?

40. Iar Împăratul, răspunzînd, va zice către ei: Adevărat zic vouă, întrucît ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut.

41. Atunci va zice și celor de-a stînga: Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care este gătît diavolului și îngerilor lui.

(13) Mat. 24, 42. Marc. 13, 33; 34, 38. Luc. 12, 40; 21, 36. Fapt. 20, 31. 1 Petr. 4, 7. 1 Cor. 16, 13. Apoc. 16, 15 (14) Mat. 21, 33. Luc. 19, 12. (15) Rom. 12, 6. 1 Cor. 12, 7, 11 Ef. 4, 11. (16) Mat. 18, 23. Luc. 19, 15. (20) Luc. 19, 16. (21) Is. 61, 7. Dan. 12, 2-3. Mat. 24, 45-47; 25, 31. Luc. 16, 10; 19, 17, 19. (22) Luc. 19, 18. (23) Luc. 19, 19. (24) Luc. 19, 20-21. (25) Ps. 52, 6. Luc. 19, 21. (26) Mat. 18, 32-33. Luc. 19, 22. (27) Luc. 19, 23. (28) Luc. 19, 24. (29) Mat. 13, 12. Marc. 4, 25. Luc. 8, 18; 19, 26. Ioan 15, 2. (30) Mat. 8, 12; 13, 42, 50; 24,

51. 2 Tes. 1, 8. (31) Zah. 14, 5. Mat. 13, 49; 16, 27. Marc. 8, 38. Fapt. 1, 11. Iuda 1, 14. Rom. 2, 16. Apoc. 1, 7. (32) Ps. 1, 5. Iez. 20, 37-38; 34, 17. Mat. 13, 41, 49. Rom. 14, 10. 2 Cor. 5, 10. Apoc. 20, 12. (33) Is. 34, 17. Zah. 10, 3. (34) Dan. 7, 22. Mat. 20, 23; 25, 21, 46. Ioan 14, 2. 1 Petr. 1, 4, 9; 3, 9. Apoc. 21, 7. (35-36) Pild. 14, 31. Is. 58, 7. Iez. 18, 7. Sir. 7, 27; 17, 17-18. Iac. 1, 27; 2, 15. 2 Tim. 1, 18. Evr. 13, 1-2. (40) Pild. 14, 31; 19, 17. Mat. 10, 42. Marc. 9, 41. Evr. 6, 10. (41) Ps. 6, 8. Is. 30 33. Mat. 7, 23; 13, 40, 50. Luc. 13, 27. Apoc. 20, 10.

42. Căci flămînd am fost și nu Mi-ați dat să mănînc; însetat am fost și nu Mi-ați dat să beau;

43. Străin am fost și nu M-ați primit; gol și nu M-ați îmbrăcat; bolnav și în temniță, și nu M-ați cercetat.

44. Atunci vor răspunde și ei, zicînd: Doamne, cînd te-am văzut flămînd, sau însetat, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în temniță și nu Ți-am slujit?

45. El însă le va răspunde, zicînd: Adevărat zic vouă: Întrucît nu ați făcut unuia dintre acești prea mici, nici Mie nu Mi-ați făcut.

46. Și vor merge aceștia la osîndă veșnică, iar dreptii la viață veșnică.

CAP. 26

Vestirea cea din urmă a Patimilor lui Iisus. Ungerea din Betania. Cina cea de Taină. Suferințele din Ghetsimani. Trădarea lui Iuda. Prinderea lui Iisus. Înfățișarea înaintea arhierilor. Lepădarea lui Petru.

1. Iar după ce a sfîrșit toate aceste cuvinte, a zis Iisus către ucenicii Săi:

2. Știți că peste două zile va fi Paștile și Fiul Omului va fi dat să fie răstignit.

3. Atunci arhierii și bătrînii popului s-au adunat în curtea arhierului, care se numea Caiafa.

4. Și împreună s-au sfătuit ca să prindă pe Iisus, cu vicleșug, și să-Lucidă.

5. Dar ziceau: Nu în ziua praznicului, ca să nu se facă tulburare în popor.

6. Fiind Iisus în Betania, în casa lui Simon Leprosul,

7. S-a apropiat de El o femeie, avînd un alabastru cu mir de mare preț, și l-a turnat pe capul Lui, pe cînd ședea la masă.

8. Și văzînd ucenicii, s-au mîniat și au zis: De ce s-a făcut risipa aceasta?

9. Căci mirul acesta se putea vinde scump, iar banii să se dea săracilor.

10. Dar Iisus, cunoscînd gîndul lor, le-a zis: Pentru ce faceți supărare femeii? Căci lucru bun a făcut ea față de Mine.

11. Căci pe săraci totdeauna îi aveți cu voi, dar pe Mine nu mă aveți totdeauna;

12. Că ea, turnînd mirul acesta pe trupul Meu, a făcut-o spre îngroparea Mea.

13. Adevărat zic vouă: Oriunde se va propovădui Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va spune și ce-a făcut ea, spre pomenirea ei.

14. Atunci unul din cei doisprezece, cel numit Iuda Iscarioteanul, ducîndu-se la arhierii,

15. A zis: Ce voiți să-mi dați și eu Il voi da în mîinile voastre? Iar ei s-au învoit cu el treizeci de arginți.

16. Și de atunci căuta un prilej potrivît ca să-L dea în mîinile lor.

17. În cea dintîi zi a Azimelor, au venit ucenicii la Iisus și L-au întrebat: Unde voiești să-Ți pregătim să mănînci Paștile?

18. Iar El a zis: Mergeți în cetate, la cutare și spuneți-i: Învățătorul zice: Timpul Meu este aproape: la tine vreau să fac Paștile cu ucenicii Mei.

19. Și ucenicii au făcut precum le-a poruncit Iisus și au pregătit Paștile.

20. Iar cînd s-a făcut seară, a șezut la masă cu cei doisprezece ucenici.

21. Și pe cînd mîncau, Iisus a zis: Adevărat grăiesc vouă, că unul dintre voi Mă va vinde.

22. Și ei, întristîndu-se foarte, au început să-L zică fiecare: Nu cumva eu sînt, Doamne?

23. Iar El, răspunzînd, a zis: Cel ce a întins cu Mine mîna în blid, acela Mă va vinde.

24. Fiul Omului merge precum este scris despre El. Vai, însă, acelui om prin care Fiul Omului se vinde! Bine era de omul acela dacă nu se năștea.

25. Și Iuda, cel ce L-a vîndut, răspunzînd, a zis: Nu cumva sînt eu, Învățătorule? Răspuns-a lui: Tu ai zis.

(43) Iov 22, 6-7. (45) Pild. 14, 31; 17, 5. Fapt. 9, 5. (46) Dan. 12, 2. Mat. 25, 21, 34. Ioan 5, 29. Rom. 2, 7. Cap. 26. — (2) Ieș. 12, 15. Marc. 14, 1. Luc. 22, 1. Ioan 13, 1. (3-5) Ps. 2, 1-2; 82, 3. Marc. 14, 1-2. Luc. 22, 2. Ioan 11, 47-53. Fapt. 4, 27. (6-10) Mat. 21, 17. Marc. 14, 3-6. Luc. 7, 37. Ioan 11, 2; 12, 3-7. (11) Deut. 15, 11. Marc. 14, 12. Ioan 12, 8; 13, 33; 14, 19. (7) Marc. 14, 8. Ioan 12, 7. (13) Pild. 10, 7. (14) Mat. 10, 4. Marc. 14, 10. Luc.

22, 3-4. Ioan 12, 4; 13, 2, 27. (15) Zah. 11, 12. Mat. 27, 3. Luc. 22, 5. (16-20) Ieș. 12, 6, 15. Ps. 40, 9-10. Pild. 1, 18. Marc. 14, 11-17. 18. Luc. 22, 6-14. (21) Ps. 40, 9. Marc. 14, 18. Ioan 13, 2, 21. (22) Marc. 14, 19. Ioan 13, 22. (23) Ps. 40, 9; 54, 14-15. Marc. 14, 20. Luc. 22, 21. Ioan 13, 18, 26. (24) Ps. 21. Is. 53. Dan. 9, 26. Marc. 9, 12; 14, 21-22. Luc. 22, 22; 24, 25-27. Ioan 17, 12. Fapt. 17, 2; 26, 22. 1 Cor. 15, 3.

26. Iar pe cînd mîncău ei, Iisus, luînd pîine și binecuvîntînd, a frînt și, dînd ucenicilor, a zis: Luați, mîncăți, acesta este trupul Meu.

27. Și luînd paharul și mulțumind, le-a dat, zicînd: Beți dintru acesta toți.

28. Că acesta este sîngele Meu, al Legii celei Noi, care pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor.

29. Și vă spun vouă că nu voi mai bea de acum din acest rod al viței pînă în ziua aceea cînd îl voi bea cu voi, nou, în împărăția Tatălui Meu.

30. Și după ce au cîntat laude, au ieșit la Muntele Măslinilor.

31. Atunci Iisus le-a zis: Voi toți vă veți sminti întru Mine în noaptea aceasta, căci scris este: Bate-voi păstorul și se vor risipi oile turmei.

32. Dar după învierea Mea, voi merge mai înainte de voi în Galileea.

33. Iar Petru, răspunzînd, I-a zis: Dacă toți se vor sminti întru Tine, eu niciodată nu mă voi sminti.

34. Zis-a Iisus lui: Adevărat zic ție că în noaptea aceasta, mai înainte de a cînta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de Mine.

35. Petru i-a zis: Și de ar fi să mor împreună cu Tine, nu mă voi lepăda de Tine. Și toți ucenicii au zis la fel.

36. Atunci Iisus a mers împreună cu ei la un loc ce se cheamă Ghetsi-manî și a zis ucenicilor: Ședeți aici, pînă ce Mă voi duce acolo și Mă voi ruga.

37. Și luînd cu Sine pe Petru și pe cei doi fii ai lui Zevedeu, a început a se întrista și a se mîhni.

38. Atunci le-a zis: Întristat este sufletul Meu pînă la moarte. Rămîneți aici și privegheați împreună cu Mine.

39. Și mergînd puțin mai înainte, a căzut cu fața la pămînt, rugîndu-se și zicînd: Părintele Meu, de este cu putință, treacă de la Mine paharul

acesta! Însă nu precum voiesc Eu, ci precum Tu voiești.

40. Și a venit la ucenici și i-a găsit dormind și i-a zis lui Petru: Așa, n-ai putut un ceas să privegheai cu Mine!

41. Privegheați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită. Căci duhul este osîrduitor, dar trupul, neputincios.

42. Iarăși ducîndu-se, a doua oară, s-a rugat, zicînd: Părintele Meu, dacă nu este cu putință să treacă acest pahar, ca să nu-l beau, facă-se voia Ta.

43. Și venind iarăși, i-a aflat dormind, căci ochii lor erau îngreuiți.

44. Și, lăsîndu-i, s-a dus iarăși și a treia oară s-a rugat, același cuvînt zicînd.

45. Atunci a venit la ucenici și le-a zis: Dormiți de acum și vă odihniți! Iată s-a apropiat ceasul și Fiul Omului va fi dat în mîinile păcătoșilor.

46. Sculați-vă să mergem, iată s-a apropiat cel ce M-a vîndut.

47. Și pe cînd vorbea încă, iată a sosit Iuda, unul dintre cei doisprezece, și împreună cu el mulțime multă, cu săbii și cu toiege, de la arhieriei și de la bătrînii poporului.

48. Iar vînzătorul le-a dat semn, zicînd: Pe care-L voi săruta, Acela este: puneți mîna pe El.

49. Și îndată, venind la Iisus, a zis: Bucură-te, Învățătorule! Și L-a sărutat.

50. Iar Iisus i-a zis: Prietene, pentru ce ai venit? Atunci ei, apropiîndu-se, au pus mîinile pe Iisus și L-au prins.

51. Și iată, unul dintre cei ce erau cu Iisus, întinzînd mîna, a tras sabia și, lovind pe sluga arhierelui, i-a tăiat urechea.

52. Atunci Iisus i-a zis: Întoarce sabia ta la locul ei, că toți cei ce scot sabia, de sabie vor pieri.

(25-27) Marc. 6, 41; 14, 22-23. Luc. 22, 19-23. Ioan 6, 53. 1 Cor. 10, 16; 11, 23-25; 15, 3. (28) Ieș. 24, 8. Lev. 14, 25. Zah. 9, 11. Mat. 20, 28. Marc. 14, 24. Evr. 9, 22. (29) Marc. 14, 25. Luc. 22, 18. (30) 2 Reg. 15, 30. Marc. 14, 26. Luc. 22, 39. (31) Zah. 13, 7. Mat. 11, 6. Marc. 14, 27. Ioan 16, 32. (32) Mat. 28, 7, 16. Marc. 14, 28; 16, 7. Ioan 21, 1. (33) Marc. 14, 29. (34) Marc. 14, 30. Luc. 22, 34. Ioan 13, 38. (35) Marc. 14, 31. Luc. 22, 33. (36) Fac. 22, 5. Marc. 14, 32. Luc. 22, 39. Ioan 18, 1. (37) 2 Reg. 15, 30. Ps. 114, 3. Mat. 4, 21. Marc. 14, 33. Ioan 12, 27. (38) Ps. 41, 6, 12.

Marc. 14, 34. Luc. 22, 40. (39) Mat. 20, 22. Marc. 14, 35-36. Luc. 22, 41-42. Ioan 5, 30; 6, 38. Filip. 2, 8. Evr. 5, 7-8. (40) Ier. 12, 5. Marc. 14, 37. Luc. 22, 45. (41) Marc. 13, 33; 14, 38. Luc. 22, 40, 46. Ef. 6, 18. (42) Mat. 20, 22. Marc. 14, 39. (43-46) Marc. 14, 40-42. (47) Marc. 14, 43. Luc. 22, 47. Ioan 18, 3. Fapt. 1, 16. (48) Marc. 14, 44. Luc. 22, 47. (49) 2 Reg. 20, 9. Marc. 14, 45. (50) Ps. 40, 9. Marc. 14, 46. Luc. 22, 48. Ioan 13, 27. (51) Marc. 14, 47. Luc. 22, 49-50. Ioan 18, 10. (52) Fac. 9, 6. Num. 35, 33. 2 Reg. 2, 33. Luc. 22, 51. Apoc. 13, 10.

53. Sau ți se pare că nu pot să rog pe Tatăl Meu și să-Mi trimită acum mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri?

54. Dar cum se vor împlini Scripturile, că așa trebuie să fie?

55. În ceasul acela, a zis Iisus multimilor: Ca la un tâlhar ați ieșit cu săbii și cu toiege, ca să Mă prindeți. În fiecare zi ședeam în templu și învățam și n-ați pus mîna pe Mine.

56. Dar toate acestea s-au făcut ca să se îplinească Scripturile proorocilor. Atunci toți ucenicii, lăsîndu-l, au fugit.

57. Iar cei care au prins pe Iisus L-au dus la Caiafa arhiereul, unde erau adunați cărturarii și bătrînii.

58. Iar Petru Îl urma de departe pînă a ajuns la curtea arhiereului și, intrînd înăuntru, ședea cu slugile, ca să vadă sfîrșitul.

59. Iar arhiereii, bătrînii și tot sine-driul căutau mărturie mincinoasă împotriva lui Iisus, ca să-L omoare.

60. Și n-au găsit, deși veniseră mulți martori mincinoși. Mai pe urmă însă au venit doi,

61. Și au spus: Acesta a zis: Pot să dărîm templul lui Dumnezeu și în trei zile să-l clădesc.

62. Și, sculîndu-se, arhiereul I-a zis: Nu răspunzi nimic la ceea ce mărturisesc aceștia împotriva Ta?

63. Dar Iisus tăcea. Și arhiereul I-a zis: Te jur pe Dumnezeul cel viu, să ne spui nouă de ești Tu Hristosul, Fiul lui Dumnezeu.

64. Iisus i-a răspuns: Tu ai zis. Și vă spun încă: De acum veți vedea pe Fiul Omului șezînd de-a dreapta puterii și venînd pe norii cerului.

65. Atunci arhiereul și-a sfîșiat hainele, zicînd: A hulit! Ce ne mai trebuie martori? Iată acum ați auzit hula Lui.

66. Ce vi se pare? Iar ei, răspunzînd, au zis: Este vinovat de moarte.

67. Și au scuipat în obrazul Lui, bătîndu-L cu pumnii, iar unii îi dădeau palme,

68. Zicînd: Proorocește-ne, Hristoase, cine este cel ce Te-a lovit.

69. Iar Petru ședea afară, în curte. Și o slujnică s-a apropiat de el, zicînd: Și tu erai cu Iisus Galileianul.

70. Dar el s-a lepădat înaintea tuturor, zicînd: Nu știu ce zici.

71. Și ieșînd el la poartă, l-a văzut alta și a zis celor de acolo: Și acesta era cu Iisus Nazarineanul.

72. Și iarăși s-a lepădat cu jurămînt: Nu cunosc pe omul acesta.

73. Iar după puțin, apropiîndu-se cei ce stăteau acolo au zis lui Petru: Cu adevărat și tu ești dintre ei, căci și graiul tău te vădește.

74. Atunci el a început a se blestema și a se jura: Nu cunosc pe omul acesta. Și îndată a cîntat cocoșul.

75. Și Petru și-a adus aminte de cuvîntul lui Iisus, care zisese: Mai înainte de a cînta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de Mine. Și ieșînd afară, a plîns cu amar.

CAP. 27

Iisus înaintea lui Pilat. Iuda se spînzură. Iisus și Baraba. Iisus dat spre moarte. Biciuirea, batjocorirea, răstignirea, moartea și înmormîntarea.

1. Iar făcîndu-se dimineată, toți arhiereii și bătrînii poporului au ținut sfat împotriva lui Iisus, ca să-l omoare.

2. Și, legîndu-L, L-au dus și L-au predat dregătorului Ponțiu Pilat.

3. Atunci Iuda, cel ce L-a vîndut, văzînd că a fost osîndit la moarte, s-a căit și a adus înapoi arhiereilor și bătrînilor cei treizeci de arginți,

4. Zicînd: Am greșit vînzînd singe nevinovat. Ei i-au zis: Ce ne privește pe noi? Tu vei vedea.

5. Și el, aruncînd arginții în templu, a plecat și, ducîndu-se, s-a spînzurat.

(53) 4 Reg. 6, 17. Dan. 7, 10. Luc. 24, 26. (54) Ps. 21. Dan. 9, 26. Mat. 26, 24. Luc. 24, 25. (55) Marc. 14, 48-49. Luc. 22, 52. (56) Ps. 21, 17. Plîng. 4, 20. Marc. 14, 50. Ioan 16, 32. (57-58) Lev. 4, 15. Marc. 14, 53-54. Luc. 22, 54-55. Ioan 18, 12-15, 24. (59) Ps. 26, 16; 34, 11. Marc. 14, 55. (60) Deut. 19, 15-18. 3 Reg. 21, 13. Ps. 26, 16; 34, 11; 93, 21. Marc. 14, 57. Fapt. 6, 11-13. (61-62) Mat. 27, 40. Marc. 14, 58-60. Ioan 2, 19. (63) Lev. 5, 1. 3 Reg. 22, 16. Is. 53, 7. Mat. 27, 12. Marc. 14, 61. Luc. 22, 67. Fapt. 8, 32-33. (64) Ps. 109, 1. Dan. 7, 13. Mat. 16, 27. Marc. 14, 62. Ioan

1, 51; 6, 62. Fapt. 1, 11. Rom. 14, 11. 1 Tes. 4, 16. Apoc. 1, 7. (65) 4 Reg. 18, 37; 19, 1. 1 Egd. 9, 3. Fapt. 14, 14. (66) Lev. 24, 16. Ier. 26, 11. Marc. 14, 64. Ioan 19, 7. (67-71) Ps. 21, 7. Is. 50, 6; 53, 3. Marc. 14, 65-69. Luc. 22, 63-65. Ioan 18, 16-17; 19, 3. (72-75) Jud. 12, 5-6. Marc. 14, 70-72. Luc. 22, 58-62. Ioan 13, 38; 18, 25-27. Cap. 27. — (1) Ps. 2, 1-2. Mih. 2, 1. Marc. 15, 1. Luc. 22, 66; 23, 1. Ioan 18, 24. (2) Mat. 20, 19. Marc. 15, 1. Luc. 23, 1. Ioan 18, 28. (3) Mat. 26, 14-15. (4) Ințel. 2, 13. (5) 2 Reg. 17, 23. Ier. 32, 7. Zah. 11, 13. Fapt. 1, 18.

6. Iar arhieriei, luînd banii, au zis: Nu se cuvine să-i punem în vistieria templului, deoarece sînt preț de sînge.

7. Și ținînd ei sfat, au cumpărat cu ei Țarina Olarului, pentru îngroparea străinilor.

8. Pentru aceea s-a numit țarina aceea, Țarina Sîngelui, pînă în ziua de astăzi.

9. Atunci s-a împlinit cuvîntul spus de Ieremia proorocul, care zice: Și au luat cei treizeci de arginți, prețul celui prețuit, pe care l-au prețuit fiii lui Israel.

10. Și i-au dat pe Țarina Olarului, după cum mi-a spus mie Domnul.

11. Iar Iisus stătea înaintea dregătorului. Și L-a întrebat dregătorul, zicînd: Tu ești regele Iudeilor? Iar Iisus i-a răspuns: Tu zici.

12. Și la învinuirile aduse Lui de către arhieriei și bătrîni, nu răspundea nimic.

13. Atunci I-a zis Pilat: Nu auzi cîte mărturisesc ei împotriva Ta?

14. Și nu i-a răspuns lui nici un cuvînt, încît dregătorul se mira foarte.

15. La sărbătoarea Paștilor, dregătorul avea obiceiul să elibereze mulțimii un întemnițat pe care-l voiau.

16. Și aveau atunci un vinovat vestit, care se numea Baraba.

17. Deci adunați fiind ei, Pilat le-a zis: Pe cine voîți să vi-l eliberez, pe Baraba sau pe Iisus, care se zice Hristos?

18. Că știa că din răutate L-au dat în mîna lui.

19. Și pe cînd stătea Pilat în scaunul de judecată, femeia lui i-a trimis acest cuvînt: Nimic să nu-i faci Dreptului acela, că mult am suferit azi, în vis, pentru El.

20. Însă arhieriei și bătrînii au înduplecat mulțimile ca să ceară pe Baraba, iar pe Iisus să-L piardă.

21. Iar dregătorul, răspunzînd, le-a zis: Pe cine din cei doi, voîți să vă eliberez? Iar ei au răspuns: Pe Baraba.

22. Și Pilat le-a zis: Dar ce voi face cu Iisus, ce se cheamă Hristos? Toți au răspuns: Să fie răstignit!

23. A zis iarăși Pilat: Dar ce rău a făcut? Ei însă mai tare strigau și ziceau: Să fie răstignit!

24. Și văzînd Pilat că nimic nu folosește, ci mai mare tulburare se face, luînd apă și-a spălat mîinile înaintea mulțimii, zicînd: Nevinovat sînt de sîngele Dreptului acestuia. Voi veți vedea.

25. Iar tot poporul a răspuns și a zis: Sîngele Lui asupra noastră și asupra copiilor noștri!

26. Atunci le-a liberat pe Baraba iar pe Iisus L-a biciuit și L-a dat să fie răstignit.

27. Atunci ostașii dregătorului, ducînd ei pe Iisus în pretoriu, au adunat în jurul Lui toată cohorta.

28. Și L-au dezbrăcat de hainele Lui și I-au pus o hlamidă roșie.

29. Și împletind o cunună de spini, I-au pus-o pe cap și în mîna Lui cea dreaptă trestie; și, ingenunchind înaintea Lui, își băteau joc de El, zicînd: Bucură-Te, regele Iudeilor!

30. Și scuipînd asupra Lui, au luat trestia și-L băteau peste cap.

31. Iar după ce L-au batjocorit, L-au dezbrăcat de hlamidă, L-au îmbrăcat cu hainele Lui și L-au dus să-L răstignească.

32. Și ieșind, au găsit pe un om din Cirene, cu numele Simon; pe acesta l-au silit să ducă crucea Lui.

33. Și venind la locul numit Golgota care înseamnă: Locul Căpățîinii,

34. I-au dat să bea vin amestecat cu fiere; și, gustînd, nu a voit să bea.

35. Iar după ce L-au răstignit, au împărțit hainele Lui, aruncînd sorți, ca să se îplinească ceea ce s-a zis de proorocul: Împărțit-au hainele Mele între ei, iar pentru cămașa Mea au aruncat sorți.

36. Și ostașii, șezînd, Îl păzeau acolo.

37. Și deasupra capului au pus vina Lui scrisă: *Acesta este Iisus, regele iudeilor.*

38. Atunci au fost răstigniți împreună cu El doi tîlhari, unul de-a dreapta și altul de-a stînga.

(8) Fapt. 1, 19. (9) Ier. 32, 9. Zah. 11, 12-13. (11) Marc. 15, 2. Luc. 23, 3. Ioan 18, 33, 37. 1 Tim. 6, 13. (12) Is. 53, 7. Mat. 26, 63. Marc. 15, 3. Luc. 23, 9. Ioan 19, 9. (12) Ps. 37, 13-14. (13) Marc. 15, 4. (14-18) Mat. 21, 11. Marc. 15, 5-9. Luc. 23, 17-19. Ioan 18, 39. (19) Fac. 40, 5. (20) Ps. 21, 12-13. Marc. 15, 11. Luc. 23, 18. Ioan 18, 40. Fapt. 3, 14. (21-23) Întel. 2, 20. Marc. 15, 9-14. Luc. 23, 17-23. Ioan 18, 39. (34) Deut. 19, 10; 21, 6. Luc. 23, 24. (25) Deut. 19, 10. 2 Reg. 1, 16. 3 Reg. 2, 32.

Ps. 108, 14. Fapt. 5, 28. (26) Is. 53, 5-6. Marc. 15, 15. Luc. 23, 25. Ioan 19, 1, 16. (27-28) Jud. 9, 24. Ps. 21, 17. Marc. 15, 16-17. Luc. 23, 11. (29-31) Jud. 16, 25. Is. 53, 3-7. Marc. 15, 17-20. Luc. 23, 11. Ioan 19, 2-16. (32-33) Num. 19, 3. Marc. 15, 21-22. Luc. 23, 26, 33. Ioan 19, 17. Evr. 13, 12. (34-35) Ps. 21, 20; 68, 25. Mat. 27, 48. Marc. 15, 22-24. Luc. 23, 34-36. Ioan 19, 23. (36) Mat. 27, 54. (37) Marc. 15, 26. Luc. 23, 38. Luc. 19, 19. (38) Is. 53, 12. Marc. 15, 27. Luc. 23, 32. Ioan 19, 18.

39. Iar trecătorii îl huleau, clătindu-și capetele,

40. Și zicînd: Tu, cel ce dărîmi templul și în trei zile îl zidești, mîntuiește-Te pe Tine însuși! Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, coboară-Te de pe cruce!

41. Asemenea și arhieriei, bătîndu-și joc de El, cu cărturarii și cu bătrînii, ziceau:

42. Pe alții i-a mîntuit, iar pe Sine nu poate să se mîntuiască! Dacă este regele lui Israel, să se coboare acum de pe cruce, și vom crede în El.

43. S-a încrezut în Dumnezeu: Să-L scape acum, dacă-L vrea pe El! Căci a zis: Sînt Fiul lui Dumnezeu.

44. În același chip îl ocărau și tîlharii cei împreună-răstigniți cu El.

45. Iar de la ceasul al șaselea, s-a făcut întuneric peste tot pămîntul, pînă la ceasul al nouălea.

46. Iar în ceasul al nouălea a strigat Iisus cu glas mare, zicînd: Eli, Eli, lama sabahtani! adică: Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?

47. Iar unii dintre cei ce stăteau acolo, auzind, ziceau: Pe Ilie îl strigă Acesta.

48. Și unul dintre ei, alergînd îndată și luînd un burete, și umplîndu-l de oțet și punîndu-l într-o trestie, Îi da să bea.

49. Iar ceilalți ziceau: Lasă, să vedem dacă vine Ilie să-L mîntuiască.

50. Iar Iisus, strigînd iarăși cu glas mare, și-a dat duhul.

51. Și iată, catapeteasma templului s-a sfîșiat în două, de sus pînă jos, și pămîntul s-a cutremurat și pietrele s-au despicat;

52. Mormintele s-au deschis și multe trupuri ale sfinților adormiți s-au sculat.

53. Și ieșind din morminte, după învierea Lui, au intrat în cetatea sfîntă și s-au arătat multora.

54. Iar sutașul și cei ce împreună cu el păzeau pe Iisus, văzînd cutremurul și cele întîmplate, s-au înfricoșat foarte, zicînd: Cu adevărat, Fiul lui Dumnezeu era Acesta!

55. Și erau acolo multe femei, privind de departe, care urmaseră din Galileea pe Iisus, slujindu-l,

56. Între care era Maria Magdalena și Maria, mama lui Iacov și a lui Iosif, și mama fiilor lui Zevedeu.

57. Iar făcîndu-se seară, a venit un om bogat din Arimateea, cu numele Iosif, care și el era ucenic al lui Iisus.

58. Acesta, ducîndu-se la Pilat a cerut trupul lui Iisus. Atunci Pilat a poruncit să i se dea.

59. Și Iosif, luînd trupul, L-a înfășurat în giulgiu curat de în.

60. Și L-a pus în mormîntul nou al său, pe care-l săpase în stîncă, și, prăvălind o piatră mare la ușa mormîntului, s-a dus.

61. Iar acolo era Maria Magdalena și cealaltă Marie, șezînd la mormînt.

62. Iar a doua zi, care este după vineri, s-au adunat arhieriei și fariseii la Pilat,

63. Zicînd: Doamne, ne-am adus aminte că amăgitorul Acela a spus, fiind încă în viață: După trei zile Mă voi scula.

64. Deci, poruncește ca mormîntul să fie păzit pînă a treia zi, ca nu cumva ucenicii Lui să vină și să-L fure și să spună poporului: S-a sculat din morți. Și va fi rătăcirea de pe urmă mai rea decît cea dintîi.

65. Pilat le-a zis: Aveți strajă; mergeți și întăriți cum știți.

66. Iar ei, ducîndu-se, au întărit mormîntul cu strajă, pecetluînd piatra.

CAP. 28

Învierea lui Hristos. Arătările Mîntuitorului. Porunca botezului.

1. După ce a trecut sîmbăta, cînd se lumina de ziua întîia a săptămîni (*Duminecă*), a venit Maria Magdalena și cealaltă Marie, ca să vadă mormîntul.

2. Și iată s-a făcut cutremur mare, că îngerul Domnului, coborînd din cer și venind, a prăvălit piatra și ședea deasupra ei.

(39) Ps. 21, 7; 68, 24; 108, 25. Marc. 15, 29. Luc. 23, 35. (40-42) Mat. 26, 61. Marc. 14, 58; 15, 30-32. Luc. 23, 35-37. Ioan 2, 19. (43) Ps. 21, 8. Întel. 2, 13, 18. (44) Dan. 3, 15; 6, 21. Marc. 15, 32. Luc. 23, 39. (45) Am. 8, 9. Luc. 23, 44. (46) Ps. 21, 1. Marc. 15, 34. Evr. 5, 7. (47) Marc. 15, 35. (48) Ps. 68, 25. Mat. 27, 34. Marc. 15, 36. Luc. 23, 36. Ioan 19, 28-29. (49-57) Ieș. 26, 31. 1 Reg. 1, 1. 2 Paral. 3, 14. Dan.

3, 25. Întel. 2, 17. Mat. 28, 1. Marc. 15, 36-43. Luc. 23, 36-51. Ioan 19, 30-38. Evr. 10, 20. (58-61) Mat. 28, 1. Marc. 15, 44-47. Luc. 23, 52-55. (63) Mat. 16, 21; 17, 23; 20, 19; 26, 61. Marc. 8, 31; 10, 34. Luc. 9, 22; 18, 33; 24, 6. Ioan 2, 19; 7, 12. (66) Ps. 40, 8. Dan. 6, 18. **Cap. 28.** — (1) Mat. 27, 56, 61. Marc. 16, 1. Luc. 23, 56; 24, 1. Ioan 20, 1. (2) Marc. 16, 3-5. Luc. 24, 4. Ioan 20, 11-12.

3. Și înfățișarea lui era ca fulgerul și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada.

4. Și de frica lui s-au cutremurat străjerii și s-au făcut ca morți.

5. Iar îngerul, răspunzînd, a zis femeilor: Nu vă temeți, că știu că pe Iisus cel răstignit îl căutați.

6. Nu este aici; căci s-a sculat precum a zis; veniți de vedeți locul unde a zăcut.

7. Și degrabă mergînd, spuneți ucenicilor Lui că s-a sculat din morți și iată va merge înaintea voastră în Galileea; acolo îl veți vedea. Iată v-am spus vouă.

8. Iar plecînd ele în grabă de la mormînt, cu frică și cu bucurie mare au alergat să vestească ucenicilor Lui.

9. Dar cînd mergeau ele să vestească ucenicilor, iată Iisus le-a întîmpinat, zicînd: Bucurați-vă! Iar ele, apropiindu-se, au cuprins picioarele Lui și I s-au închinat.

10. Atunci Iisus le-a zis: Nu vă temeți. Duceți-vă și vestiți fraților Mei, ca să meargă în Galileea, și acolo Mă vor vedea.

11. Și plecînd ele, iată unii din strajă, venind în cetate, au vestit arhierilor toate cele întîmplate.

12. Și, adunîndu-se ei împreună cu bătrînii și ținînd sfat, au dat bani mulți ostasilor,

13. Zicînd: Spuneți că ucenicii Lui, venind noaptea, L-au furat, pe cînd noi dormeam;

14. Și de se va auzi aceasta la dregătorul, noi îl vom îndupleca și pe voi fără grijă vă vom face.

15. Iar ei, luînd arginții, au făcut precum au fost învățați. Și s-a răspîndit cuvîntul acesta între Iudei, pînă în ziua de azi.

16. Iar cei unsprezece ucenici au mers în Galileea, la muntele unde le poruncise lor Iisus:

17. Și văzîndu-L, I s-au închinat, ei care se îndoiseră.

18. Și apropiindu-se Iisus, le-a vorbit lor, zicînd: Datu-Mi-s-a toată puterea, în cer și pe pămînt,

19. Drept aceea, mergînd, învățați toate neamurile, botezîndu-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh,

20. Învățîndu-le să păzească toate cîte v-am poruncit vouă, și iată Eu cu voi sînt în toate zilele, pînă la sfîrșitul veacului. Amin.

(3) Dan. 10, 6. Marc. 16, 5. Luc. 24, 4. (4) Marc. 16, 5. Luc. 24, 5. (5) Marc. 16, 6. Luc. 24, 5. Ioan 20, 13. (6) Mat. 12, 40; 16, 21; 17, 23. Marc. 16, 6. Luc. 24, 6. (7) Mat. 26, 32. Marc. 14, 28; 16, 7. Luc. 24, 6. Ioan 21, 1. Fapt. 1, 3; 10, 40-41. 1 Cor. 15, 5. (8) Jud. 13, 22. Marc. 16, 8. Luc. 24, 9-10, 22. (9) Marc. 16, 9-10. Luc. 8, 2. Ioan 20, 14. (10) Ioan 20, 17. Evr. 2, 11. (16) Mat. 26, 32; 28,

7. Marc. 14, 28. (17) Luc. 24, 52. (18) Ps. 8, 6. Dan. 7, 13-14. Mat. 11, 27. Luc. 1, 32; 10, 22. Ioan 3, 31, 35; 5, 22; 13, 2; 17, 2. 1 Petr. 3, 22. Rom. 14, 9. 1 Cor. 15, 24. Ef. 1, 10, 22. Filip. 2, 9. Col. 1, 16. Evr. 2, 8. Apoc. 17, 14; 19, 16. (19) Is. 52, 10. Marc. 16, 15. Luc. 24, 47. Ioan 15, 16. Fapt. 2, 38. 1 Ioan 5, 7. Rom. 10, 18. Col. 1, 23. (20) Mat. 18, 20. Ioan 14, 18.

SFÎNTA EVANGHELIE CEA DUPĂ IOAN

CAP. 1

Dumnezeu-Cuvîntul s-a făcut trup. Mărturia lui Ioan Botezătorul despre Mielul lui Dumnezeu. Cei dintîi ucenici ai lui Iisus.

1. La început era Cuvîntul și Cuvîntul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvîntul.

2. Acesta era întru început la Dumnezeu.

3. Toate prin El s-au făcut; și fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut.

4. Întru El era viață și viața era lumina oamenilor.

5. Și lumina luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o.

6. Fost-a om trimis de la Dumnezeu, numele lui era Ioan.

7. Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisească despre Lumină, ca toți să creadă prin el.

8. Nu era el Lumina, ci ca să mărturisească despre Lumină.

9. Cuvîntul era Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul, care vine în lume.

10. În lume era și lumea prin El s-a făcut, dar lumea nu L-a cunoscut.

11. Întru ale Sale a venit, dar ai Săi nu L-au primit.

12. Și celor cîți L-au primit, care cred în numele Lui, le-a dat putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu,

13. Care nu din sînge, nici din dorință trupească, nici din dorință bărbătească, ci de la Dumnezeu s-au născut.

14. Și Cuvîntul s-a făcut trup și s-a sălășluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr.

15. Ioan mărturisea despre El și striga, zicînd: Acesta era despre care am zis: Cel care vine după mine a fost înaintea mea, pentru că mai înainte de mine era.

16. Și din plinătatea Lui noi toți am luat, și har peste har.

17. Pentru că Legea prin Moise s-a dat, iar harul și adevărul au venit prin Iisus Hristos.

18. Pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată; Fiul cel Unul-Născut, Care este în sînul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut.

19. Și aceasta este mărturia lui Ioan, cînd au trimis la El Iudeii din Ierusalim, preoți și leviți, ca să-l întrebe: Cine ești tu?

20. Și el a mărturisit și n-a tăgăduit; și a mărturisit: Nu sînt eu Hristosul.

21. Și ei l-au întrebat: Dar cine ești? Ești Ilie? Zis-a el: Nu sînt. Ești tu Proorocul? Și a răspuns: Nu.

22. Deci i-au zis: Cine ești? Ca să dăm un răspuns celor ce ne-au trimis. Ce spui tu despre tine însuși?

Cap. 1. — (1) Pild. 8, 22-25. Ioan 8, 58; 17, 5. (2) 1 Ioan 1, 1-2. Col. 1, 17. Apoc. 19, 13. (3) Is. 48, 16. (4) Fac. 1, 1, 3. Ps. 32, 6. Plîng. 3, 38. Intel. 9, 1, 9. Ioan 1, 10. Ef. 3, 9. Col. 1, 16. Evr. 1, 2; 2, 10. Apoc. 4, 11. (5) 3 Reg. 23, 4. Ioan 1, 9; 5, 26; 8, 12; 9, 5; 12, 35. 1 Ioan 5, 11. (6) Intel. 5, 6. Ioan 3, 19; 8, 12; 9, 5; 12, 46. (7) Mal. 3, 1. Mat. 3, 1; 11, 10. Marc. 1, 2. Luc. 3, 2. (8) Lev. 24, 4. Fapt. 19, 4. (9) Is. 4, 2; 49, 6; 60, 1. Ioan 1, 4; 3, 19; 8, 12; 9, 5; 12, 46. 1 Ioan 2, 8. (10) Pild. 8, 31. Bar. 3, 38. Ioan 1, 3. (11) Mat. 15, 24. Luc. 19, 14. Ioan 5, 40. (12) Deut. 7, 6. Is. 56, 5.

Rom. 8, 15. 1 Ioan 3, 1. Gal. 3, 26. (13) Ioan 3, 3, 5. Iac. 1, 18. 1 Petr. 1, 23. 1 Ioan 5, 4. (14) Ps. 88, 2-3. Is. 7, 14; 35, 2; 40, 5; 60, 1. Mat. 1, 16; 17, 2. Luc. 1, 35. 2 Petr. 1, 17. 1 Ioan 1, 1. 2 Cor. 3, 9. Col. 2, 3, 9. 1 Tim. 3, 16. Evr. 2, 11, 14. (15) Mat. 3, 11. Marc. 1, 7. Luc. 3, 16. Ioan 1, 27, 30; 8, 58. (16) Rom. 5, 15. 2 Cor. 8, 9. Ef. 1, 6; 3, 19. Col. 1, 19; 2, 9-10. (17) Ieș. 20, 1. Rom. 3, 24; 5, 21; 6, 14. Evr. 7, 19. (18) Ieș. 33, 20. Deut. 4, 12. Mat. 11, 27. Luc. 10, 22. Ioan 6, 46. 1 Ioan 4, 12. 1 Tim. 6, 16. (19) Ioan 5, 33. (20) Luc. 3, 15. Ioan 3, 28. Fapt. 13, 25. (21) Mal. 3, 23. Mat. 17, 10.

23. El a zis: Eu sînt glasul celui ce strigă în pustie: Îndreptați calea Domnului, precum a zis Isaia proorocul.

24. Și trimișii erau dintre farisei.

25. Și l-au întrebat și i-au zis: De ce botezi deci, dacă tu nu ești Hristosul, nici Ilie, nici Proorocul?

26. Ioan le-a răspuns, zicînd: Eu botez cu apă; dar în mijlocul vostru se află Acela pe care voi nu-L știți,

27. Cel care vine după mine, Care înainte de mine a fost și Căruia eu nu sînt vrednic să-I dezleg cureaua încălțăminteii.

28. Acestea se petreceau în Betabara, dincolo de Iordan, unde boteza Ioan.

29. A doua zi a văzut Ioan pe Iisus venind către el și a zis: Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii.

30. Acesta este despre care eu am zis: După mine vine bărbat, Care a fost înainte de mine, fiindcă mai înainte de mine era.

31. Și eu nu-L știam; dar ca să fie arătat lui Israel, de aceea am venit eu, botezînd cu apă.

32. Și a mărturisit Ioan zicînd: Am văzut Duhul coborîndu-se, din cer, ca un porumbel și a rămas peste El.

33. Și eu nu-L știam pe El, dar Cel ce m-a trimis să botez cu apă, Acela mi-a zis: Peste care vei vedea Duhul coborîndu-se și rămînînd peste El, Acesta este cel ce botează cu Duh Sfînt.

34. Și eu am văzut și am mărturisit că Acesta este Fiul lui Dumnezeu.

35. A doua zi iarăși stătea Ioan și doi dintre ucenicii lui.

36. Și privind pe Iisus, care trecea, a zis: Iată Mielul lui Dumnezeu!

37. Și cei doi ucenici l-au auzit cînd a spus aceasta și au mers după Iisus.

38. Iar Iisus, întorcîndu-se și văzîndu-i că merg după El, le-a zis: Ce căutați? Iar ei l-au zis: Rabi (care se tîlcuiește: Învățătorule), unde locuiești?

39. El le-a zis: Veniți și veți vedea. Au mers deci și au văzut unde locuia;

și au rămas la El în ziua aceea. Era ca la ceasul al zecelea.

40. Unul diutre cei doi care auziseră de la Ioan și veniseră după Iisus era Andrei, fratele lui Simon Petru.

41. Acesta a găsit întîi pe Simon, fratele său, și i-a zis: am găsit pe Mesia (care se tîlcuiește: Hristos).

42. Și l-a adus la Iisus. Iisus, privind la el, i-a zis: Tu ești Simon, fiul lui Iona; tu te vei numi Chifa (ce se tîlcuiește: Petru).

43. A doua zi a voit să meargă în Galileea și a găsit pe Filip. Și i-a zis Iisus: Urmează-Mi.

44. Iar Filip era din Betsaida, din cetatea lui Andrei și a lui Petru.

45. Filip a găsit pe Natanael și i-a zis: Am aflat pe Acela despre care au scris Moise în Lege și proorocii, pe Iisus, fiul lui Iosif din Nazaret.

46. Și i-a zis Natanael: Din Nazaret poate fi ceva bun? Filip i-a zis: Vino și vezi.

47. Iisus a văzut pe Natanael venind către El și a zis despre el: Iată, cu adevărat, israelit în care nu este vicleșug.

48. Natanael l-a zis: De unde mă cunoști? A răspuns Iisus și i-a zis: Mai înainte de a te chema Filip, te-am văzut cînd erai sub smochin.

49. Răspunsu-l-a Natanael: Rabi, Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Tu ești regele lui Israel.

50. Răspuns-a Iisus și i-a zis: Pentru că ți-am spus că te-am văzut sub smochin, crezi? Mai mari decît acestea vei vedea.

51. Și i-a zis: Adevărat, adevărat zic vouă, de acum veți vedea cerul deschizîndu-se și pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se și coborîndu-se peste Fiul Omului.

CAP. 2

Nunta din Cana. Izgonirea vinzătorilor din Templu.

1. Și a treia zi s-a făcut nuntă în Cana Galileii și era și mama lui Iisus acolo.

(23) Is. 40, 3. Mat. 3, 3. Marc. 1, 3. Luc. 1, 17; 3, 4. (26) Mat. 3, 11. Marc. 1, 8. Luc. 3, 16. Fapt. 1, 5. (27) Is. 40, 10. Marc. 1, 7. Ioan 1, 15, 30. (28) Jud. 7, 24. (29) Ieș. 12, 3. Is. 53, 7, 11. Mat. 3, 1. Ioan 1, 36. Fapt. 8, 32. Apoc. 5, 6-13. (30) Ioan 1, 15, 27; 8, 58. (31) Marc. 1, 4. (32) Mat. 3, 16. Marc. 1, 10. Luc. 3, 21-22. Ioan 6, 27. (33) Mat. 3, 11. Fapt. 1, 5. 1 Ioan

5, 8. (36) Ieș. 12, 3. Ioan 1, 29. Fapt. 8, 32. (40-42) Mat. 4, 18; 16, 18. (45) Fac. 49, 10. Deut. 18, 15, 18. Ps. 39, 10. Is. 4, 2; 7, 14; 9, 5; 40, 11; 45, 8; 53, 1-2. Ier. 23, 5; 33, 14-17. Iez. 34, 23; 37, 24. Dan. 9, 24. Mih. 5, 1. Zah. 9, 9. Mat. 2, 23. (41) Cînt. 1, 6. (47) Ps. 72, 1. (49) Mat. 16, 16. Marc. 8, 29. Ioan 6, 69. (51) Fac. 28, 12. Mat. 26, 64. Cap. 2. - (1) Ioan 4, 46.

2. Și a fost chemat și Iisus și ucenicii săi la nuntă.

3. Și sfârșindu-se vinul, a zis mama lui Iisus către El: Nu mai au vin.

4. A zis ei Iisus: Ce este Mie și ție, femeie? Încă n-a venit ceasul Meu.

5. Mama lui a zis celor ce slujeau: Faceți orice vă va spune.

6. Și erau acolo șase vase de piatră, puse pentru curățirea Iudeilor, care luau câte două sau trei vedre.

7. Zis-a lor Iisus: Umpleți vasele cu apă. Și le-au umplut pînă sus.

8. Și le-a zis: Scoateți acum și aduceți nunului. Iar ei i-au dus.

9. Și cînd nunul a gustat apa care se făcuse vin și nu știa de unde este, ci numai slujitorii care scosese răpaștia, a chemat nunul pe mire.

10. Și i-a zis: Orice om pune întîi vinul cel bun și, cînd se amestec, pune pe cel mai slab. Dar tu ai ținut vinul cel bun pînă acum.

11. Acest început al minunilor l-a făcut Iisus în Căna Galileii și și-a arătat slava Sa; și ucenicii Săi au crezut în El.

12. După aceasta s-a coborît în Capernaum, El și mama Sa și frații și ucenicii Săi, și acolo n-au rămas decît puține zile.

13. Și erau aproape Paștile Iudeilor, și Iisus s-a urcat la Ierusalim.

14. Și a găsit sezînd în templu pe cei ce vindeau boi și oi și porumbei și pe schimbătorii de bani.

15. Și, făcîndu-și un bici de ștreanguri, i-a scos pe toți afară din templu, și oile și boii, și schimbătorilor le-a vărsat banii și le-a răsturnat mesele.

16. Și celor ce vindeau porumbei le-a zis: Luați acestea de aici. Nu faceți casa Tatălui Meu casă de negustorie.

17. Și și-au adus aminte ucenicii Lui că este scris: Rîvna casei Tale Mă mistuie.

18. Au răspuns deci Iudeii și I-au zis: Ce semn ne arăți că faci acestea?

19. Iisus a răspuns și le-a zis: Dărîmați templul acesta și în trei zile îl voi ridica.

20. Și au zis deci Iudeii: În patruzeci și șase de ani s-a zidit templul acesta! Și Tu îl vei ridica în trei zile?

21. Iar El vorbea despre templul trupului Său.

22. Deci, cînd s-a sculat din morți, ucenicii Lui și-au adus aminte că aceasta o spusese și au crezut Scripturii și cuvîntului pe care îl spusese Iisus.

23. Și cînd era în Ierusalim, la praznicul Paștilor, mulți au crezut în numele Lui, văzînd minunile pe care le făcea.

24. Iar Iisus însuși nu se încredea în ei, pentru că îi cunoștea pe toți,

25. Și pentru că nu avea nevoie să-i mărturisească cineva despre om, căci El însuși cunoștea ce era în om.

CAP. 3

Convorbirea lui Iisus cu Nicodim. Ioan mărturisește despre Hristos.

1. Și era un om dintre farisei, care se numea Nicodim și care era fruntaș al Iudeilor.

2. Acesta a venit noaptea la Iisus și i-a zis: Rabi, știm că de la Dumnezeu ai venit învățător; că nimeni nu poate face aceste minuni, pe care le faci Tu, dacă nu este Dumnezeu cu el.

3. Răspuns-a Iisus și i-a zis: Adevărat, adevărat zic ție: De nu se va naște cineva de sus, nu va putea să vadă împărăția lui Dumnezeu.

4. Iar Nicodim a zis către el: Cum poate omul să se nască, fiind bătrîn? Oare, poate să intre a doua oară în pîntecele mamei sale și să se nască?

5. Iisus a răspuns: Adevărat, adevărat zic ție, de nu se va naște cineva din apă și din Duh nu va putea să intre în împărăția lui Dumnezeu.

(3) Ps. 17, 7. (4) Ioan 7, 6. (5) Fac. 41, 55. (8) Ps. 17, 8. (12) Mat. 12, 46. (13) Ieș. 12, 14. Deut. 16, 1. (14) Mat. 21, 12. Marc. 11, 15. Luc. 19, 45. (15) Zah. 4, 6. (16) Mat. 21, 13. Marc. 11, 17. (17) Ps. 68, 12. (18) Mat. 12, 38; 16, 1. Ioan 6, 30. (19) Mat. 26, 61; 27, 40. Marc. 14, 58; 15, 29. (21) 1 Cor. 3, 16; 6, 19. 2 Cor. 6, 16. (22) Ps. 15, 8. Is. 55, 3. Mat. 17, 23. Luc. 24, 8.

Fapt. 2, 25; 13, 34. (24) Mat. 9, 4. Marc. 2, 8. Luc. 5, 22. (25) 1 Reg. 16, 7. 1 Paral. 28, 9; 29, 17. Ps. 7, 9. Ier. 11, 20. Mat. 9, 4. Marc. 2, 8. Ioan 6, 64; 16, 30. Cap. 3. — (1) Ioan 7, 50; 19, 39. (2) Luc. 7, 22; 24, 19. Ioan 7, 50; 9, 16, 33; 19, 39. Fapt. 2, 22; 10, 38. (3) Ioan 1, 13. Iac. 1, 18. 1 Petr. 1, 23. 1 Cor. 15, 50. 2 Cor. 5, 17. Gal. 6, 15. Tit 3, 5. (5) Marc. 16, 15-16. Fapt. 2, 38. Tit 3, 5.

6. Ce este născut din trup, trup este; și ce este născut din Duh, duh este.

7. Nu te mira că ți-am zis: Trebuie să vă nașteți de sus.

8. Vântul suflă unde voiește și tu auzi glasul lui, dar nu știi de unde vine, nici încotro se duce. Astfel este cu oricine e născut din Duhul.

9. A răspuns Nicodim și I-a zis: Cum pot să fie acestea?

10. Iisus a răspuns și i-a zis: Tu ești învățătorul lui Israel și nu cunoști acestea?

11. Adevărat, adevărat zic ție, că noi ceea ce știm vorbim și ce am văzut mărturisim, dar mărturia noastră nu o primiți.

12. Dacă v-am spus cele pămîntești și nu credeți, cum veți crede de vă voi spune cele cerești?

13. Și nimeni nu s-a suit în cer, decît Cel ce s-a coborît din cer, Fiul Omului, care este în cer.

14. Și după cum Moise a înălțat șarpele în pustie, așa trebuie să se înalțe Fiul Omului,

15. Ca tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.

16. Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încît pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.

17. Căci n-a trimis Dumnezeu pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca să se mîntuiască, prin El, lumea.

18. Cel ce crede în El nu este judecat, iar cel ce nu crede a și fost judecat, fiindcă nu a crezut în numele Celui Unuia-Născut, Fiul lui Dumnezeu.

19. Iar aceasta este judecata, că Lumina a venit în lume și oamenii au iubit întunericul mai mult decît Lumina. Căci faptele lor erau rele.

20. Că oricine face rele urăște Lumina și nu vine la Lumină, pentru ca faptele lui să nu se vădească.

21. Dar cel care lucrează adevărul vine la Lumină, ca să se arate faptele lui, că în Dumnezeu sînt săvîrșite.

22. După acestea a venit Iisus și ucenicii lui în pămîntul Iudeii și stătea cu ei acolo și boteza.

23. Și boteza și Ioan în Enon, aproape de Salim, că erau acolo ape multe și veneau și se botezau.

24. Căci Ioan nu fusese încă aruncat în închisoare.

25. Și s-a iscat o neînțelegere între ucenicii lui Ioan și un Iudeu asupra curățirii.

26. Și au venit la Ioan și i-au zis: Rabi, Acela care era cu tine dincolo de Iordan și despre care tu ai mărturisit, iată El botează și toți se duc la El.

27. Ioan a răspuns și a zis: Nu poate un om să ia nimic, dacă nu i s-a dat lui din cer.

28. Voi înșivă îmi sînteți martori că am zis: Nu sînt eu Hristosul, ci sînt trimis înaintea Lui.

29. Cel ce are mireasă este mire, iar prietenul mirelui, care stă și ascultă pe mire, se bucură cu bucurie de glasul lui. Deci această bucurie a mea s-a împlinit.

30. Acela trebuie să crească, iar eu să mă micșorez.

31. Cel ce vine de sus este deasupra tuturor; cel ce este de pe pămînt pămîntesc este și de pe pămînt grăiește. Cel ce vine din cer este deasupra tuturor.

32. Și ce a văzut și auzit, aceea mărturisește, dar mărturia Lui nu o primește nimeni.

33. Cel ce a primit mărturia Lui a pecetluit că Dumnezeu este adevărat.

34. Căci cel pe care l-a trimis Dumnezeu vorbește cuvintele lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu nu dă Duhul cu măsură.

35. Tatăl iubește pe Fiul și toate le-a dat în mîna Lui.

(6) Rom. 8, 5. 1 Cor. 15, 48. (8) Eccl. 11, 5. 1 Cor. 2, 11. Col. 3, 3. (12) Int. 9, 16. Marc. 4, 13. (13) Pild. 30, 4. Dan. 7, 13-14. Ioan 6, 33, 38, 51, 62; 16, 28. Ef. 4, 8-10. (14) Num. 21, 8-9. 4 Reg. 18, 4. Int. 16, 6-7. Ioan 8, 28; 12, 32. (15) Marc. 16, 16. Ioan 3, 16, 36; 6, 47; 20, 31. (16) Deut. 7, 8. Is. 9, 5; 38, 17; 53, 6. Plîng. 3, 22. Marc. 16, 16. Ioan 3, 36; 6, 40; 15, 13. 1 Ioan 3, 16; 4, 9-10; 5, 10. Rom. 5, 8; 8, 32. Evr. 2, 9. (17) Mat. 18, 11. Luc. 9, 56. Ioan 8, 15; 12, 47. 1 Ioan 4, 14. (18) Ioan 5, 24. (19) Pild. 2, 13. Ioan 1, 5; 5, 40;

8, 12; 12, 46. 1 Ioan 2, 9. (20) Ef. 5, 13. (21) Ef. 5, 8-9, 13. (26) Ioan 1, 27; 4, 1. (27) Ioan 6, 65; 19, 11. Iac. 1, 17. Evr. 5, 4. (28) Mal. 3, 1. Marc. 1, 2. Luc. 1, 17. Ioan 1, 20. Fapt. 13, 25. (29) Is. 62, 5. Mat. 9, 15; 22, 2. Marc. 2, 19-20. Luc. 5, 34-35. Ef. 5, 25-27. (31) Mat. 28, 18. Ioan 6, 33; 8, 23. Rom. 9, 5. 1 Cor. 15, 47. Ef. 1, 21. (32) Ioan 8, 26. (33) 1 Ioan 5, 10. Rom. 3, 4. (34) Ioan 1, 16. Ef. 4, 7. (35) Ps. 8, 7. Dan. 7, 13-14. Mat. 11, 27; 28, 18. Luc. 10, 22. Ioan 5, 20; 13, 3; 17, 2. Evr. 2, 8.

36. Cel ce crede în Fiul are viață veșnică; iar cel ce nu ascultă de Fiul nu va vedea viața, ci mînia lui Dumnezeu rămîne și peste el.

CAP. 4

Convorbirea lui Iisus cu femeia samarineancă. Iisus tămăduiește pe fiul unui slujitor regesc.

1. Deci cînd a cunoscut Domnul că fariseii au auzit că Iisus face și botează mai mulți ucenici decît Ioan,

2. Deși Iisus nu boteza El, ci ucenicii Lui, —

3. A lăsat Iudeea și s-a dus iarăși în Galileea.

4. Și trebuia să treacă prin Samaria.

5. Deci a venit la o cetate a Samariei, numită Sihar, aproape de locul pe care Iacov l-a dat lui Iosif, fiul său;

6. Și era acolo fîntîna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, s-a așezat lîngă fîntînă și era ca la al șaselea ceas.

7. Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: Dă-Mi să beau.

8. Căci ucenicii Lui se duseseră în cetate, ca să cumpere merinde.

9. Femeia samarineancă I-a zis: Cum Tu, care ești iudeu, ceri să bei de la mine, care sînt femeie samarineancă? Pentru că Iudeii nu au amestec cu Samarinenii.

10. Iisus a răspuns și i-a zis: Dacă ai fi știut darul lui Dumnezeu și Cine este Cel ce-ți zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, și ți-ar fi dat apă vie.

11. Femeia I-a zis: Doamne, nici nu ai cu ce să scoți, și fîntîna e adîncă; de unde, dar, ai apa cea vie?

12. Nu cumva ești Tu mai mare decît părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fîntînă și el însuși a băut din ea și fiii lui și turmele lui?

13. Iisus a răspuns și i-a zis: Ori cine bea din apa aceasta va înseta iarăși;

14. Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da

Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viață veșnică.

15. Femeia a zis către El: Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot.

16. Iisus i-a zis: Mergi și cheamă pe bărbatul tău și vino aici.

17. Femeia a răspuns și a zis: N-am bărbat. Iisus i-a zis: Bine ai zis că nu ai bărbat,

18. Că cinci bărbați ai avut și cel pe care îl ai acum nu-ți este bărbat. Aceasta adevărat ai spus.

19. Femeia I-a zis: Doamne, văd că Tu ești prooroc.

20. Părinții noștri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceți că în Ierusalim este locul unde trebuie a se închina.

21. Și Iisus i-a zis: Femeie, crede-Mă că vine ceasul cînd nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veți închina Tatălui.

22. Voi vă închinați căruia nu știți, noi ne închinăm Căruia știm, pentru că mîntuirea din Iudei este.

23. Dar vine ceasul și acum este, cînd adevărații închinători se vor închina Tatălui în duh și în adevăr, că și Tatăl astfel îi dorește pe cei ce I se închină Lui.

24. Duh este Dumnezeu și cei ce I se închină trebuie să I se închine în duh și în adevăr.

25. I-a zis femeia: Știm că vine Mesia care se cheamă Hristos; cînd va veni, Acela ne va vesti nouă toate.

26. Iisus i-a zis: Eu sînt cel ce vorbesc cu tine.

27. Dar atunci au sosit ucenicii Lui. Și se mirau că vorbea cu o femeie. Însă nimeni n-a zis: Ce o întrebi, sau: Ce vorbești cu ea?

28. Iar femeia și-a lăsat găleata și s-a dus în cetate și a zis oamenilor:

29. Veniți de vedeți un om care mi-a spus toate cîte am făcut. Nu cumva aceasta este Hristosul?

30. Și au ieșit din cetate și veneau către El.

31. Între timp, ucenicii Lui îl rugau zicînd: Învățătorule, mînîncă.

(36) Is. 25, 9. Avac. 2, 4. Marc. 16, 16. Ioan 3, 15-18; 6, 47, 1 Ioan 5, 10. Rom. 1, 17. Cap. 4. — (1) Ioan 3, 22. 26. (4) Luc. 17, 11. (5) Fac. 33, 19; 48, 22. Iosua 24, 32. (7) Fac. 24, 17. (9) 4 Reg. 17, 24. Sir. 50, 28. Luc. 9, 52-53. Fapt. 10, 28. (10) Is. 12, 3; 44, 3; 55, 1; 58, 11. Ier. 2, 13. Zah. 14, 8. Sir. 15, 3. Ioan 6, 35. (14) Ps. 72, 25. Is. 12, 3. Ier. 17, 13.

Sir. 24, 23. Ioan 6, 35; 7, 37-38. (15) Ioan 6, 34. (16) Ioan 6, 35. (19) Luc. 7, 16; 24, 19. Ioan 6, 14; 9, 17. (20) Deut. 12, 5-11; 16, 6. Jud. 9, 7. 3 Reg. 8, 29; 9, 3. 4 Reg. 17, 33. 2 Paral. 7, 12. (21) Sof. 2, 11. Mal. 1, 11. 1 Tim. 2, 8. (22) Fac. 12, 3. 4 Reg. 17, 26, 29, 41. Is. 2, 3. Rom. 9, 5. Evr. 7, 14. (24) 2 Cor. 3, 17. Filip. 3, 3. (27) Is. 2, 4.

32. Iar El le-a zis: Eu am de mîncat o mîncare pe care voi nu o ştiţi.

33. Ziceau deci ucenicii între ei: Nu cumva i-a adus cineva să mănînce?

34. Iisus le-a zis: Mîncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine şi să săvîrşesc lucrul Lui.

35. Nu ziceţi voi că mai sînt patru luni şi vine secerişul? Iată zic vouă: Ridicaţi ochii voştri şi priviţi holdele că sînt albe pentru seceriş.

36. Iar cel ce seceră primeşte plată şi adună roade spre viaţa veşnică, ca să se bucure împreună şi cel ce seamănă şi cel ce seceră.

37. Căci în aceasta se adevereşte cuvîntul: Că unul este semănătorul şi altul secerătorul.

38. Eu v-am trimis să seceraţi ceea ce voi n-aţi muncit; alţii au muncit şi voi aţi intrat în munca lor.

39. Şi mulţi Samarineni din cetatea aceea au crezut în El, pentru cuvîntul femeii care mărturisea: Mi-a spus toate cîte am făcut.

40. Deci, după ce au venit la El, Samarinenii Îl rugau să rămînă la ei. Şi a rămas acolo două zile.

41. Şi cu mult mai mulţi au crezut pentru cuvîntul Lui,

42. Iar femeii îi ziceau: Credem nu numai pentru cuvîntul tău, căci noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mîntuitorul lumii.

43. Şi după cele două zile, a plecat de acolo în Galileea.

44. Căci Iisus însuşi a mărturisit că un prooroc nu e cîstit în ţara lui.

45. Deci, cînd a venit în Galileea, L-au primit Galileenii, cei ce văzuseră toate cîte făcuse El în Ierusalim, la praznic; căci şi ei veniseră la praznic;

46. Deci iarăşi a mers în Cana Galileii, unde prefăcuse apa în vin. Şi era un slujitor regesc, al cărui fiu era bolnav în Capernaum.

47. Acesta, auzind că Iisus a venit din Iudeea în Galileea, s-a dus la El şi L-a rugat să se coboare şi să vindece pe fiul lui, căci era gata să moară.

48. Deci Iisus i-a zis: Dacă nu vedeţi semne şi minuni, nu credeţi.

49. Slujitorul regesc a zis către El: Doamne, coboară-te înaintea de a muri copilul meu.

50. Iisus i-a zis: Mergi, fiul tău trăieşte. Şi omul a crezut în cuvîntul pe care i l-a spus Iisus şi a plecat.

51. Iar pe cînd el cobora, slugile l-au întîmpinat, spunîndu-i că fiul lui trăieşte.

52. Şi a aflat deci de la ele ceasul în care i-a fost mai bine. Deci i-au spus că ieri, în ceasul al şaptelea, l-au lăsat frigurile.

53. Aşadar tatăl a cunoscut că în ceasul acela a fost în care Iisus i-a zis: Fiul tău trăieşte. Şi a crezut el şi toată casa lui.

54. Aceasta este a doua minune pe care a făcut-o iarăşi Iisus, venind din Iudeea în Galileea.

CAP. 5

Vindecarea slăbănogului de la Scăldătoarea Vitezda. Iisus vorbeşte despre puterea Sa dumnezeiască.

1. După acestea era o sărbătoare a Iudeilor şi Iisus s-a suit la Ierusalim.

2. Iar în Ierusalim, lîngă Poarta Oilor, era o scăldătoare, care se numeşte pe evreieşte Vitezda, avînd cinci pridvoare.

3. În acestea zăceau mulţime de bolnavi: orbi, şchiopi, uscaţi, aşteptînd mişcarea apei.

4. Căci un înger al Domnului se cobora la vreme în scăldătoare şi tulbura apa şi cine intra întîi, după tulburarea apei, se făcea sănătos, de orice boală era ţinut.

5. Şi era acolo un om, care era bolnav de treizeci şi opt de ani.

6. Iisus, văzîndu-l pe acesta zăcînd şi ştiînd că este aşa încă de multă vreme, i-a zis: Voieşti să te faci sănătos?

7. Bolnavul I-a răspuns: Doamne, nu am om, ca să mă arunce în scăldătoare, cînd se tulbură apa; că, pînă cînd vin eu, altul se coboară înaintea mea.

8. Iisus i-a zis: Scoală-te, ia-ţi patul tău şi umblă.

9. Şi îndată omul s-a făcut sănătos, şi şi-a luat patul şi umbla. Dar în ziua aceea era sîmbătă.

(34) Ps. 39, 10-12. Ier. 30, 21. Ioan 6, 38; 17, 1.

(35) Mat. 9, 37. Luc. 10, 2. (43) Mat. 4, 12. Marc. 1, 14. Luc. 4, 14. (44) Mat. 13, 57. Marc. 6, 4. Luc. 4, 24. (46) Ioan 2, 1-11. (48) Mat. 12, 39;

16, 1-4. Marc. 8, 12. Luc. 11, 29. 1 Cor. 1, 22. **Cap. 5.** — (2) Neem. 3, 1; 12, 39. (7) Ps. 71, 13. (8) Is. 35, 8-9. Mat. 9, 6. Marc. 2, 10. Luc. 5, 24. (9) Ioan 9, 14.

10. Deci ziceau Iudeii către cel vindecăt: Este zi de sîmbătă și nu-ți este îngăduit să-ți iei patul.

11. El le-a răspuns: Cel ce m-a făcut sănătos. Acela mi-a zis: Ia-ți patul și umblă.

12. Ei l-au întrebat: Cine este omul care ți-a zis: Ia-ți patul tău și umblă?

13. Iar cel vindecăt nu știa cine este, căci Iisus se dăduse la o parte din mulțimea care era în acel loc.

14. După aceasta Iisus l-a aflat în templu și i-a zis: Iată că te-ai făcut sănătos. De acum să nu mai păcătuiești, ca să nu-ți fie ceva mai rău.

15. Atunci omul a plecat și a spus Iudeilor că Iisus este cel ce l-a făcut sănătos.

16. Pentru aceasta Iudeii prigoneau pe Iisus și căutau să-L omoare, că făcea acestea sîmbăta.

17. Dar Iisus le-a răspuns: Tatăl Meu pînă acum lucrează; și Eu lucrez.

18. Deci pentru aceasta căutau și mai mult Iudeii să-l omoare, pentru că nu numai că dezlega sîmbăta, dar și pentru că zicea că Dumnezeu este Tatăl Său, făcîndu-se pe Sine deopotrivă cu Dumnezeu.

19. A răspuns deci Iisus și le-a zis: Adevărat, adevărat zic vouă, Fiul nu poate să facă nimic de la Sine, dacă nu va vedea pe Tatăl făcînd; căci cele ce face Acela, acestea le face și Fiul întocmai.

20. Că Tatăl iubește pe Fiul și arată toate cîte face El și lucruri mai mari decît acestea va arăta Lui, ca voi să vă mirați.

21. Căci, după cum Tatăl scoală pe cei morți și le dă viață, tot așa și Fiul dă viață celor ce voiește.

22. Tatăl nu judecă pe nimeni, ci toată judecata a dat-o Fiului.

23. Ca toți să cinstească pe Fiul, precum cinstesc pe Tatăl. Cel ce nu cinstește pe Fiul nu cinstește pe Tatăl care L-a trimis.

24. Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce ascultă cuvîntul Meu și crede în Cel ce M-a trimis are viață veșnică

și la judecată nu va veni, ci s-a mutat din moarte la viață.

25. Adevărat, adevărat zic vouă, că vine ceasul și acum este, cînd morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și cei care vor auzi vor învia.

26. Căci precum Tatăl are viață în Sine, așa l-a dat și Fiului să aibă viață în Sine;

27. Și l-a dat putere să facă judecată, pentru că este Fiul Omului.

28. Nu vă mirați de aceasta; că vine ceasul în care toți cei din morminte vor auzi glasul Lui,

29. Și vor ieși cei ce au făcut cele bune, spre învierea vieții, iar cei ce au făcut cele rele, spre învierea osîndeii.

30. Eu nu pot să fac de la Mine nimic; precum aud, judec; dar judecata Mea este dreaptă, pentru că nu caut voia Mea, ci voia Celui care M-a trimis.

31. Dacă mărturisesc Eu despre Mine însumi, mărturia Mea nu este adevărată.

32. Altul este care mărturisește despre Mine; și știu că adevărată este mărturia pe care o mărturisește despre Mine.

33. Voi ați trimis la Ioan și el a mărturisit adevărul.

34. Dar Eu nu de la om iau mărturia, ci vă spun acestea ca să vă mîntuiți.

35. Acela (*Ioan*) era făclia care arde și luminează, și voi ați voit să vă veseți o clipă în lumina lui.

36. Iar Eu am mărturie mai mare decît a lui Ioan; căci lucrurile pe care Mi le-a dat Tatăl ca să le săvîrșesc, lucrurile acestea pe care le fac Eu, mărturisesc despre Mine că Tatăl M-a trimis.

37. Și Tatăl care M-a trimis, Acela a mărturisit despre Mine. Nici glasul Lui nu l-ați auzit vreodată, nici fața Lui n-ați văzut-o;

38. Și cuvîntul Lui nu sălășluiește în voi, pentru că voi nu credeți în Cel pe care L-a trimis Acela.

39. Cercetați Scripturile, că socotiți că în ele aveți viață veșnică. Și acelea sînt care mărturisesc despre Mine.

(10) Ieș. 20, 9-10. Deut. 5, 13. Ier. 17, 21-27. Mat. 12, 2. Marc. 2, 24; 3, 4. Luc. 6, 2; 13, 14. (14) Luc. 11, 26. (17) Ioan 9, 4; 14, 10. (18) Mat. 12, 14. Ioan 7, 1, 19-30; 10, 33. Filip. 2, 6. (19) Ioan 5, 30; 8, 28; 9, 4; 12, 49; 14, 10. (20) Pild. 8, 30. Ioan 3, 35. (22) Ps. 71, 1. Mat. 11, 27; 28, 18. Ioan 5, 27; 17, 2. Fapt. 17, 31. 1 Petr. 4, 5. Rom. 2, 16, 2 Tim. 4, 1. (23) Luc. 10, 16. 1 Ioan 2, 23. (24) Ioan 3, 16-18, 36; 6, 40, 47; 8, 51. 1 Ioan 3, 14. (25) Ioan 5, 28. Ef. 5, 14. (27) Fac. 18, 25. Dan. 7, 13-14.

Luc. 10, 22. Ioan 5, 22. Fapt. 10, 42; 17, 31. 1 Tes. 4, 16. (28-29) Is. 26, 19. Iez. 37, 4. Dan. 12, 2-3. Intel. 3, 9-10. Mat. 25, 46. Ioan 5, 25. 1 Cor. 15, 52. 1 Tes. 4, 16. Apoc. 14, 11. (30) Mat. 26, 39. Marc. 14, 36. Ioan 5, 19; 6, 38. (32) Is. 42, 1. Mat. 3, 17; 17, 5. Ioan 8, 18. 1 Ioan 5, 6-9. (33) Ioan 1, 15-32; 10, 41. (35) Sir. 48, 1. Ioan 1, 19. 2 Petr. 1, 19. (36) Ioan 10, 25. (37) Deut. 4, 12. Mat. 3, 17. (39) Deut. 18, 15-18. Is. 9, 5; 53, 1. Luc. 16, 29; 24, 27, 45. Ioan 5, 45-46. Fapt. 17, 11. 1 Tim. 4, 13. 2 Tim. 3, 15.

40. Și nu voiți să veniți la Mine, ca să aveți viață!

41. Slavă de la oameni nu primesc;

42. Dar v-am cunoscut că n-aveți în voi dragostea de Dumnezeu.

43. Eu am venit în numele Tatălui Meu, și voi nu Mă primiți; dacă va veni un altul în numele său, pe acela îl veți primi.

44. Cum puteți voi să credeți, când primiți slavă unii de la alții, și slava care vine de la unicul Dumnezeu nu o căutați?

45. Să nu socotiți că Eu vă voi învinui la Tatăl: cel ce vă învinuiește este Moise, în care voi ați nădăjduit.

46. Că dacă ați fi crezut lui Moise, ați fi crezut Mie, căci despre Mine a scris acela.

47. Iar dacă celor scrise de el nu credeți, cum veți crede în cuvintele Mele?

CAP. 6

Săturarea celor cinci mii de oameni. Iisus umblă pe mare. Pâinea care se pogoară din cer. Mărturisirea lui Petru.

1. După acestea Iisus s-a dus dincolo de marea Galileii, în părțile Tiberiadei.

2. Și a mers după El mulțime multă, pentru că vedeau minunile pe care le făcea cu cei bolnavi.

3. Și s-a suit Iisus în munte și a șezut acolo cu ucenicii Săi.

4. Și era aproape Paștile, praznicul Iudeilor...

5. Deci ridicându-și Iisus ochii și văzînd că mulțime multă vine către El, a zis către Filip. De unde vom cumpăra pâine, ca să mănînce aceștia?

6. Iar aceasta o zicea ca să-l încerce, căci El știa ce avea să facă.

7. Și Filip i-a răspuns: Pîini de două sute de dinari nu le vor ajunge, ca să ia fiecare cîte puțin.

8. Și a zis Lui unul dintre ucenici, Andrei, fratele lui Simon Petru:

9. Este aici un băiat care are cinci pîini de orz și doi pești. Dar ce sînt acestea la atîția?

10. Și a zis Iisus: Faceți pe oameni să se așeze. Și era iarbă multă în acel loc. Deci au șezut bărbații în număr ca la cinci mii.

11. Și Iisus a luat pîinile și, mulțumind, a dat ucenicilor, iar ucenicii celor ce ședeau; asemenea și din pești, cît au voit.

12. Iar după ce s-au săturat, a zis ucenicilor Săi: adunați fărîmiturile ce au rămas, ca să nu se piardă ceva.

13. Deci au adunat și au umplut douăsprezece coșuri de fărîmituri, care au rămas de la cei ce au mîncat din cele cinci pîini de orz.

14. Iar oamenii văzînd minunea pe care a făcut-o, ziceau: Acesta este într-adevăr Proorocul, Care va să vină în lume.

15. Cunoscînd deci Iisus că au să vină și să-L ia cu sila, ca să-l facă rege, s-a dus iarăși în munte, El singur.

16. Și cînd s-a făcut seară, ucenicii Lui s-au coborît la mare.

17. Și intrînd în corabie, mergeau spre Capernaum, dincolo de mare. Și s-a făcut întuneric și Iisus încă nu venise la ei,

18. Și suflînd vînt mare, marea se întărita.

19. După ce au vîslit deci ca la douăzeci și cinci sau treizeci de stadii, au văzut pe Iisus umblînd pe apă și apropiindu-se de corabie și s-au înfricoșat.

20. Iar El le-a zis: Eu sînt; nu vă temeți!

21. Deci voiau să-L ia în corabie, și îndată corabia a sosit la țărmul la care mergeau.

22. A doua zi, mulțimea, care sta de cealaltă parte a mării, a văzut că nu era acolo decît numai o corabie mai mică și că Iisus nu intrase în corabie împreună cu ucenicii Săi, ci plecaseră numai ucenicii Lui.

(40) Ioan 1, 11; 3, 19. (41) Ioan 7, 18. 1 Tes. 2, 6. (44) 1 Reg. 15, 30. Ioan 12, 43. Rom. 2, 29. (45) Luc. 16, 29. Ioan 3, 39. Rom. 3, 12. (46) Fac. 3, 15; 12, 3; 18, 18; 22, 18; 49, 10. Deut. 18, 15. Ps. 39, 10. Ioan 5, 39. Fapt. 26, 22. Evr. 10, 7. **Cap. 6.** — (1) Marc. 3, 7. (2) Mat. 14, 13-14. Luc. 5, 15. (4) Ieș. 12, 18. Ioan 2, 13; 5, 1. (5) Mat. 14, 14-16, 32. Marc. 6, 35. Luc. 9, 12. (7) Num. 11, 21-22. 4 Reg. 4, 43. Marc. 6, 37. (9) Mat. 11, 17; 15, 34. Marc. 6,

38. Luc. 9, 13. (10) Mat. 14, 19; 15, 38. Marc. 6, 39. Luc. 9, 14. (11) 1 Reg. 9, 13. Mat. 14, 19. Marc. 6, 41. Luc. 9, 16. (12) Mat. 14, 20; 15, 37. Marc. 6, 42; 8, 8, 19. Luc. 9, 17. (13) Mat. 15, 37. Marc. 8, 19. (14) Fac. 49, 10. Deut. 18, 15, 18. Mat. 11, 3; 21, 46. Luc. 7, 16-19; 24, 19. Ioan 4, 19; 7, 12; 9, 17. (15) Mat. 14, 23. (17) Mat. 14, 22. Marc. 6, 47. (18) Mat. 14, 24. (19) Mat. 14, 25. Marc. 6, 48. (20) Mat. 14, 27. Marc. 6, 50.

23. Și alte corăbii mai mici au venit din Tiberiada în apropiere de locul unde ei mîncaseră pîinea, după ce Domnul mulțumise.

24. Deci, cînd a văzut mulțimea că Iisus nu este acolo, nici ucenicii Lui, au intrat și ei în corăbiile cele mici și au venit la Capernaum, căutîndu-L pe Iisus.

25. Și găsindu-l dincolo de mare, I-au zis: Învățătorule, cînd ai venit aici?

26. Iisus le-a răspuns și a zis: Adevărat, adevărat zic vouă: Mă căutați nu pentru că ați văzut minuni, ci pentru că ați mîncat din pîini și v-ați săturat.

27. Lucrați nu pentru mîncarea cea pieritoare, ci pentru mîncarea ce rămîne spre viața veșnică și pe care o va da vouă Fiul Omului, căci pe El L-a pecetluit Dumnezeu-Tatăl.

28. Deci au zis către El: Ce să facem, ca să săvîrșim lucrările lui Dumnezeu?

29. Iisus a răspuns și le-a zis: Aceasta este lucrarea lui Dumnezeu, ca să credeți în Acela pe care El L-a trimis.

30. Deci I-au zis: Dar ce minune faci tu, ca să vedem și să credem în Tine? Ce lucrezi?

31. Părinții noștri au mîncat mană în pustie, precum este scris: Pîine din cer le-a dat lor să mănînce.

32. Deci Iisus le-a zis: Adevărat, adevărat zic vouă, nu Moise v-a dat pîinea cea din cer; ci Tatăl Meu vă dă din cer pîinea cea adevărată.

33. Căci pîinea lui Dumnezeu este cea care se coboară din cer și care dă viață lumii.

34. Deci au zis către El: Doamne, dă-ne totdeauna pîinea aceasta.

35. Și Iisus le-a zis: Eu sînt pîinea vieții; cel ce vine la Mine nu va flămînzii și cel ce crede în Mine nu va înseta niciodată.

36. Dar am spus vouă că M-ați și văzut și nu credeți.

37. Tot ce-Mi dă Tatăl, va veni la Mine; și pe cel ce vine la Mine nu-l voi scoate afară;

38. Pentru că M-am coborît din cer, nu ca să fac voia Mea, ci voia Celui ce M-a trimis pe Mine.

39. Și aceasta este voia Celui ce M-a trimis, ca din toți pe care Mi i-a dat Mie să nu pierd pe nici unul, ci să-i înviez pe ei în ziua cea de apoi.

40. Că aceasta este voia Tatălui Meu, ca oricine vede pe Fiul și crede în El să aibă viață veșnică și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi.

41. Deci Iudeii murmurau împotriva Lui, fiindcă zisese: Eu sînt pîinea ce s-a coborît din cer.

42. Și ziceau: Au nu este Acesta Iisus, Fiul lui Iosif, și nu știm noi pe tatăl Său și pe mama Sa? Cum spune El acum: M-am coborît din cer?

43. Iisus a răspuns și le-a zis: Nu murmurați între voi.

44. Nimeni nu poate să vină la Mine, dacă nu-l va trage Tatăl Care M-a trimis, și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi.

45. Scris este în prooroci: Și vor fi toți învățați de Dumnezeu. Deci oricine a auzit și a învățat de la Tatăl la Mine vine.

46. Nu doar că pe Tatăl L-a văzut cineva, decît numai Cel ce este de la Dumnezeu; Acesta L-a văzut pe Tatăl.

47. Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce crede în Mine are viață veșnică.

48. Eu sînt pîinea vieții.

49. Părinții voștri au mîncat mană în pustie și au murit.

50. Pîinea care se coboară din cer este aceea din care, dacă mănîncă cineva, nu moare.

51. Eu sînt pîinea cea vie, care s-a pogorît din cer. Cine mănîncă din pîinea aceasta viu va fi în veci. Iar pîinea pe care Eu o voi da pentru viața lumii este trupul Meu.

(27) Deut. 30, 20. Mat. 3, 17; 17, 5. Marc. 1, 11. Luc. 3, 22; 9, 35. Ioan 1, 32; 10, 36. 2 Petr. 1, 17. (29) Ioan 17, 3, 23. 1 Ioan 3, 23. (30) Mat. 12, 38; 16, 1. Mat. 8, 11. Luc. 11, 16. Ioan 2, 18. 1 Cor. 1, 22. (31) Ieș. 16, 14-15. Num. 11, 7. Deut. 8, 16. Neem. 9, 15. Ps. 77, 24-25. Intel. 16, 20. Ioan 6, 49. 1 Cor. 10, 3. (32) Ioan 3, 13, 31. 1 Cor. 10, 17. (34) Ioan 4, 15. (35) Lev. 22, 7. Sir. 24, 23. Ioan 4, 10, 14, 16; 6, 48, 58; 7, 37. (36) Ioan 6, 64. (38) Mat. 26, 39. Marc. 14, 36. Luc. 22, 42.

Ioan 3, 13; 4, 34; 5, 30; 8, 28-29. (39) Ioan 10, 28; 17, 12; 18, 9. (40) Ioan 3, 16; 5, 24. (42) Mat. 13, 55. Marc. 6, 3. Luc. 3, 23; 4, 22. (44) Ier. 31, 3. Plîng. 5, 21. Luc. 10, 22. Ioan 6, 65. (45) Is. 54, 13. Ier. 31, 34. Mih. 4, 2. Evr. 8, 10; 10, 16. (46) Mat. 11, 27. Luc. 10, 22. Ioan 1, 18; 3, 15. (47) Ioan 5, 24. (48) Pild. 9, 5. Ioan 6, 35, 58. (49) Ieș. 16, 14-15. Num. 11, 7. Ps. 77, 24-25. Is. 8, 16. Ioan 6, 31. 1 Cor. 10, 3. (51) Ioan 3, 13.

52. Deci Iudeii se certau între ei, zicînd: Cum poate Acesta să ne dea trupul Lui să-l mîncăm?

53. Și le-a zis Iisus: Adevărat, adevărat zic vouă, dacă nu veți mîncă trupul Fiului Omului și nu veți bea sîngele Lui, nu veți avea viață în voi.

54. Cel ce mîncă trupul Meu și bea sîngele Meu are viață veșnică, și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi.

55. Trupul Meu este adevărată mîncare și sîngele Meu, adevărată băutură.

56. Cel ce mîncă trupul Meu și bea sîngele Meu rămîne întru Mine și Eu întru el.

57. Precum M-a trimis pe Mine Tatăl Cel viu și Eu viez pentru Tatăl, și cel ce Mă mîncă pe Mine va trăi prin Mine.

58. Aceasta este pîinea care s-a pogorît din cer, nu precum au mîncat părinții voștri mana și au murit. Cel ce mîncă această pîine va trăi în veac.

59. Acestea le-a zis pe cînd învăța în sinagoga din Capernaum.

60. Deci mulți din ucenicii Lui, auzind, au zis: Greu este cuvîntul acesta! Cine poate să-l asculte?

61. Iar Iisus, știind în Sine că ucenicii Lui murmură împotriva Lui, le-a zis: Vă smintește aceasta?

62. Dacă veți vedea pe Fiul Omului, suindu-se acolo unde era mai înainte?

63. Duhul este cel ce dă viață; trupul nu folosește la nimic. Cuvintele pe care vi le-am spus sînt duh și sînt viață.

64. Dar sînt unii dintre voi care nu cred. Căci Iisus știa de la început cine sînt cei ce nu cred și cine este cel care îl va vinde.

65. Și zicea: De aceea am spus vouă că nimeni nu poate să vină la Mine, dacă nu-i este dat de la Tatăl.

66. Și de atunci mulți dintre ucenicii Săi s-au dus înapoi și nu mai umblau cu El.

67. Deci a zis Iisus celor doisprezece: Nu vreți și voi să vă duceți?

68. Simon Petru I-a răspuns: Doamne, la cine ne vom duce? Tu ai cuvintele vieții celei veșnice.

69. Și noi am crezut și am cunoscut că tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeului Celui viu.

70. Le-a răspuns Iisus: Oare, nu v-am ales Eu pe voi, cei doisprezece? Și unul dintre voi este diavol!

71. Iar El zicea de Iuda al lui Simon Iscarioteanul, căci acesta, unul din cei doisprezece fiind, avea să-L vîndă.

CAP. 7

Iisus învață în Templu, la sărbătoarea corturilor.

1. Și după acestea mergea Iisus prin Galileea. Căci nu voia să meargă prin Iudeea, deoarece Iudeii căutau să-L ucidă.

2. Și era aproape praznicul iudaic al corturilor.

3. Au zis deci către El frații Lui: Treci de aici și du-Te în Iudeea, pentru ca și ucenicii Tăi să vadă lucrurile pe care Tu le faci.

4. Căci nimeni nu lucrează în ascuns, cînd voiește să se facă cunoscut. Dacă faci acestea, arată-Te pe Tine lumii.

5. Pentru că nici frații Lui nu credeau în El.

6. Deci le-a zis Iisus: Vremea Mea încă n-a sosit; dar vremea voastră totdeauna este gata.

7. Pe voi lumea nu poate să vă urască, dar pe Mine Mă urăște, pentru că Eu mărturisesc despre ea că lucrurile ei sînt rele.

8. Voi suiți-vă la sărbătoare; Eu nu Mă sui la praznicul acesta, căci vremea Mea nu s-a împlinit încă.

9. Acestea spunîndu-le, a rămas în Galileea.

10. Dar după ce frații Săi s-au suit la praznic, atunci s-a suit și El, dar nu pe față ci pe ascuns.

11. La praznic, Iudeii Îl căutau și ziceau: Unde este Acela?

12. Și cîrtire multă era despre El în mulțime; unii ziceau: Este bun; alții iar ziceau: Nu, ci amăgește mulțimea.

13. Totuși, de frica Iudeilor, nimeni nu vorbea despre El pe față.

(53) Mat. 26, 26-28. (54) Ioan 11, 26. (58) Ioan 6, 35, 48. (60) Ioan 6, 66. (62) Mat. 26, 64. Ioan 3, 13. Ef. 4, 8. (63) Rom. 8, 2. 2 Cor. 3, 6. (64) Marc. 2, 8, Ioan 2, 24-25; 6, 36. (65) Ioan 3, 27; 6, 44. (66) Ps. 72, 23. Ioan 6, 60. (68) Fapt. 5, 20. (69) Mat. 16, 16. Marc. 3, 29. Luc. 9, 20. Ioan 1, 49; 11, 27. (70) Luc.

6, 13. Cap. 7. — (1) Ioan 5, 16-18. (2) Lev. 23, 34. Num. 29, 12. (3) Mat. 12, 46. Marc. 3, 31. Fapt. 1, 14. (5) Ps. 68, 11. Marc. 3, 21. (6) Ioan 2, 4; 7, 8, 30; 8, 20. (7) Pild. 29, 27. Intel. 2, 14. Luc. 6, 26. Ioan 3, 19; 15, 18-19. (8) Ioan 7, 6, 30; 8, 20. (12) Ioan 6, 14; 7, 40; 9, 16; 10, 19. (13) Ioan 9, 22; 12, 42; 19, 38.

14. Iar la jumătatea praznicului Iisus s-a suit în templu și învăța.

15. Și Iudeii se mirau zicînd: Cum știe Acesta carte, fără să fi învățat?

16. Deci le-a răspuns Iisus și a zis: Învățătura Mea nu este a Mea, ci a Celui ce M-a trimis.

17. De vrea cineva să facă voia Lui, va cunoaște despre învățătura aceasta dacă este de la Dumnezeu sau dacă Eu vorbesc de la Mine însumi.

18. Cel care vorbește de la sine își caută mărirea sa; iar cel care caută slava celui ce L-a trimis pe El, acela este adevărat și nedreptate nu este în el.

19. Oare nu Moise v-a dat Legea? Și nimeni dintre voi nu ține Legea. De ce căutați să mă ucideți?

20. Și mulțimea a răspuns: Ai demon. Cine caută să Te ucidă?

21. Iisus a răspuns și le-a zis: Un lucru am făcut și toți vă mirați.

22. De aceea Moise v-a dat tăierea împrejur, nu că este de la Moise, ci de la părinți, și simbăta tăiați împrejur pe om.

23. Dacă omul primește tăierea împrejur simbăta, ca să nu se strice Legea lui Moise, vă miniați pe Mine că am făcut simbăta un om întreg sănătos?

24. Nu judecați după înfățișare ci judecați judecată dreaptă.

25. Deci ziceau unii dintre Ierusalimiteni: Nu este, oare, Acesta pe care-l caută să-L ucidă?

26. Și iată că vorbește pe față și ei nu-I zic nimic. Nu cumva căpeteniile au cunoscut cu adevărat că Acesta e Hristos?

27. Dar pe Acesta Îl știm de unde este. Însă Hristosul, cînd va veni, nimeni nu știe de unde este.

28. Deci a strigat Iisus în templu, învățînd și zicînd: Și pe Mine Mă știți și știți de unde sînt; și Eu n-am venit de la Mine, dar adevărat este Cel ce M-a trimis pe Mine și pe care voi nu-L știți.

29. Eu Îl știu pe El, căci de la El sînt și El M-a trimis pe Mine.

30. Deci căutau să-L prindă, dar nimeni n-a pus mîna pe El, pentru că nu venise încă ceasul lui.

31. Dar mulți din mulțime au crezut în El și ziceau: Hristosul cînd va veni va face El minuni mai multe decît a făcut Acesta?

32. Au auzit fariseii mulțimea murmurînd acestea despre El și au trimis arhieriei și fariseii slujitori ca să-L prindă.

33. Dar Iisus le-a zis: Puțin timp mai sînt cu voi și Mă duc la Cel ce M-a trimis.

34. Mă veți căuta și nu Mă veți găsi; și unde sînt Eu, voi nu puteți să veniți.

35. Deci au zis Iudeii, între ei: Unde are să se ducă Acesta, ca noi să nu-L găsim? Nu cumva va merge la cei împrăștiați printre Elini și va învăța pe Elini?

36. Ce înseamnă acest cuvînt pe care l-a spus: Mă veți căuta și nu Mă veți găsi și unde sînt Eu, voi nu puteți să veniți?

37. Iar în ziua cea din urmă — ziua cea mare a praznicului — Iisus sta între ei și a strigat, zicînd: Dacă înseamnă cineva, să vină la Mine și să bea.

38. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura: rîuri de apă vie vor curge din pîntecele lui.

39. Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe care aveau să-l primească acei ce cred în El. Căci încă nu era (dat) Duhul, pentru că Iisus încă nu fusese preaslăvit.

40. Deci din mulțime, auzind cuvintele acestea, ziceau: Cu adevărat, Acesta este Proorocul.

41. Iar alții ziceau: Acesta este Hristosul. Iar alții ziceau: Nu cumva din Galileea va să vină Hristos?

42. N-a zis, oare, Scriptura că Hristos va să vină din sămînța lui David și din Betleem, cetatea lui David?

43. Și s-a făcut dezbinare în mulțime pentru El.

(15) Mat. 13, 54. Marc. 6, 2. Luc. 2, 47. (16) Ioan 8, 28; 12, 49; 14, 10, 24. (17) Ps. 49, 24. Ioan 8, 47. (18) Ioan 5, 41; 8, 50. (19) Ies. 20, 1; 24, 3. Deut. 33, 4. Mat. 12, 14. Marc. 3, 6. Ioan 1, 17; 5, 16, 18; 10, 31. (20) Ioan 8, 48-52; 10, 20. (21) Fac. 17, 7, 10. Lev. 12, 3. (22) Ioan 5, 8-16. (23) Lev. 19, 15. Deut. 1, 16-17; 16, 19. Pild. 24, 23. Ioan 8, 15. Iac. 2, 1-4. 2 Cor. 10, 7. (24) Ioan 7, 48. (25) Mat. 13, 55. Marc. 6, 3. Luc. 4, 22. (26) Ioan 8, 42. (27) Marc. 12, 12.

Ioan 7, 6-8; 8, 20. (31) Ioan 8, 30. (32) Ioan 13, 33; 16, 5, 16. (33) Os. 5, 6. Ioan 8, 21; 13, 33. (34) Ioan 1, 1. 1 Petr. 1, 1. (35) Lev. 23, 36. Num. 29, 37. 2 Paral. 7, 9. Is. 55, 1. Ioan 4, 14; 6, 35. Apoc. 22, 17. (36) Deut. 18, 18. Pild. 18, 4. Cînt. 4, 15. Is. 12, 3; 35, 6; 44, 3. Ioil 4, 18. Ioan 4, 14. (37) Is. 44, 3. Ioil 3, 1. Zah. 12, 10. Fapt. 2, 17, 33. (38) Mat. 21, 46; 26, 5. Ioan 7, 12. (39) 1 Reg. 16, 1-4; 20, 6. Mih. 5, 1. Mat. 2, 5-6. Luc. 2, 4. (40) Ioan 9, 16.

44. Și unii dintre ei voiau să-L prindă, dar nimeni n-a pus mâinile pe El.

45. Deci slujitorii au venit la arhierei și la farisei, și le-au zis aceia: De ce nu L-ați adus?

46. Slujitorii au răspuns: Nici odată n-a vorbit un om așa cum vorbește acest Om.

47. Și le-au răspuns deci fariseii: Nu cumva ați fost și voi amăgiți?

48. Nu cumva a crezut în El cineva dintre căpetenii sau dintre farisei?

49. Dar mulțimea aceasta, care nu cunoaște Legea, este blestemată!

50. A zis către ei Nicodim, cel ce venise mai înainte la El, noaptea, fiind unul dintre ei:

51. Nu cumva Legea noastră judecă pe om, dacă nu-l ascultă mai întâi și nu știe ce a făcut?

52. Ei au răspuns și i-au zis: Nu cumva și tu ești din Galileea? Cercețează și vezi că din Galileea nu s-a ridicat prooroc.

53. Și s-a dus fiecare la casa sa.

CAP. 8

Femeia păcătoasă. Iisus este Lumina lumii. Cuvînt împotriva necredinței Iudeilor.

1. Iar Iisus s-a dus la Muntele Măslinilor.

2. Iar dimineata iarăși a venit în templu, și tot poporul venea la El; și El, șezînd, îi învăța.

3. Și au adus la El fariseii și cărturarii pe o femeie, prinsă în adulter și, punînd-o în mijloc,

4. Au zis Lui: Învățătorule, această femeie a fost prinsă asupra faptului de adulter.

5. Iar Moise ne-a poruncit în Lege ca pe unele ca acestea să le ucidem cu pietre. Dar Tu ce zici?

6. Și aceasta ziceau, ispitindu-L, ca să aibă de ce să-L învinuiască. Iar Iisus, plecîndu-se în jos, scria cu degetul pe pămînt.

7. Și stăruind să-L întrebe, El s-a ridicat și le-a zis: Cel fără de păcat dintre voi să arunce cel dintîi piatra asupra ei.

8. Iarăși plecîndu-se, scria pe pămînt.

9. Iar ei auzind aceasta și muștrați fiind de cuget, ieșeau unul cîte unul, începînd de la cei mai bătrîni și pînă la cei din urmă, și a rămas Iisus singur și femeia, stînd în mijloc.

10. Și ridicîndu-se Iisus și nevăzînd pe nimeni decît pe femeie, i-a zis: Femeie, unde sînt pîrișii tăi? Nu te-a osîndit nici unul?

11. Iar ea a zis: Nici unul, Doamne. Și Iisus i-a zis: Nu te osîndesc nici Eu. Mergi; de-acum să nu mai păcătuiești.

12. Deci iarăși le-a vorbit Iisus zicînd: Eu sînt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții.

13. I-au zis fariseii: Tu mărturisești despre Tine însuși; mărturia Ta nu este adevărată.

14. A răspuns Iisus și le-a zis: Chiar dacă Eu mărturisesc despre Mine însumi, mărturia Mea este adevărată, fiindcă știu de unde am venit și unde Mă duc. Voi nu știți de unde vin, nici unde Mă duc.

15. Voi judecați după trup; Eu nu judec pe nimeni.

16. Și chiar dacă Eu judec, judecata Mea este adevărată, pentru că nu sînt singur, ci Eu și Tatăl, Care M-a trimis pe Mine.

17. Și în Legea voastră este scris că mărturia a doi oameni este adevărată.

18. Eu sînt cel ce mărturisesc despre Mine însumi și mărturisește despre Mine Cel ce M-a trimis pe Mine, Tatăl.

19. Îi ziceau deci: Unde este Tatăl Tău? Răspuns-a Iisus: Nu Mă știți nici pe Mine, nici pe Tatăl Meu; dacă M-ați ști pe Mine, ați ști și pe Tatăl Meu.

20. Cuvintele acestea le-a grăit Iisus în vistierie, pe cînd învăța în templu; și nimeni nu L-a prins, că încă nu venise ceasul Lui.

21. Și iarăși le-a zis: Eu Mă duc și Mă veți căuta și veți muri în păcatul vostru. Unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni.

22. Deci ziceau Iudeii: Nu cumva își va ridica singur viața? Că zice: Unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni.

(44) Marc. 12, 12. (46) Luc. 4, 32. (48) Ioan 7, 26. (50) Ioan 3, 1-2; 19, 39. (51) Deut. 1, 17; 17, 8. Cap. 8. — (5) Lev. 20, 10. Deut. 22, 22. Sir. 23, 30-32. (6) Ier. 17, 13. (7) Sir. 8, 6. (12) Ioan 1, 4-5; 3, 19; 9, 5; 12, 46. 1 Ioan 1, 5.

Ef. 5, 8. (15) Ioan 7, 24. (16) 2 Cor. 13, 1. (17) Deut. 17, 6; 19, 15. Mat. 18, 16. 2 Cor. 13, 1. Evr. 10, 28. (18) Is. 42, 1. Ioan 5, 32. 1 Ioan 5, 9. (19) 1 Ioan 2, 23. (20) Ioan 7, 6, 8, 30. (21) Ioan 13, 33-34.

23. Le zicea: Voi sînteți din cele de jos; Eu sînt din cele de sus. Voi sînteți din lumea aceasta; Eu nu sînt din lumea asta.

24. V-am spus deci vouă că veți muri în păcatele voastre. Căci dacă nu credeți că Eu sînt, veți muri în păcatele voastre.

25. Deci Îi ziceau ei: Cine ești Tu? Și a zis lor Iisus: Ceea ce v-am spus de la început.

26. Multe am de spus despre voi și de judecat. Dar Cel ce M-a trimis pe Mine adevărat este, și cele ce am auzit de la El, Eu acestea le grăiesc în lume.

27. Și ei n-au înțeles că le vorbea despre Tatăl.

28. Deci le-a zis Iisus: Cînd veți înălța pe Fiul Omului, atunci veți cunoaște că Eu sînt și că de la Mine însumi nu fac nimic, ci precum M-a învățat Tatăl, așa vorbesc.

29. Și Cel ce M-a trimis este cu Mine; nu M-a lăsat singur, fiindcă Eu fac pururea cele plăcute Lui.

30. Spunînd El acestea, mulți au crezut în El.

31. Deci zicea Iisus către Iudeii care crezuseră în El: Dacă veți rămîne în cuvîntul Meu, sînteți cu adevărat ucenici ai Mei;

32. Și veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi.

33. Ei însă I-au răspuns: Noi sîntem sămînța lui Avraam și nimănui niciodată n-am fost robi. Cum zici Tu că: Veți fi liberi?

34. Iisus le-a răspuns: Adevărat, adevărat zic: Oricine săvîrșește păcatul este rob păcatului.

35. Iar robul nu rămîne în casă în veac; Fiul însă rămîne în veac.

36. Deci, dacă Fiul vă va libera, liberi veți fi într-adevăr.

37. Știu că sînteți sămînța lui Avraam, dar căutați să Mă omorîți, pentru că cuvîntul Meu nu încapе în voi.

38. Eu vorbesc ceea ce am văzut la Tatăl meu, iar voi faceți ceea ce ați auzit de la tatăl vostru.

39. Ei au răspuns și I-au zis: Tatăl nostru este Avraam. Iisus le-a zis:

Dacă ați fi fiii lui Avraam, ați face faptele lui Avraam.

40. Dar voi acum căutați să Mă ucideți, pe Mine omul care v-am spus adevărul pe care L-am auzit de la Dumnezeu. Avraam n-a făcut aceasta.

41. Voi faceți faptele tatălui vostru. Zis-au Lui: Noi nu ne-am născut din desfrînare. Un tată avem: pe Dumnezeu.

42. Le-a zis Iisus: Dacă Dumnezeu ar fi Tatăl vostru, M-ați iubi pe Mine, căci de la Dumnezeu am ieșit și am venit. Pentru că n-am venit de la Mine însumi, ci El M-a trimis.

43. De ce nu înțelegeți vorbirea Mea? Fiindcă nu puteți să auziți cuvîntul Meu.

44. Voi sînteți din tatăl vostru diavolul și vreți să faceți poftele tatălui vostru. El, de la început, a fost ucigător de oameni și nu a stat într-adevăr, pentru că nu este adevăr într-El. Cînd grăiește minciuna, grăiește dintru ale sale, căci este mincinos și tatăl minciunii.

45. Dar pe Mine, fiindcă spun adevărul, nu Mă credeți.

46. Cine dintre voi mă vădește de păcat? Dacă spun adevărul, de ce voi nu Mă credeți?

47. Cel care este de la Dumnezeu ascultă cuvintele lui Dumnezeu; de aceea voi nu ascultați, pentru că nu sînteți de la Dumnezeu.

48. Au răspuns Iudeii și I-au zis: Oare, nu zicem noi bine că Tu ești samarinean și ai demon?

49. A răspuns Iisus: Eu nu am demon, ci cinstesc pe Tatăl Meu, și voi Mă necinstiți pe Mine.

50. Dar Eu nu caut slava Mea. Este cine să o caute și să judece.

51. Adevărat, adevărat zic vouă: Dacă cineva va păzi cuvîntul Meu, nu va vedea moartea în veac.

52. Iudeii I-au zis: Acum am cunoscut că ai demon. Avraam a murit, de asemenea și proorocii; și Tu zici: Dacă cineva va păzi cuvîntul Meu, nu va gusta moartea în veac.

(23) Ioan 3, 31; 17, 14. Col. 3, 1. (26) Ioan 3, 32. Evr. 1, 2. (28) Ioan 3, 14; 5, 19, 30; 7, 16; 12, 32. (30) Ioan 7, 31. (32) Is. 42, 7; 61, 1. Rom. 6, 14-22; 8, 2. (33) 2 Paral. 20, 7. Mat. 3, 9. Ioan 8, 39. (34) 2 Petr. 2, 19. Rom. 6, 16, 20. (35) Fac. 21, 10. Gal. 4, 30. (36) Rom. 6, 18; 8, 2. 1 Cor. 7, 22. Gal. 5, 1. (37) Mat. 3, 9. Ioan 7, 19; 18, 40. (39) Mat. 3, 9. Luc. 3, 8.

Ioan 8, 33. Rom. 4, 11-12, 16; 9, 7. Gal. 3, 7. (40) Ps. 108, 3. Ioan 8, 37. (41) Is. 63, 16; 64, 7. (42) Ioan 7, 28. (44) Fac. 3, 4, 15. Mat. 13, 38. Fapt. 13, 10. 1 Ioan 3, 8-9. Iuda 1, 6. 2 Cor. 11, 3. (46) Pild. 8, 7. 2 Cor. 5, 21. (47) Sir. 3, 28. Ioan 10, 26-27. 1 Ioan 4, 6. (48) 2 Paral. 18, 21. Mat. 10, 25. Ioan 8, 20; 10, 20. (50) Ioan 7, 18. (51) Ioan 5, 24.

53. Nu cumva ești Tu mai mare decît Tatăl nostru Avraam, care a murit? Și au murit și proorocii. Cine Te faci Tu a fi?

54. Iisus a răspuns: Dacă Mă slăvesc Eu pe Mine însumi, slava Mea nimic nu este. Tatăl Meu este Cel care Mă slăvește, despre care ziceți voi că este Dumnezeuul vostru.

55. Și nu L-ați cunoscut, dar Eu Îl știu: și, dacă aș zice că nu-L știu, aș fi mincinos asemenea vouă. Ci Îl știu și păzesc cuvîntul Lui.

56. Avraam, părintele vostru, a fost bucuros să vadă ziua Mea și a văzut-o și s-a bucurat.

57. Deci au zis Iudeii către El: Încă nu ai cincizeci de ani și l-ai văzut pe Avraam?

58. Iisus le-a zis: Adevărat, adevărat zic vouă: Eu sînt mai înainte de a fi fost Avraam.

59. Deci au luat pietre ca să arunce asupra lui. Dar Iisus s-a ferit și a ieșit din templu și, trecînd prin mijlocul lor, s-a dus.

CAP. 9

Vindecarea orbului din naștere, în zi de sîmbătă.

1. Și trecînd Iisus, a văzut un om orb din naștere,

2. Și ucenicii Lui L-au întreat, zicînd: Învățătorule, cine a păcătuit: acesta sau părinții lui, de s-a născut orb?

3. Iisus a răspuns: Nici el n-a păcătuit, nici părinții lui, ci ca să se arate în el lucrurile lui Dumnezeu.

4. Trebuie să fac, pînă este ziua, lucrurile Celui ce M-a trimis pe Mine; că vine noaptea, cînd nimeni nu poate să lucreze.

5. Atît cît sînt în lume, Eu sînt Lumina lumii.

6. Acestea zicînd, a scuipat jos și a făcut tină din scuipat, și a uns cu tină ochii orbului.

7. Și i-a zis: Mergi de te spală în scaldătoarea Siloamului (care se tîlcuiește: trimis). Deci s-a dus și s-a spălat și a venit văzînd.

8. Iar vecinii și cei ce-l văzuseră mai înainte că era orb ziceau: Nu este acesta care ședea și cerșea?

9. Unii ziceau: El este. Alții ziceau: Nu este el, ci seamănă cu el. Dar acela zicea: Eu sînt.

10. Deci îi ziceau: Cum ți s-au deschis ochii?

11. Acela a răspuns: Omul care se numește Iisus a făcut tină și a uns ochii mei; și mi-a zis: Mergi la scaldătoarea Siloamului și te spală. Și ducîndu-mă deci și spălîndu-mă, am văzut.

12. I-au mai zis: Unde este Acela? A zis el: Nu știu.

13. L-au dus la farisei pe cel ce fusese oarecînd orb.

14. Și era sîmbătă în ziua în care Iisus a făcut tină și i-a deschis ochii.

15. Deci iarăși Îl întrebau și fariseii cum a văzut. Iar el le-a zis: Tină a pus pe ochii mei, și m-am spălat și văd.

16. Deci ziceau unii dintre farisei: Acest om nu este de la Dumnezeu, fiindcă nu ține sîmbăta. Iar alții ziceau: Cum poate un om păcătos să facă asemenea minuni? Și era dezbinare între ei.

17. Au zis deci orbului iarăși: Dar tu ce zici despre El, că ți-a deschis ochii? Iar el a zis că prooroc este.

18. Dar Iudeii n-au crezut despre el că era orb și a văzut, pînă ce n-au chemat pe părinții celui ce vedea.

19. Și i-au întreat, zicînd: Acesta este fiul vostru, despre care ziceți că s-a născut orb? Deci cum vede el acum?

20. Au răspuns deci părinții lui și au zis: Știm că acesta este fiul nostru și că s-a născut orb.

21. Dar cum vede el acum, noi nu știm; sau cine i-a deschis ochii lui, noi nu știm. Întrebați-l pe el; este în vîrstă; va vorbi singur despre sine.

22. Acestea le-au spus părinții lui, pentru că se temeau de Iudei. Căci Iudeii puseseră acum la cale că, dacă cineva va mărturisi că El este Hristos, să fie dat afară din sinagogă.

(54) Ioan 16, 14. Fapt. 3, 13. Evr. 5, 5.
(56) Fac. 15, 6; 22, 16. Iov 19, 27. Luc. 10, 24. Evr. 11, 13. (58) Ies. 3, 14. Is. 43, 13. Ioan 1, 1-2, 15, 30; 17, 5, 24. Col. 1, 17. Apoc. 1, 8. (59) Luc. 4, 30. Ioan 10, 31; 11, 8. Cap. 9. — (2) Ioan 9, 34. (3) Ioan 11, 4. (4) Ioan 4, 34; 5, 17; 11, 9; 12, 35. (5)

Is. 42, 6. Luc. 2, 32. Ioan 1, 4-5; 8, 12; 12, 35, 46. Fapt. 13, 47. (6) Is. 35, 5. Marc. 7, 33; 8, 23. Ioan 9, 11; 11, 37, (7) 4 Reg. 5, 10-14. Neem. 3, 15. (11) Is. 8, 6. Ioan 9, 6-7. (14) Ioan 5, 9. (16) Ioan 3, 2; 7, 12, 43; 9, 33; 10, 19. (17) Luc. 7, 16; 24, 19. Ioan 4, 19; 6, 14. (22) Ioan 7, 13; 12, 42; 19, 38.

23. De aceea au zis părinții lui: Este în vîrstă; întrebați-l pe el.

24. Deci au chemat a doua oară pe omul care fusese orb și i-au zis: Dă slavă lui Dumnezeu. Noi știm că Omul acesta e păcătos.

25. A răspuns deci acela: Dacă este păcătos, nu știu. Un lucru știu: că eram orb și acum văd.

26. Deci i-au zis: Ce ți-a făcut? Cum ți-a deschis ochii?

27. Le-a răspuns: V-am spus acum și n-ați auzit? De ce voți să auziți iarăși? Nu cumva voți și voi să vă faceți ucenici ai Lui?

28. Și l-au ocărit și i-au zis: Tu ești ucenic al Aceluia, iar noi sîntem ucenici ai lui Moise.

29. Noi știm că Dumnezeu a vorbit lui Moise, iar pe Acesta nu-L știm de unde este.

30. A răspuns omul și le-a zis: Tocmai în aceasta stă minunea că voi nu știți de unde este și El mi-a deschis ochii.

31. Și noi știm că Dumnezeu nu-i ascultă pe păcătoși; iar de este cineva cinstitor de Dumnezeu și face voia Lui, pe acesta îl ascultă.

32. Din veac nu s-a auzit să fi deschis cineva ochii unui orb din naștere.

33. De n-ar fi Acesta de la Dumnezeu, n-ar putea să facă nimic.

34. Au răspuns și i-au zis: În păcate te-ai născut tot, și tu ne înveți pe noi? Și l-au dat afară.

35. Și a auzit Iisus că l-au dat afară. Și, găsindu-l, i-a zis: Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?

36. El a răspuns și a zis: Dar cine este, Doamne, ca să cred în El?

37. Și a zis Iisus: L-ai și văzut! Și Cel ce vorbește cu tine Acela este.

38. Iar el a zis: Cred, Doamne. Și s-a închinat Lui.

39. Și a zis: Spre judecată am venit în lumea aceasta, ca cei care nu văd să vadă, iar cei care văd să fie orbi.

40. Și au auzit acestea, unii dintre fariseii, care erau cu El, și I-au zis: Oare și noi sîntem orbi?

41. Iisus le-a zis: Dacă ați fi orbi n-ați avea păcat. Dar acum ziceți: Noi vedem. De aceea păcatul rămîne asupra voastră.

CAP. 10

Păstorul cel bun și oile sale.

1. Adevărat, adevărat zic vouă. Cel ce nu intră pe ușă, în staulul oilor, ci sare pe aiurea, acela este fur și tâlhar.

2. Iar cel ce intră prin ușă este păstorul oilor.

3. Acestuia, portarul îi deschide și oile ascultă de glasul lui, și oile sale le cheamă pe nume și le mîină afară.

4. Și cînd le scoate afară pe toate ale sale, merge înaintea lor, și oile merg după el, căci cunosc glasul lui.

5. Iar după un străin, ele nu vor merge ci vor fugi de la el, pentru că nu cunosc glasul străinilor.

6. Această pildă le-a spus-o Iisus, dar ei n-au înțeles ce înseamnă cuvintele Lui.

7. A zis deci iarăși Iisus: Adevărat, adevărat zic vouă: Eu sînt ușa oilor.

8. Toți cîți au venit mai înainte de Mine sînt furi și tâlhari, dar oile nu i-au ascultat.

9. Eu sînt ușa: de va intra cineva prin Mine, se va mîntui; și va intra și va ieși și pășune va afla.

10. Furul nu vine decît ca să fure și să junghie și să piardă. Eu am venit ca viață să aibă și din belșug să aibă.

11. Eu sînt păstorul cel bun. Păstorul cel bun își pune viața pentru oile Sale.

12. Iar cel plătit și cel care nu este păstor, și ale cărui oi nu sînt ale lui, vede lupul venind și lasă oile și fuge; și lupul le răpește și le risipește.

13. Dar cel plătit fuge, pentru că este plătit și nu are grijă de oi.

14. Eu sînt păstorul cel bun și cunosc pe ale Mele și ale Mele mă cunosc pe Mine.

15. Precum Mă cunoaște Tatăl și Eu cunosc pe Tatăl. Și viața Mea o pun pentru oi.

(24) Iosua 7, 19. Ier. 13, 16. Ioan 9, 16.
(29) Ies. 3, 6; 19, 19. (31) Iov 27, 9; 35, 12-13. Ps. 5, 4-5; 17, 44; 33, 15-17; 65, 17-18. Pild. 1, 28; 15, 29; 28, 9. Is. 1, 15. Ier. 11, 12; 14, 12. Iez. 8, 18. Mih. 3, 4. Zah. 7, 13.
(32) Is. 42, 7. Ioan 10, 21. (33) Ioan 3, 2; 9, 16. (34) Ioan 4, 26. (39) Mat. 11, 25; 13, 13-14. Ioan 12, 46. 2 Cor. 3, 14. (40) Rom. 2, 19. (41) Ioan 15, 22-24. Cap. 10. - (1)

Ioan 10, 7-9; 14, 6. (2) Ioan 10, 1, 9; 14, 6.
(4) Cînt. 2, 8. (6) Luc. 18, 34. (8) Eccl. 7, 25. Ier. 23, 1-2; 50, 6. Iez. 34, 2-3. (9) Ps. 22, 2. Ioan 10, 1, 7; 14, 6. Evr. 10, 19. (11) Ps. 22, 1; 79, 1. Is. 40, 11. Iez. 34, 12, 23, 31; 37, 24. Sof. 3, 14. Zah. 9, 16. Ioan 15, 13. 1 Petr. 2, 25; 5, 4. Evr. 13, 20. (12-13) Zah. 11, 16-17. (14) Ps. 1, 6. Iez. 34, 11. 2 Tim. 2, 19. (15) Mat. 11, 27. Luc. 10, 22. Ioan 15, 13.

16. Am și alte oi, care nu sînt din staulul acesta. Și pe acelea trebuie să le aduc, și vor auzi glasul Meu și va fi o turmă și un păstor.

17. Pentru aceasta Mă iubește Tatăl, fiindcă Eu îmi pun viața Mea, ca iarăși să o iau.

18. Nimeni n-o ia de la Mine, ci Eu de la Mine însumi o pun. Putere am Eu ca să o pun și putere am iarăși să o iau. Această poruncă am primit-o de la Tatăl Meu.

19. Iarăși s-a făcut dezbinare între Iudei, pentru cuvintele acestea.

20. Și mulți dintre ei ziceau: Are demon și este nebum. De ce să-L ascultați?

21. Alții ziceau: Cuvintele acestea nu sînt ale unui demonizat. Cum poate un demon să deschidă ochii orbilor?

22. Și era atunci la Ierusalim sărbătoarea înnoirii templului și era iarnă.

23. Iar Iisus se plimba în templu, prin pridvorul lui Solomon.

24. Deci L-au împresurat Iudeii și Îi ziceau: Pînă cînd ne scoți sufletul? Dacă Tu ești Hristosul, spune-o nouă fără sfială.

25. Iisus le-a răspuns: V-am spus și nu credeți. Lucrurile pe care le fac în numele Tatălui Meu, acestea mărturisesc despre Mine.

26. Dar voi nu credeți, pentru că nu sînteți dintre oile Mele.

27. Oile Mele ascultă de glasul Meu și Eu le cunosc pe ele, și ele vin după Mine.

28. Și Eu le dau viață veșnică și nu vor pieri în veac, și din mîna Mea nimeni nu le va răpi.

29. Tatăl Meu, Care Mi le-a dat, este mai mare decît toți, și nimeni nu poate să le răpească din mîna Tatălui Meu.

30. Iar Eu și Tatăl Meu una sîntem.

31. Iarăși au luat pietre Iudeii ca să arunce asupra Lui.

32. Iisus le-a răspuns: Multe lucruri bune v-am arătat vouă de la Tatăl Meu. Pentru care lucruri din ele, aruncați cu pietre asupra Mea?

33. I-au răspuns Iudeii: Nu pentru lucru bun aruncăm cu pietre asupra

Ta, ci pentru hulă și pentru că Tu, om fiind, Te faci pe Tine Dumnezeu.

34. Iisus le-a răspuns: Nu e scris în Legea voastră că: Eu am zis: dumnezei sînteți?

35. Dacă i-a numit dumnezei pe aceia către care a fost cuvîntul lui Dumnezeu — și Scriptura nu poate să fie desființată —

36. Despre Cel pe care Tatăl L-a sfințit și L-a trimis în lume, voi ziceți: Tu hulești, căci am spus: Fiul lui Dumnezeu sînt?

37. Dacă nu fac lucrurile Tatălui Meu, să nu credeți în Mine,

38. Iar dacă le fac, chiar dacă nu credeți în Mine, credeți în aceste lucruri, ca să știți și să cunoașteți că Tatăl este în Mine și Eu în Tatăl.

39. Căutau deci iarăși să-L prindă, și Iisus a scăpat din mîna lor.

40. Și a plecat iarăși dincolo de Iordan, în locul unde Ioan boteza la început, și a rămas acolo.

41. Și mulți au venit la El și ziceau: Ioan n-a făcut nici o minune, dar toate cîte Ioan a zis despre Acesta erau adevărate.

42. Și mulți au crezut în El acolo.

CAP. 11

Învierea lui Lazăr. Arhieriei uneltesc împotriva lui Iisus.

1. Și era bolnav un oarecare Lazăr din Betania, satul Mariei și al Martei, soraei.

2. Iar Maria era aceea care a uns cu mir pe Domnul și I-a șters picioarele cu părul capului ei, al cărei frate Lazăr era bolnav.

3. Deci au trimis surorile la El, zicînd: Doamne, iată, cel pe care îl iubești este bolnav.

4. Iar Iisus, auzind, a zis: Această boală nu este spre moarte, ci pentru slava lui Dumnezeu, ca, prin ea, Fiul lui Dumnezeu să se slăvească.

5. Și iubea Iisus pe Maria și pe sora ei și pe Lazăr.

6. Cînd deci a auzit că este bolnav, atunci a rămas două zile în locul în care era.

(16) Is. 11, 12; 56, 8. Iez. 37, 22. Os. 2, 1, 3. Mih. 2, 12. Ioan 11, 52, 1 Petr. 2, 25. (17) Is. 53, 7-12. Evr. 2, 9. (18) Ioan 2, 19; 14, 31. (19) Cînt. 2, 8. Ioan 7, 12; 9, 16. (20) Marc. 3, 21. Ioan 7, 20; 8, 48. (21) Ioan 9, 32-33. (22) Neem. 12, 27. 1 Mac. 4, 59. (23) 3 Reg. 6, 3. (25) Ioan 5, 36. (26) Ioan 8, 47. 1 Ioan 4, 6. (27) Ioan 10, 4-14. (28) Ioan 6, 39. (29)

Deut. 33, 3. (30) Ieș. 23, 21. Ioan 17, 11, 22. (31) Ioan 5, 18; 7, 19; 8, 59; 11, 8. (34) Ps. 81, 6. (36) Ioan 6, 27. (38) Ioan 14, 10; 17, 21. (39) Marc. 3, 6. (40) Mat. 19, 1. Ioan 1, 28. (41) Ioan 5, 33. **Cap. 11.** — (1) Luc. 10, 38-39. Ioan 12, 1. (2) Mat. 26, 7. Marc. 14, 3. Ioan 12, 3. (4) Ioan 9, 3; 11, 40. (5) Ps. 15, 3. (6) Os. 6, 2-3.

7. Apoi, după aceea, a zis ucenicilor: Să mergem iarăși în Iudeea.

8. Ucenicii I-au zis: Învățătorule, acum căutau Iudeii să te ucidă cu pietre, și iarăși Te duci acolo?

9. A răspuns Iisus: Nu sînt oare douăsprezece ceasuri într-o zi? Dacă umblă cineva ziua, nu se împiedică, pentru că el vede lumina acestei lumi.

10. Iar dacă umblă cineva noaptea se împiedică, pentru că lumina nu este în el.

11. A zis acestea, și după aceea le-a spus: Lazăr, prietenul nostru, a adormit; dar merg să-l trezesc.

12. Deci I-au zis ucenicii: Doamne, dacă a adormit, se va face bine.

13. Dar Iisus vorbise despre moartea lui, iar ei credeau că vorbește despre adormirea cu somn.

14. Deci atunci Iisus le-a spus lor pe față: Lazăr a murit.

15. Și mă bucur pentru voi ca să credeți că n-am fost acolo. Dar să mergem la el.

16. Deci a zis Toma, care se numește Geamănul, celorlalți ucenici: Să mergem și noi și să murim cu el.

17. Deci, venind, Iisus l-a găsit îngropat de patru zile.

18. Iar Betania era aproape de Ierusalim, ca la cincisprezece stadii.

19. Și mulți dintre Iudei veniseră la Marta și Maria ca să le mîngîie pentru fratele lor.

20. Deci Marta, cînd a auzit că vine Iisus, a ieșit în întîmpinarea Lui, iar Maria ședea în casă.

21. Și a zis Marta către Iisus: Doamne, dacă ai fi fost aici, fratele meu n-ar fi murit.

22. Dar și acum știu că oricîte vei cere de la Dumnezeu, Dumnezeu îți va da.

23. Iisus i-a zis: Fratele tău va învia.

24. Marta i-a zis: Știu că va învia la înviere, în ziua cea de apoi.

25. Și Iisus i-a zis: Eu sînt învierea și viața; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi.

26. Și oricine trăiește și crede în Mine nu va muri în veac. Crezi tu aceasta?

27. Zis-a Lui: Da, Doamne. Eu am crezut că Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, care a venit în lume.

28. Și zicînd aceasta, s-a dus și a chemat pe Maria, sora ei, zicîndu-i în taină: Învățătorul este aici și te cheamă.

29. Cînd a auzit aceea, s-a sculat degrabă și a venit la El.

30. Și Iisus nu venise încă în sat, ci era încă în locul unde îl întîmpinase Marta.

31. Iar Iudeii care erau cu ea în casă și o mîngîiau, văzînd pe Maria că s-a sculat degrabă și a ieșit afară, au mers după ea, socotind că a plecat la mormînt, ca să plîngă acolo.

32. Deci Maria, cînd a venit unde era Iisus, văzîndu-L, a căzut la picioarele Lui, zicîndu-I: Doamne, dacă ai fi fost aici, fratele meu n-ar fi murit.

33. Deci Iisus, cînd a văzut-o plîngînd și pe Iudeii care veniseră cu ea plîngînd și ei, a suspinat cu duhul și s-a tulburat întru sine.

34. Și a zis: Unde l-ați pus? Zis-au Lui: Doamne, vino și vezi.

35. Și a lăcrimat Iisus.

36. Deci ziceau Iudeii: Iată cît de mult îl iubea.

37. Iar unii dintre ei ziceau: Nu putea, oare, Acesta care a deschis ochii orbului să facă și pe Lazăr să nu moară?

38. Deci suspinînd iarăși Iisus întru sine, a mers la mormînt. Și era o peșteră și o piatră era așezată pe ea.

39. Iisus a zis: Ridicați piatra. Marta, sora celui răposat, I-a zis: Doamne, chiar miroase, că este a patra zi.

40. Iisus i-a zis: Nu ți-am spus că dacă vei crede, vei vedea slava lui Dumnezeu?

41. Au ridicat deci piatra, iar Iisus și-a ridicat ochii în sus și a zis: Părinte, Îți mulțumesc că M-ai ascultat.

42. Eu știam că întotdeauna Mă ascuți, dar pentru mulțimea care stă împrejur am zis, ca să creadă că Tu M-ai trimis.

43. Și zicînd acestea, a strigat cu glas mare: Lazăre, vino afară!

44. Și a ieșit mortul, fiind legat la picioare și la mîini cu fîșii de pînză și fa-

(8) Ioan 8, 59; 10, 31. (9) Neem. 9, 3. Ioan 9, 4. (10) Ioan 12, 35. (11) Deut. 31, 16. Marc. 5, 39. (21) Ioan 11, 32. (22-25) Iov 19, 25-26. Is. 26, 19. Iez. 37, 4-5. Dan. 12, 2. Luc. 14, 14. Fapt. 23, 6; 24, 15.

1 Cor. 15, 13, 51-55. Filip. 3, 21. Apoc. 20, 12. (26) Ioan 6, 54. (27) Mat. 16, 16. Marc. 8, 29. Luc. 9, 20. Ioan 6, 69. (32) Ioan 11, 21. (37) Ioan 9, 6. (39) Iez. 37, 11. (40) Marc. 9, 23; 11, 23. Ioan 11, 4. (42) Ioan 12, 30.

ța lui era înfășurată cu mahramă. Iisus le-a zis: Dezlegați-l și lăsați-l să meargă.

45. Deci mulți din Iudeii care veniseră la Maria și care văzuseră ce a făcut Iisus au crezut în El.

46. Iar unii dintre ei s-au dus la farisei și le-au spus cele ce făcuse Iisus.

47. Deci arhiereii și fariseii au adunat sinedriul și ziceau: Ce facem pentru că Omul acesta face multe minuni?

48. Dacă-L lăsăm așa toți vor crede în El și vor veni Romanii și ne vor lua și țara și neamul.

49. Iar Caiafa, unul dintre ei, care în anul acela era arhiereu le-a zis: Voi nu știți nimic;

50. Nici nu cugetați că vă este mai de folos să moară un om pentru popor, decît să piară tot neamul.

51. Dar aceasta n-a zis-o de la sine, ci, fiind arhiereu al anului aceluia, a proorocit că Iisus avea să moară pentru neam,

52. Și nu numai pentru neam, ci și ca să adune laolaltă pe fiii lui Dumnezeu cei împrăștiați.

53. Deci, din ziua aceea, s-au hotărît ca să-L ucidă.

54. De aceea Iisus nu mai umbla pe față printre Iudei, ci a plecat de acolo într-un ținut aproape de pustie, într-o cetate numită Efraim, și acolo a rămas cu ucenicii Săi.

55. Și era aproape Paștile Iudeilor și mulți din țară s-au suit la Ierusalim, mai înainte de Paști, ca să se curățească.

56. Deci căutau pe Iisus și, pe cînd stăteau în templu, ziceau între ei: Ce vi se pare? Oare nu va veni la praznic?

57. Iar arhiereii și fariseii dăduseră porunci, că dacă va ști cineva unde este, să dea de veste, ca să-L prindă.

CAP. 12

Ungerea lui Iisus în Betania. Intrarea în Ierusalim. Elinii vor să vadă pe Iisus. Glasul din cer. Necredința Iudeilor.

1. Deci, cu șase zile înainte de Paști, Iisus a venit în Betania, unde era Lazăr, cel pe care îl înviase din morți.

2. Și i-au făcut acolo cină și Marta slujea. Și Lazăr era unul dintre cei ce sedeau cu el la masă.

3. Deci Maria, luînd o litră cu mir de nard curat, de mult preț, a uns picioarele lui Iisus și le-a șters cu părul capului ei, iar casa s-a umplut de mirosul mirului.

4. Iar Iuda Iscarioteanul, unul dintre ucenicii Lui, care avea să-L vîndă, a zis:

5. Pentru ce nu s-a vîndut mirul acesta cu trei sute de dinari și să-l fi dat săracilor?

6. Dar el a zis aceasta, nu pentru că îi era grijă de săraci, ci pentru că era fur și, avînd punga, lua din ce se punea în ea.

7. A zis deci Iisus: Las-o, că pentru ziua îngropării Mele l-a păstrat.

8. Că pe săraci totdeauna îi aveți cu voi, dar pe Mine nu Mă aveți totdeauna.

9. Deci mulțime mare de Iudei au aflat că este acolo și au venit nu numai pentru Iisus, ci să vadă și pe Lazăr pe care-l înviase din morți.

10. Și s-au sfătuit arhiereii ca și pe Lazăr să-l omoare,

11. Căci, din cauza lui, mulți dintre Iudei mergeau și credeau în Iisus.

12. A doua zi, mulțime multă, care venise la praznic, auzind că Iisus vine în Ierusalim,

13. Au luat ramuri de finic și au ieșit în întîmpinarea Lui și strigau: Osana! Bine cuvîntat este Cel ce vine întru numele Domnului, Împăratul lui Israel!

14. Și Iisus, găsind un asin tînăr, a șezut pe el, precum este scris;

15. Nu te teme, fiica Sionului! Iată Împăratul tău vine, șezînd pe mînzul asinei.

16. Acestea nu le-au înțeles ucenicii Lui la început, dar cînd s-a preaslăvit Iisus, atunci și-au adus aminte că acestea erau scrise pentru El și că acestea I le-au făcut Lui.

17. Deci da mărturie mulțimea care era cu El, cînd l-a strigat pe Lazăr din mormînt și l-a înviat din morți.

(47) Ps. 2, 1. Mat. 26, 3. Marc. 14, 1. Luc. 22, 2. Fapt. 4, 16. (50) Ioan 18, 14. (52) Is. 49, 6. Ioan 10, 16. 1 Ioan 2, 2. Ef. 3, 12, 17. (53) Mat. 21, 38. Luc. 20, 14. (54) 2 Paral. 13, 19. (55) 2 Paral. 30, 13, 17. **Cap. 12.** — (1-2) Mat. 26, 6-7. Marc. 14, 3. Luc. 10, 38-40. Ioan 11, 1-2. (3) Mat. 26, 7. Marc. 14, 3. Luc. 7, 37; 10, 38. Ioan 11, 2. (4) Mat. 26, 8, 14. Marc. 14, 4. (5) Mat. 26, 9. Marc.

14, 5. (6) Ioan 13, 29. (7) Mat. 26, 10, 12. Marc. 14, 6. (8) Deut. 15, 11. Mat. 26, 11. Marc. 14, 7. Ioan 13, 33; 14, 19. (13) Ps. 117, 26. Mat. 21, 8-9; 23, 38. Marc. 11, 8-9. Luc. 19, 35-38. (14) 4 Reg. 9, 13. Mat. 21, 7. Marc. 11, 7. Luc. 19, 35. (15) Is. 62, 11. Zah. 9, 9. Mat. 21, 5. (16) Ps. 72, 22. Marc. 9, 32. Luc. 2, 50; 9, 45; 18, 34. Ioan 10, 6; 14, 26.

18. De aceea L-a și întâmpinat mulțimea, pentru că auzise că El a făcut minunea aceasta.

19. Deci fariseii ziceau între ei: Vedeti că nimic nu folosiți! Iată, lumea s-a dus după El.

20. Și erau niște Elini din cei ce se suiseră să se închine la praznic.

21. Deci aceștia au venit la Filip, cel ce era din Betsaida Galileii, și l-au rugat, zicând: Doamne, voim să vedem pe Iisus.

22. Filip a venit și i-a spus lui Andrei, și Andrei și Filip au venit și I-au spus lui Iisus.

23. Iar Iisus le-a răspuns, zicând: A venit ceasul ca să fie preaslăvit Fiul Omului

24. Adevărat, adevărat zic vouă că dacă grăuntele de grâu, când cade în pământ, nu va muri, rămîne singur; iar dacă va muri, aduce multă roadă.

25. Cel ce își iubește viața o va pierde; iar cel ce își urăște viața în lumea aceasta o va păstra pentru viața veșnică.

26. Dacă-Mi slujește cineva, să-Mi urmeze, și unde sînt Eu, acolo va fi și slujitorul Meu. Dacă-Mi slujește cineva, Tatăl Meu îl va cinsti.

27. Acum sufletul Meu e tulburat, și ce voi zice? Părinte, izbăvește-Mă pe Mine de ceasul acesta! Dar pentru aceasta am venit în ceasul acesta.

28. Părinte, preaslăvește-Ți numele! Atunci a venit glas din cer: Și L-am preaslăvit și iarăși îl voi preaslăvi.

29. Iar mulțimea care sta și auzea zicea: A fost tunet! Alții ziceau: Înger I-a vorbit!

30. Iisus a răspuns și a zis: Nu pentru Mine s-a făcut glasul acesta, ci pentru voi.

31. Acum este judecata acestei lumi; acum stăpînitorul lumii acesteia va fi aruncat afară.

32. Iar Eu, când voi fi înălțat de pe pământ, îi voi trage pe toți la Mine.

33. Iar aceasta zicea, arătînd cu ce moarte avea să moară.

34. I-a răspuns deci mulțimea: Noi am auzit din Lege că Hristosul rămîne în veac; și cum zici Tu că Fiul Omului

trebuie să fie înălțat? Cine este acesta, Fiul Omului?

35. Deci le-a zis Iisus: Încă puțină vreme Lumina este cu voi. Umblați cît aveți Lumina ca să nu vă apuce întunericul. Căci cel ce umblă în întuneric nu știe unde merge.

36. Cît aveți Lumina, credeți în Lumină, ca să fiți fii ai Luminii. Acestea le-a vorbit Iisus și, plecînd, s-a ascuns de ei.

37. Și, deși a făcut atîtea minuni înaintea lor, ei tot nu credeau în El,

38. Ca să se împlinească cuvîntul proorocului Isaia, pe care l-a zis: Doamne, cine a crezut în ceea ce a auzit de la noi? Și brațul Domnului cui s-a descoperit?

39. De aceea nu puteau să creadă, că iarăși a zis Isaia:

40. Au orbit ochii lor și a împietrit inima lor, ca să nu vadă cu ochii și să nu înțeleagă cu inima și ca nu cumva să se întoarcă și Eu să-i vindec.

41. Acestea a zis Isaia, cînd a văzut slava Lui și a grăit despre El.

42. Totuși și dintre căpetenii mulți au crezut în El, dar nu mărturiseau din pricina fariseilor, ca să nu fie izgoșiți din sinagogă;

43. Căci au iubit slava oamenilor mai mult decît slava lui Dumnezeu.

44. Iar Iisus a strigat și a zis: Cel ce crede în Mine nu crede în Mine, ci în Cel ce M-a trimis pe Mine.

45. Și cel ce Mă vede pe Mine vede pe Cel ce M-a trimis pe Mine.

46. Eu, Lumină am venit în lume, ca tot cel ce crede în Mine să nu rămînă în întuneric.

47. Și dacă aude cineva cuvintele Mele și nu le păzește, nu Eu îl judec; căci n-am venit ca să judec lumea, ci ca să mîntuiesc lumea.

48. Cine Mă nesocotește pe Mine și nu primește cuvintele Mele are judecător ca să-l judece: cuvîntul pe care l-am spus, acela îl va judeca în ziua cea de apoi.

(19) Ioan 11, 47. (21) Is. 6, 1. Ag. 2, 7. (23) Ioan 13, 31-32; 17, 1. (24) Is. 53, 10. 1 Cor. 15, 36-37. (25) Mat. 10, 39; 16, 25. Marc. 8, 35. Luc. 9, 24; 14, 27; 17, 33. (26) Ioan 14, 3; 17, 24. (27) Mat. 26, 37-39. Luc. 22, 41. Ebr. 5, 7-9. (30) Ioan 11, 42. (31) Ioan 14, 30; 16, 11. Ef. 6, 12. (32) Ioan 3, 14; 8, 28. (34) 2 Reg. 7, 13, 16. Ps. 44, 7; 88, 29, 36. Is. 9, 5-6. Iez. 37, 25. Dan. 2, 44; 7, 14. Mih. 4, 7; 5, 1. Luc. 1, 33. (35)

Ioan 1, 4-5; 9, 4-5; 11, 10. 1 Ioan 2, 11. (36) Luc. 16, 8. Ef. 5, 8. (38) Is. 53, 1. Rom. 10, 16. (40) Is. 6, 9-10. Ier. 5, 21. Mat. 13, 12-15. Marc. 4, 11-12. Luc. 8, 10. Fapt. 28, 26-27. Rom. 11, 8. (42) Ioan 7, 13; 9, 22. (43) Ioan 5, 44. (44) Marc. 9, 37. Luc. 9, 48. (45) Ioan 14, 9. (46) Ioan 1, 5, 9; 3, 19; 8, 12; 9, 5, 39; 12, 35-36. (47) Mat. 18, 11. Ioan 3, 17. (48) Deut. 18, 19. Marc. 16, 16. Luc. 10, 16.

49. Pentru că Eu n-am vorbit de la Mine, ci Tatăl care M-a trimis, Acesta Mi-a dat poruncă ce să spun și ce să vorbesc.

50. Și știu că porunca Lui este viața veșnică. Deci cele ce vorbesc Eu, precum Mi-a spus Mie Tatăl, așa vorbesc.

CAP. 13

Iisus spală picioarele ucenicilor Săi la Cina cea de Taină. Arată cine este vânzătorul. Porunca iubirii. Petru îl va tăgădui.

1. Iar înainte de praznicul Paștilor, știind Iisus că a sosit ceasul Lui, ca să treacă din lumea aceasta la Tatăl, iubind pe ai Săi cei din lume, pînă la sfîrșit i-a iubit.

2. Și făcîndu-se Cină, și diavolul punînd dinainte în inima lui Iuda, fiul lui Simon Iscarioteanul, ca să-l vîndă,

3. Iisus, știind că Tatăl I-a dat Lui toate în mîini și că de la Dumnezeu a ieșit și la Dumnezeu merge,

4. S-a sculat de la cină, s-a dezbrăcat de haine, și luînd un ștergar, s-a încins cu el.

5. După aceea a turnat apă în vasul de spălat și a început să spele picioarele ucenicilor și să le șteargă cu ștergarul cu care era încins.

6. A venit deci la Simon Petru. Acesta I-a zis: Doamne, oare Tu să-mi speli mie picioarele?

7. A răspuns Iisus și i-a zis: Ceea ce fac Eu, tu nu știi acum, dar vei înțelege după aceasta.

8. Petru I-a zis: Nu-mi vei spăla picioarele în veac. Iisus i-a răspuns: Dacă nu te voi spăla, nu ai parte de Mine.

9. Zis-a Simon Petru Lui: Doamne, spală-mi nu numai picioarele mele, ci și mîinile și capul.

10. Iisus i-a zis: Cel ce a făcut baie n-are nevoie să-i fie spălate decît picioarele, căci este curat tot. Și voi sînteți curați, însă nu toți.

11. Că știa pe cel ce avea să-L vîndă; de aceea a zis: Nu toți sînteți curați.

12. După ce le-a spălat picioarele și și-a luat hainele, s-a așezat iar la masă și le-a zis: Înțelegeți ce v-am făcut Eu?

13. Voi Mă numiți pe Mine: Învățătorul și Domnul, și bine ziceți, căci sînt.

14. Deci, dacă Eu, Domnul și Învățătorul, v-am spălat vouă picioarele, și voi sînteți datori ca să spălați picioarele unii altora;

15. Că v-am dat vouă pildă, ca, precum v-am făcut Eu vouă, să faceți și voi.

16. Adevărat, zic vouă: Nu este sluga mai mare decît stăpînul său, nici solul mai mare decît cel ce l-a trimis pe el.

17. Cînd știți acestea, fericiți sînteți dacă le veți face.

18. Nu zic despre voi toți; căci Eu știu pe cei pe care i-am ales. Ci ca să se îplinească Scriptura: Cel ce mănîncă pîinea cu Mine a ridicat călcîiul împotriva Mea.

19. De acum vă spun vouă, înainte de a fi aceasta, ca să credeți, cînd se va îndeplini, că Eu sînt.

20. Adevărat, adevărat zic vouă: Cel care primește pe cel pe care-l voi trimite Eu, pe Mine Mă primește; iar cine Mă primește pe Mine primește pe Cel ce M-a trimis pe Mine.

21. Iisus, zicînd acestea, s-a tulburat cu duhul și a mărturisit și a zis: Adevărat, adevărat zic vouă că unul dintre voi Mă va vinde.

22. Deci ucenicii se uitau unii la alții, nedumerindu-se despre cine vorbește.

23. Iar la masă era rezemat la pieptul lui Iisus unul dintre ucenicii lui, pe care-l iubea Iisus.

24. Deci Simon Petru i-a făcut semn acestuia și i-a zis: Întreabă cine este despre care vorbește.

25. Și căzînd acela astfel pe pieptul lui Iisus, I-a zis: Doamne, cine este?

26. Iisus, i-a răspuns: Acela este, căruia Eu, întingînd bucățica de pîine, i-o voi da. Și întingînd bucățica, a luat-o și a dat-o lui Iuda, fiul lui Simon Iscarioteanul.

(49) Ioan 7, 16; 14, 10, 24. Cap. 13. — (1) Ier. 31, 3. Mat. 26, 2. Marc. 14, 1. Luc. 22, 1. (2) Mat. 26, 14, 21. Marc. 14, 2. Luc. 22, 3. Ioan 13, 27. (3) Mat. 11, 27; 28, 18-19. Luc. 10, 22; 22, 3-4. Ioan 3, 35; 17, 2. 1 Cor. 15, 27. Evr. 2, 8. (4) Mat. 20, 28. Marc. 10, 45. Luc. 12, 37; 17, 8; 22, 27. Filip. 2, 7. (6) Mat. 3, 14. (7) Ioan 13, 12. (10) Ioan 15, 3. (13) Mat. 23, 8, 10. Luc. 6, 46. 1 Cor. 8, 6; 12, 3. Filip. 2, 11-12. (14) Marc. 10, 45. 1 Petr. 5, 5. Rom. 12, 10.

Gal. 6, 1-2. (15) Mat. 11, 29. Filip. 2, 5-9. (16) Mat. 10, 24. Luc. 6, 40. Ioan 15, 20. 1 Ioan 2, 6. (17) Iac. 1, 25. (18-19) Ps. 40, 9; 54, 14-15. Dan. 11, 26. Mat. 10, 36; 26, 23. Luc. 21, 7; 22, 21. Ioan 14, 29; 16, 4. Fapt. 1, 16, 19. (20) Mat. 10, 40. Luc. 9, 48; 10, 16. (21) Mat. 10, 4; 26, 21. Marc. 14, 18. Luc. 22, 21. (22) Mat. 26, 22. (23) Ioan 19, 26; 20, 2; 21, 7, 20-24. (24-25) Luc. 22, 23. (26) Mat. 26, 23. Marc. 14, 20. Luc. 22, 21.

27. Și după pîine, a intrat atunci satana în el. Iar Iisus i-a zis: Ceea ce faci, fă mai curînd.

28. Dar nimeni din cei care ședeau la masă n-a înțeles pentru ce i-a zis aceasta.

29. Căci unii socoteau, deoarece Iuda avea punga, că lui îi zice Iisus: Cumpără cele de care avem trebuință la praznic, sau să dea ceva săracilor.

30. Deci după ce a luat acela bucă-țica de pîine, a ieșit numaidecît. Și era noapte.

31. Și cînd a ieșit el, Iisus a zis: Acum a fost preaslăvit Fiul Omului și Dumnezeu a fost preaslăvit întru El.

32. Iar dacă Dumnezeu a fost preaslăvit întru El, și Dumnezeu îl va preaslăvi întru El și îndată îl va preaslăvi.

33. Fiilor, încă puțin timp sînt cu voi. Voi Mă veți căuta, dar, după cum am spus Iudeilor — că unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni — vă spun vouă acum.

34. Poruncă nouă dau vouă: Să vă iubiți unul pe altul. Precum Eu v-am iubit pe voi, așa și voi unul pe altul să vă iubiți.

35. Întru aceasta vor cunoaște toți că sînteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții.

36. Doamne, L-a întrebat Simon-Petru, unde Te duci? Răspuns-a Iisus: Unde mă duc Eu, tu nu poți să urmezi Mie acum, dar mai tîrziu Îmi vei urma.

37. Zis-a Petru Lui: Doamne, de ce nu pot să urmez Ție acum? Viața mea voi pune-o pentru Tine.

38. Iisus i-a răspuns: Vei pune viața ta pentru Mine? Adevărat, adevărat zic ție că nu va cînta cocoșul, pînă ce nu te vei lepăda de Mine de trei ori!

CAP. 14

Cuvîntarea de despărțire. Făgăduința Duhului Sfînt.

1. Să nu se tulbure inima voastră; credeți în Dumnezeu, credeți și în Mine.

2. În casa Tatălui Meu multe locașuri sînt. Iar de nu, v-aș fi spus. Mă duc să vă gătesc loc.

3. Și dacă Mă voi duce și vă voi găti loc, iarăși voi veni și vă voi lua la Mine, ca să fiți și voi unde sînt Eu.

4. Și unde Mă duc Eu, voi știți și știți și calea.

5. Toma I-a zis: Doamne, nu știm unde Te duci; Și cum putem ști calea?

6. Iisus i-a zis: Eu sînt calea, adevărul și viața. Nimeni nu vine la Tatăl Meu decît prin Mine.

7. Dacă M-ați fi cunoscut pe Mine și pe Tatăl Meu l-ați fi cunoscut; dar de acum îl cunoașteți pe El și L-ați și văzut.

8. Filip I-a zis: Doamne, arată-ne nouă pe Tatăl și ne este de ajuns.

9. Iisus i-a zis: De atîta vreme sînt cu voi și nu M-ai cunoscut Filipe? Cel ce M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl. Cum zici tu: Arată-ne pe Tatăl?

10. Nu crezi tu că Eu sînt întru Tatăl și că Tatăl este întru Mine? Cuvintele pe care vi le spun nu le vorbesc de la Mine, ci Tatăl — Care rămîne întru Mine — face lucrurile Lui.

11. Credeți Mie că Eu sînt întru Tatăl și Tatăl întru Mine, iar de nu, credeți-Mă pentru lucrurile acestea.

12. Adevărat, adevărat zic vouă: cel ce crede în Mine va face și el lucrurile pe care le fac Eu și mai mari decît acestea va face, pentru că Eu Mă duc la Tatăl.

13. Și orice veți cere întru numele Meu, aceea voi face, ca să fie slăvit Tatăl întru Fiul.

14. Dacă veți cere ceva în numele Meu, Eu voi face.

15. De Mă iubiți, păziți poruncile mele

16. Și Eu voi ruga pe Tatăl și alt Mîngîietor vă va da vouă, ca să fie cu voi în veac,

17. Duhul Adevărului, pe care lumea nu poate să-L primească, pentru că nu-L vede, nici nu-L cunoaște; voi îl cunoașteți, că rămîne la voi și va fi în voi.

(27) Mat. 26, 14. Marc. 14, 21. Luc. 22, 3. Ioan 13, 2. (29) Ioan 12, 6. (31) Ioan 12, 23-28. 1 Petr. 4, 11. (32) Ioan 12, 23; 17, 1. (33) Is. 63, 3. Ioan 7, 33-34; 8, 21. 1 Petr. 4, 11. (34) Lev. 19, 18. Mat. 5, 43. Luc. 10, 27. Ioan 15, 12. 1 Ioan 2, 7; 3, 11. 2 Ioan 1, 5. Gal. 6, 2. Ef. 5, 2. 1 Tes. 4, 9. (35) 1 Ioan 2, 5; 3, 10; 4, 20. (36) 2 Petr. 1, 14. (37) Marc. 14, 31. Luc. 22, 33. (38) Mat. 26, 34. Marc. 14, 30. Luc. 22, 34. Cap. 14 — (2) Mat. 25, 34. Evr. 6, 20. (3) Ioan 17, 24. 1 Tes. 4, 17. (6)

Is. 35, 8. Ioan 1, 4, 14, 17; 6, 33, 40; 8, 32; 10, 1, 2, 9, 28; 11, 25. 1 Ioan 5, 20. Ef. 1, 13, 18. Evr. 10, 19. (9) Ioan 12, 45. 2 Cor. 4, 4. Col. 1, 15. Evr. 1, 3. (10) Ioan 5, 17; 7, 16; 10, 38; 12, 49. (12) Fapt. 19, 11. (13) Ier. 29, 12-13. Mat. 7, 7; 21, 22. Marc. 11, 24. Luc. 11, 9. Ioan 15, 7; 16, 23. Iac. 1, 5-6. (15) Înțel. 6, 18. Ioan 14, 21, 23; 15, 10, 14. 2 Ioan 1, 6. (16) Luc. 24, 49. Ioan 15, 26; 16, 7. Fapt. 1, 4; 2, 33. Col. 1, 6. (17) Ioan 15, 26; 16, 13. 1 Ioan 2, 27. 2 Ioan 1, 2. Rom. 8, 27. 1 Cor. 2, 14.

18. Nu vă voi lăsa orfani; voi veni la voi.

19. Încă puțin timp și lumea nu Mă va mai vedea; voi însă Mă veți vedea, pentru că Eu sînt viu și voi veți fi vii.

20. În ziua aceea veți cunoaște că Eu sînt întru Tatăl Meu și voi în Mine și Eu în voi.

21. Cel ce are poruncile Mele și le păzește, acela este care Mă iubește; iar cel ce Mă iubește pe Mine va fi iubit de către Tatăl Meu și-l voi iubi și Eu și Mă voi arăta lui.

22. I-a zis Iuda, nu Iscarioteanul: Doamne, ce este că ai să Te arăți nouă, și nu lumii?

23. Iisus a răspuns și i-a zis: Dacă Mă iubește cineva, va păzi cuvîntul Meu, și Tatăl Meu îl va iubi, și vom veni la el și vom face locaș la el.

24. Cel ce nu Mă iubește nu păzește cuvintele Mele. Dar cuvîntul pe care îl auziți nu este al Meu, ci al Tatălui care M-a trimis.

25. Acestea vi le-am spus, fiind cu voi;

26. Dar Mîngîietorul, Duhul Sfînt, pe care-L va trimite Tatăl, în numele Meu, Acela vă va învăța toate și vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu.

27. Pace vă las vouă, pacea Mea o dau vouă, nu precum dă lumea vă dau Eu. Să nu se tulbure inima voastră, nici să se înfricoșeze.

28. Ați auzit că v-am spus: Mă duc și voi veni la voi. De M-ați iubi v-ați bucura că Mă duc la Tatăl, pentru că Tatăl este mai mare decît Mine.

29. Și acum v-am spus acestea, înaintea de a se întîmpla, ca să credeți cînd se vor întîmpla.

30. Nu voi mai vorbi multe cu voi, căci vine stăpînitorul acestei lumi și el nu are nimic în Mine;

31. Dar ca să cunoască lumea că Eu iubesc pe Tatăl și precum Tatăl Mi-a poruncit, așa fac. Sculați-vă, să mergem de aici.

CAP. 15

Vița cea adevărată. Porunca lui Hristos și iubirea cea mai mare. Ura și vina lumii. Mîngîietorul, Duhul Adevărului.

1. Eu sînt vița cea adevărată și Tatăl Meu este lucrătorul.

2. Orice mlădiță care nu aduce roadă întru Mine, El o taie; și orice mlădiță care aduce roadă, El o curățește, ca mai multă roadă să aducă.

3. Acum voi sînteți curați, pentru cuvîntul pe care vi l-am spus.

4. Rămîneți în Mine și Eu în voi. Precum mlădița nu poate să aducă roadă de la sine, dacă nu rămîne în viță, tot așa nici voi, dacă nu rămîneți în Mine.

5. Eu sînt vița, voi sînteți mlădițele. Cel ce rămîne în Mine și Eu în el, acesta aduce roadă multă, căci fără Mine nu puteți face nimic.

6. Dacă cineva nu rămîne în Mine se aruncă afară ca mlădița și se usucă; și le adună și le aruncă în foc și ard.

7. Dacă rămîneți întru Mine și cuvintele Mele rămîn în voi, cereți ceea ce voțiți și se va da vouă.

8. Întru aceasta a fost slăvit Tatăl Meu, ca să aduceți laudă multă și să vă faceți ucenici ai Mei.

9. Precum M-a iubit pe Mine Tatăl, așa v-am iubit și Eu pe voi; rămîneți întru iubirea Mea.

10. Dacă păziți poruncile Mele, veți rămîne întru iubirea Mea, după cum și eu am păzit poruncile Tatălui Meu și rămîn întru iubirea Lui.

11. Acestea vi le-am spus, ca bucuria Mea să fie în voi și ca bucuria voastră să fie deplină.

12. Aceasta este porunca Mea: să vă iubiți unul pe altul, precum v-am iubit Eu.

13. Mai mare dragoste decît aceasta nimeni nu are, ca viața lui să și-o pună pentru prietenii săi.

14. Voi sînteți prietenii Mei, dacă faceți ceea ce vă poruncesc.

(18) Ps. 67, 6. Is. 49, 15. Ier. 51, 5. Mat. 28, 20. (19) Ioan 11, 25; 16, 16. 1 Tes. 4, 14. (21) Sir. 2, 16. Ioan 14, 15. (22) Iuda 1, 1. (23) 3 Reg. 6, 13. Zah. 2, 14. Ioan 14, 15; 15, 10. 1 Ioan 3, 24. 1 Cor. 3, 16. Ef. 3, 17. Apoc. 3, 20. (24) Ioan 7, 16; 12, 49. (26) Ioan 15, 26; 16, 13. Fapt. 1, 4. (27) Iov 34, 27. Filip. 4, 7. (28) 1 Cor. 11, 3. (29) Ioan 16, 4. (30) Ioan 12, 31; 16, 11. Ef. 6, 12. (31) Ioan 10, 18. Evr. 10, 7. Cap. 15. — (1) Cînt. 1, 13. Sir. 24, 20. (2) Mat. 7, 19; 15, 13; 25, 29. Gal. 5, 22. (3) Ps. 118, 9. Ioan 13, 10.

1 Petr. 1, 22. 1 Ioan 2, 7. (4) 1 Ioan 2, 6. Col. 1, 23. (5) Luc. 8, 8. Fapt. 4, 12. (6-7) Iez. 15, 4. Ier. 31, 18-19. Mat. 3, 10; 7, 7, 19; 21, 22. Marc. 11, 24. Luc. 11, 9. Ioan 14, 13; 16, 23. Iac. 1, 5-6. 1 Ioan 3, 22; 5, 14-15. (8) Filip. 1, 11. (10) Ps. 118, 44. Is. 50, 5. Ioan 14, 15, 23. 1 Ioan 1, 3. (12) Mat. 5, 43; 22, 29. Marc. 12, 31. Ioan 13, 34; 15, 17. 1 Petr. 4, 8. 1 Ioan 3, 11; 4, 21. Ef. 5, 2. 1 Tes. 4, 9. (13) Ioan 3, 16; 10, 11-15. 1 Ioan 3, 16. Rom. 5, 7. Ef. 5, 2. (14) Cînt. 1, 8. Mat. 12, 50. Marc. 3, 34. Luc. 8, 21. Ioan 14, 15.

15. De acum nu vă mai zic slugi, că sluga nu știe ce face stăpînul său, ci v-am numit pe voi prieteni, pentru că toate cîte am auzit de la Tatăl Meu vi le-am făcut cunoscute.

16. Nu voi M-ați ales pe Mine, ci Eu v-am ales pe voi și v-am rînduit să mergeți și roadă să aduceți, și roada voastră să rămînă, ca Tatăl să vă dea orice-I veți cere în numele Meu.

17. Aceasta vă poruncesc: să vă iubiți unul pe altul.

18. Dacă vă urăște pe voi lumea, să știți că pe mine mai înainte decît pe voi M-a urît.

19. Dacă ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; dar pentru că nu sînteți din lume, ci Eu v-am ales pe voi din lume, de aceea lumea vă urăște.

20. Aduceți-vă aminte de cuvîntul pe care vi l-am spus: Nu este sluga mai mare decît stăpînul său. Dacă M-au prigonit pe Mine, și pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvîntul Meu, și pe al vostru îl vor păzi.

21. Iar toate acestea le vor face vouă din cauza numelui Meu, fiindcă ei nu cunosc pe cel ce M-a trimis.

22. De n-aș fi venit și nu le-aș fi vorbit, păcat nu ar avea; dar acum n-au cuvînt de dezvinovățire pentru păcatul lor.

23. Cel ce Mă urăște pe Mine urăște și pe Tatăl Meu.

24. De nu aș fi făcut între ei lucruri pe care nimeni altul nu le-a făcut, păcat nu ar avea; dar acum M-au și văzut și M-au urît și pe Mine și pe Tatăl Meu.

25. Dar (aceasta), ca să se împlinească cuvîntul cel scris în Legea lor: M-au urît pe nedrept.

26. Iar cînd va veni Mîngîietorul, pe care Eu Îl voi trimite vouă de la Tatăl, Duhul Adevărului, care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine.

27. Și voi mărturisiți, pentru că de la început sînteți cu Mine.

CAP. 16

Prigonirile viitoare. Ajutorul Mîngîietorului. Întristarea schimbată în bucurie. Rugăciunile făcute în numele lui Hristos. Fuga ucenicilor.

1. Acestea vi le-am spus, ca să nu vă smintiți în credința voastră.

2. Vă vor scoate pe voi din sinagogi; dar vine ceasul cînd tot cel ce vă va ucide să creadă că aduce închinare lui Dumnezeu.

3. Și acestea le vor face, pentru că n-au cunoscut nici pe Tatăl, nici pe Mine.

4. Iar acestea vi le-am spus, ca să vă aduceți aminte de ele, cînd va veni ceasul lor, că Eu vi le-am spus. Și acestea nu vi le-am spus de la început, fiindcă eram cu voi.

5. Dar acum Mă duc la Cel ce M-a trimis și nimeni dintre voi nu Mă întreabă: Unde Te duci?

6. Ci, fiindcă v-am spus acestea, întristarea a umplut inima voastră.

7. Dar Eu vă spun adevărul: Vă este de folos ca să Mă duc Eu. Căci dacă nu Mă voi duce, Mîngîietorul nu va veni la voi, iar dacă Mă voi duce, Îl voi trimite la voi.

8. Și El, venind, va vădi lumea de păcat și de dreptate și de judecată.

9. De păcat, pentru că ei nu cred în Mine;

10. De dreptate, pentru că Mă duc la Tatăl Meu și nu Mă veți mai vedea;

11. Și de judecată, pentru că stăpînul acestei lumi a fost judecat.

12. Încă multe am a vă spune, dar acum nu puteți să le purtați.

13. Iar cînd va veni Acela, Duhul Adevărului, vă va călăuzi la tot adevărul; căci nu va vorbi de la Sine, ci cîte aude va vorbi și cele viitoare vă va vesti.

14. Acela Mă va slăvi, pentru că din al Meu va lua și vă va vesti.

15. Toate cîte are Tatăl ale Mele sînt; de aceea am zis că din al Meu ia și vă va vesti vouă.

(15) Fac. 18, 17. Int. 7, 14. Ioan 17, 26. Ef. 1, 9; 3, 5. Evr. 1, 2. (16) Is. 43, 22. Mat. 28, 19. Marc. 16, 15. Col. 1, 6. (17) Ioan 15, 12. (18) Ioan 7, 7. 1 Ioan 3, 1, 13. (19) Pild. 29, 27. Iac. 4, 4. 1 Ioan 4, 5. (20) Mat. 10, 24; 24, 9. Marc. 13, 9. Luc. 6, 40; 21, 12. Ioan 13, 16; 16, 2. (21) Mat. 10, 22; 24, 9. Ioan 16, 3. (22) 2 Petr. 2, 21. (23) Ps. 24, 18; 34, 19; 68, 5-6. (24) Is. 48, 16. Luc. 24, 49. Ioan 14, 16-17, 26. (25) Luc. 24, 48. Fapt. 1, 8, 21, 22; 2, 32. 1 Petr. 5, 1. Cap. 16. — (1) Mat. 11, 6; 24, 10;

26, 31. (2) Mat. 10, 17-18. Marc. 13, 9. Luc. 6, 22; 21, 12. Ioan 15, 20. (3) Ioan 15, 21. (4) Mat. 9, 15. Ioan 14, 29. (5) Ioan 7, 33. (6) Ioan 16, 22. (7) Ioan 14, 16; 15, 26. (8) Cînt. 4, 16. Is. 4, 4. Mih. 4, 3. Avd. 1, 21. (9) Luc. 10, 18. Ioan 21, 31; 14, 30. Ef. 2, 2. Col. 2, 15. Evr. 2, 14. (10) Mat. 13, 34. Marc. 4, 33. 1 Cor. 3, 1-2. Evr. 5, 11-12. (11) Int. 9, 11. Mat. 10, 19-20. Marc. 13, 11. Luc. 12, 11; 21, 14-15. Ioan 4, 17, 26. (12) Ioan 8, 54. (13) Ioan 17, 10.

16. Puțin și nu Mă veți mai vedea, și iarăși puțin și Mă veți vedea, pentru că Eu mă duc la Tatăl.

17. Deci au zis dintre ucenicii Lui unii către alții: Ce este aceasta ce ne spune: Puțin și nu Mă veți mai vedea, și iarăși puțin și Mă veți vedea, și că Mă duc la Tatăl?

18. Deci ziceau: Ce este aceasta ce zice: Puțin? Nu știm ce zice.

19. A cunoscut Iisus că voiau să-L întrebe și le-a zis: Despre aceasta vă întrebați între voi, că am zis: Puțin și nu Mă veți mai vedea și iarăși puțin și Mă veți vedea?

20. Adevărat, adevărat zic vouă că voi veți plînge și vă veți tîngui, iar lumea se va bucura. Voi vă veți întrista, dar întristarea voastră se va prefăce în bucurie.

21. Femeia, cînd e să nască, se întristează, fiindcă a sosit ceasul ei; dar după ce a născut copilul, nu-și mai aduce aminte de durere, pentru bucuria că s-a născut om în lume.

22. Deci și voi acum sînteți triști, dar iarăși vă voi vedea și se va bucura inima voastră și bucuria voastră nimeni nu o va lua de la voi.

23. Și în ziua aceea nu Mă veți mai întreba nimic. Adevărat, adevărat zic vouă: Orice veți cere de la Tatăl în numele Meu vă va da.

24. Pînă acum n-ați cerut nimic în numele Meu; cereți și veți primi, ca bucuria voastră să fie deplină.

25. Acestea vi le-am spus în pilde, dar vine ceasul cînd nu vă voi mai vorbi în pilde, ci pe față vă voi vesti despre Tatăl.

26. În ziua aceea veți cere în numele Meu; și nu vă zic că voi ruga pe Tatăl pentru voi,

27. Căci însuși Tatăl vă iubește pe voi, fiindcă voi M-ați iubit pe Mine și ați crezut că de la Dumnezeu am ieșit.

28. Ieșit-am de la Tatăl și am venit în lume; iarăși las lumea și Mă duc la Tatăl.

29. Au zis ucenicii Săi: Iată acum vorbești pe față și nu spui nici o pildă.

30. Acum știm că Tu știi toate și nu ai nevoie ca să Te întrebe cineva. De aceea credem că ai ieșit de la Dumnezeu.

31. A răspuns Iisus: Acum credeți?

32. Iată vine ceasul, și a și venit, ca să vă risipiți fiecare la ale sale și pe Mine să Mă lăsați singur. Dar nu sînt singur, pentru că Tatăl este cu Mine.

33. Acestea vi le-am grăit, ca întru Mine pace să aveți. În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea.

CAP. 17

Rugăciunea lui Iisus pentru Sine, pentru Apostoli și pentru toți credincioșii.

1. Acestea a vorbit Iisus și, ridicînd ochii Săi la cer, a zis: Părinte a venit ceasul! Preaslăvește pe Fiul Tău, ca și Fiul să Te preaslăvească.

2. Precum I-ai dat stăpînire peste tot trupul, ca să dea viață veșnică tuturor acelor pe care Tu i-ai dat Lui.

3. Și aceasta este viața veșnică: Să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos pe Care L-ai trimis.

4. Eu Te-am preaslăvit pe Tine pe pămînt; lucrul pe care mi l-ai dat să-l fac, l-am săvîrșit.

5. Și acum, preaslăvește-Mă Tu, Părinte, la Tine însuși, cu slava pe care am avut-o la Tine, mai înainte de a fi lumea.

6. Arătat-am numele Tău oamenilor pe care Mi i-ai dat Mie din lume. Ai tăi erau și Mie Mi i-ai dat și cuvîntul Tău l-au păzit.

7. Acum au cunoscut că toate cîte Mi-ai dat sînt de la Tine;

8. Pentru că cuvintele pe care Mi le-ai dat le-am dat lor, iar ei le-au primit și au cunoscut cu adevărat că de la Tine am ieșit, și au crezut că Tu M-ai trimis.

9. Eu pentru aceștia Mă rog; nu pentru lume Mă rog, ci pentru cei pe care Mi i-ai dat, că ai Tăi sînt.

10. Și toate ale Mele sînt ale Tale, și ale Tale sînt ale Mele și M-am preaslăvit întru ei.

(16) Ioan 7, 33; 14, 19. (20) Ier. 31, 13. Mat. 5, 4. (21) Fac. 16, 3. Is. 26, 17. (22) Is. 51, 11; 66, 14. Zah. 10, 7. Luc. 24, 41, 51-52. Ioan 16, 6; 20, 20. 1 Petr. 1, 8. (23) Mat. 7, 7; 21, 22. Marc. 11, 24. Luc. 11, 9. Ioan 14, 13; 15, 7. Iac. 1, 5-6. (26) Rom. 8, 34. (27) Ioan 17, 25. (28) Ioan 3, 13. (30) Ioan 2, 25. (32) Zah. 13, 7. Mat. 26, 31, 56.

Marc. 14, 27-28. (33) 1 Ioan 4, 4; 5, 4. 1 Cor. 15, 57. Cap. 17. — (1) Ioan 12, 23; 13, 32. (2) Dan. 7, 13-14. Mat. 11, 27; 28, 18. Luc. 10, 22. Ioan 3, 35; 5, 27. Evr. 2, 5-8. (3) Ier. 9, 24. Ințel. 15, 3. Ioan 6, 29. 1 Ioan 3, 23. (4) Is. 49, 3. (5) Ioan 1, 1; 8, 58. Apoc. 5, 12. (6) Ioan 17, 26; 18, 9. (8) Ioan 8, 28; 16, 27; 17, 25. (10) Ioan 16, 15.

11. Și Eu nu mai sînt în lume, iar ei în lume sînt și Eu vin la Tine. Părinte Sfinte, păzește-i în numele Tău pe cei pe care Mi i-ai dat, ca să fie una precum sîntem și Noi.

12. Cînd eram cu ei în lume, Eu îi păstram în numele Tău, pe cei ce Mi i-ai dat; și i-am păzit și n-a pierit nici unul dintre ei, decît fiul pierzării, ca să se îplinească Scriptura.

13. Iar acum, vin la Tine și acestea le grăiesc în lume, ca să fie deplină bucuria Mea în ei.

14. Eu le-am dat cuvîntul Tău, și lumea i-a urît, pentru că nu sînt din lume, precum Eu nu sînt din lume.

15. Nu Mă rog ca să-i iei din lume, ci ca să-i păzești pe ei de cel viclean.

16. Ei nu sînt din lume, precum nici Eu nu sînt din lume.

17. Sfîntește-i pe ei întru adevărul Tău; cuvîntul Tău este adevărul.

18. Precum M-ai trimis pe Mine în lume, și Eu i-am trimis pe ei în lume.

19. Pentru ei Eu Mă sfîntesc pe Mine însumi, ca și ei să fie sfînțiți întru adevăr.

20. Dar nu numai pentru aceștia Mă rog, ci și pentru cei ce vor crede în Mine, prin cuvîntul lor,

21. Ca toți să fie una, după cum Tu, Părinte, întru Mine și Eu întru Tine, așa și aceștia în noi să fie una, ca lumea să creadă că Tu M-ai trimis.

22. Și slava pe care Tu mi-ai dat-o le-am dat-o lor, ca să fie una, precum Noi una sîntem:

23. Eu întru ei și Tu întru Mine, ca ei să fie în chip desăvîrșit una, și să cunoască lumea că Tu M-ai trimis și că I-ai iubit pe ei, precum M-ai iubit pe Mine.

24. Părinte, voiesc ca, unde sînt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia pe care Mi i-ai dat, ca să vadă slava Mea pe care Mi-ai dat-o, pentru că Tu M-ai iubit pe Mine mai înainte de întemeierea lumii.

25. Părinte drepte, lumea pe Tine nu Te-a cunoscut, dar Eu Te-am cunoscut, și aceștia au cunoscut că Tu M-ai trimis.

26. Și le-am făcut cunoscut numele Tău și-L voi face cunoscut, ca iubirea cu care M-ai iubit Tu să fie în ei și Eu în ei.

CAP. 18

Prinderea lui Iisus și aducerea lui la arhieriei Anna și Caiafa. Lepădarea lui Petru. Iisus înaintea lui Pilat. Baraba.

1. Zicînd acestea, Iisus a ieșit cu ucenicii Lui dincolo de pîrîul Cedrilor, unde era o grădină și în care a intrat El și ucenicii Săi.

2. Iar Iuda vînzătorul cunoștea acest loc, pentru că adesea Iisus și ucenicii Săi se adunau acolo.

3. Deci Iuda, luînd oaste și slujitori, de la arhieriei și de la farisei, a venit acolo cu felinare și cu făclii și cu arme.

4. Iar Iisus, știind toate cele ce erau să vină asupra Lui, a ieșit și le-a zis: Pe cine căutați?

5. Răspuns-au Lui: Pe Iisus Nazarineanul. El le-a zis: Eu sînt. Iar Iuda vînzătorul era și el cu ei.

6. Atunci cînd le-a spus: Eu sînt, ei s-au dat înapoi și au căzut la pămînt.

7. Și, iarăși i-a întrebat: Pe cine căutați? Iar ei au zis: Pe Iisus Nazarineanul.

8. Răspuns-a Iisus: V-am spus că Eu sînt. Deci dacă Mă căutați pe Mine, lăsați pe aceștia să se ducă;

9. Ca să se îplinească cuvîntul pe care l-a spus: Dintre cei pe care Mi i-ai dat, n-am pierdut pe nici unul.

10. Dar Simon-Petru, avînd sabie, a scos-o și a lovit pe sluga arhierelui și i-a tăiat urechea dreaptă, iar numele slugii era Malhus.

11. Deci a zis Iisus lui Petru: Pune sabia în teacă. Nu voi bea, oare, paharul pe care Mi l-a dat Tatăl?

12. Deci ostașii și comandantul și slujitorii Iudeilor au prins pe Iisus și L-au legat.

13. Și L-au dus întîi la Anna, căci era socrul lui Caiafa, care era arhieru al anului aceleuia.

14. Și Caiafa era cel ce sfătuisese pe Iudei că este de folos să moară un om pentru popor.

(11) Ioan 10, 30; 17, 21. Ef. 4, 3. (12) Ps. 108, 7. Mat. 26, 24. Ioan 6, 39; 18, 9, (14) Ioan 8, 23, (15) Mat. 6, 13. 2 Tes. 3, 3. (17) Ps. 118, 86, 142, 151. Ioan 14, 6. (18) Is. 61, 1. Ioan 20, 21. (19) 1 Cor. 1, 2, 30. Evr. 9, 14; 10, 10. (21) Ioan 10, 38; 17, 11. Gal. 3, 28. (22) Ioan 10, 30. (23) Ioan 6, 29. (24) Ioan 8, 58; 12, 26. (25) Ioan 16, 27; 17, 8, 18. (26) Ioan 15, 15; 17, 6. Cap. 18.

— (1) 2 Reg. 15, 23. 3 Reg. 2, 37. Mat. 26, 36. Marc. 14, 26, 32. Luc. 21, 37; 22, 39. (2) Luc. 21, 37; 22, 39. (3) Mat. 26, 47. Marc. 14, 43. Luc. 22, 47. Fapt. 1, 16. (6) Est. 6, 13. (9) Ioan 6, 39; 17, 6, 12. (10) Mat. 26, 51. Marc. 14, 47. Luc. 22, 49-50. (12) Mat. 26, 57. Marc. 14, 53. (13) Mat. 26, 57. Marc. 14, 53. Luc. 22, 54. Ioan 18, 24. (14) Ioan 11, 50.

15. Și Simon-Petru și alt ucenic mergeau după Iisus. Iar ucenicul acela era cunoscut arhiereului și a intrat împreună cu Iisus în curtea arhiereului;

16. Iar Petru a stat la poartă, afară. Deci a ieșit celălalt ucenic, care era cunoscut arhiereului, și a vorbit cu portăreasa și a băgat pe Petru înăuntru.

17. Deci slujnica portăreasă i-a zis lui Petru: Nu cumva ești și tu dintre ucenicii Omului acestuia? Acela a zis: Nu sînt.

18. Iar slugile și slujitorii făcuseră foc, și stăteau și se încălzeau, că era frig, și era cu ei și Petru, stînd și încălzindu-se.

19. Deci arhiereul L-a întrebat pe Iisus despre ucenicii Lui și despre învățătura Lui.

20. Iisus i-a răspuns: Eu am vorbit pe față lumii; Eu am învățat întotdeauna în sinagogă și în templu, unde se adună toți Iudeii și nimic nu am vorbit în ascuns.

21. De ce Mă întrebi pe Mine? Întreabă pe cei ce au auzit ce le-am vorbit. Iată aceștia știu ce am spus Eu.

22. Și zicînd El acestea, unul din slujitorii, care era de față, I-a dat lui Iisus o palmă, zicînd: Așa răspunzi Tu arhiereului?

23. Iisus i-a răspuns: Dacă am vorbit rău, dovedește că este rău, iar dacă am vorbit bine, de ce Mă bați?

24. Deci Anna L-a trimis legat la Caiafa arhiereul.

25. Iar Simon-Petru stătea și se încălzea. Deci i-au zis: Nu cumva ești și tu dintre ucenicii Lui? El s-a lepădat și a zis: Nu sînt.

26. Una dintre slugile arhiereului, care era rudă cu cel căruia Petru îi tăiasse urechea, a zis: Nu te-am văzut eu pe tine, în grădină, cu El?

27. Și iarăși s-a lepădat Petru și îndată a cîntat cocoșul.

28. Deci L-au adus pe Iisus de la Caiafa la pretoriu; și era dimineată. Și ei n-au intrat în pretoriu, ca să nu se spurce, ci să mănînce Paștile.

29. Deci Pilat a ieșit la ei, afară, și le-a zis: Ce învinuire aduceți Omului acestuia?

30. Ei au răspuns și i-au zis: Dacă acesta n-ar fi fost răufăcător, nu ți L-am fi predat ție.

31. Deci le-a zis Pilat: Luați-L voi și judecați-L după legea voastră. Iudeii însă i-au răspuns: Nouă nu ne este îngăduit să omorîm pe nimeni; este îngăduit să omorîm pe nimeni;

32. Ca să se îplinească cuvîntul lui Iisus, pe care îl spusese, însemnînd cu ce moarte avea să moară.

33. Deci Pilat a intrat iarăși în pretoriu și a chemat pe Iisus și I-a zis: Tu ești regele Iudeilor?

34. Răspuns-a Iisus: De la tine însuși zici aceasta, sau alții ți-au spus-o despre Mine?

35. Pilat a răspuns: Nu cumva sînt Iudeu eu? Poporul Tău și arhiereii Te-au predat mie. Ce ai făcut?

36. Iisus a răspuns: Împărăția Mea nu este din lumea aceasta. Dacă împărăția Mea ar fi din lumea aceasta, slujitorii Mei s-ar fi luptat ca să nu fiu predat Iudeilor. Dar acum împărăția Mea nu este de aici.

37. Deci i-a zis Pilat: Așadar ești Tu împărat? Răspuns-a Iisus: Tu zici că Eu sînt împărat. Eu spre aceasta M-am născut și pentru aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc adevărul; oricine este din adevăr ascultă glasul Meu.

38. Pilat i-a zis: Ce este adevărul? Și zicînd aceasta, a ieșit iarăși la Iudei și le-a zis: Eu nu găsesc în El nici o vină;

39. Ci este la voi obiceiul ca la Paști să vă eliberez pe unul. Voiți deci să vă eliberez pe regele Iudeilor?

40. Deci au strigat iarăși, zicînd: Nu pe Acesta, ci pe Baraba. Iar Baraba era tîlhar.

CAP. 19

Patimile Domnului. Mama Lui Iisus lîngă cruce. Cuvintele de pe urmă. Moartea și îngroparea Lui.

1. Deci atunci Pilat a luat pe Iisus și L-a dat să fie biciuit.

(15) Mat. 26, 58. Marc. 14, 54. Luc. 22, 54-55. (16) Mat. 26, 69. Marc. 14, 66. Luc. 22, 54. (17) Mat. 26, 69. Marc. 14, 66. Luc. 22, 56. (20) Is. 45, 19. Fapt. 26, 26. (22) 2 Paral. 18, 23. (24) Mat. 26, 57; 27, 1. Marc. 14, 53. Luc. 22, 54. Ioan 18, 13. (25) Mat. 26, 69, 71. Marc. 14, 69. Luc. 22, 58. (27) Mat. 26, 74. Marc. 14, 71-72. Luc. 22, 60. (28) Mat. 27, 2. Marc. 15, 1. Luc. 22, 66; 23, 1.

(32) Mat. 20, 19; 27, 11. Marc. 10, 34. Luc. 18, 32-33. (33) Mat. 27, 11. Marc. 15, 2. Luc. 23, 3. Ioan 18, 37. 1 Tim. 6, 13. (36) Dan. 2, 44. (37) Ps. 2, 5. Mat. 27, 11. Marc. 15, 2. Luc. 23, 3. Ioan 18, 33. 1 Ioan 3, 19. 1 Tim. 6, 13. (38) Luc. 23, 14. (39-40) Mat. 27, 15-20. Marc. 15, 6-11. Luc. 23, 17-18. Fapt. 10, 3, 14. Cap. 19. — (1) Mat. 27, 26. Marc. 15, 15. Luc. 23, 25. Ioan 19, 16.

2. Și ostașii, împletind cunună din spini, I-au pus-o pe cap și L-au îmbrăcat cu o mantie purpurie.

3. Și veneau către El și ziceau: Bucură-te, regele Iudeilor! Și-I dădeau palme.

4. Și Pilat a ieșit iarăși afară și le-a zis: Iată vi-L aduc pe El afară, ca să știți că nu găsesc în El nici o vină.

5. Deci a ieșit Iisus afară, purtând cununa de spini și mantia purpurie. Și le-a zis Pilat: Iată omul!

6. Când L-au văzut deci arhieriei și slujitorii au strigat, zicând: Răstignește-L! Răstignește-L! Zis-a lor Pilat: Luați-L voi și răstigniți-L, căci eu nu-I găsesc nici o vină.

7. Iudeii i-au răspuns: Noi avem lege și după legea noastră El trebuie să moară, căs-a făcut pe Sine Fiul lui Dumnezeu.

8. Deci, când a auzit Pilat acest cuvânt, mai mult s-a temut.

9. Și a intrat iarăși în pretoriu și I-a zis lui Iisus: De unde ești Tu? Iar Iisus nu i-a dat nici un răspuns.

10. Deci Pilat I-a zis: Mie nu-Mi vorbești? Nu știi că am putere să Te eliberez și putere am să Te răstignesc?

11. Iisus a răspuns: N-ai avea nici o putere asupra Mea, dacă nu ți-ar fi fost dat ție de sus. De aceea cel ce M-a predat ție mai mare păcat are.

12. De atunci Pilat căuta să-L elibereze; dar Iudeii strigau zicând: Dacă Îl eliberezi pe Acesta, nu ești prieten al Cezarului. Oricine se face pe sine împărat este împotriva Cezarului.

13. Deci Pilat, auzind cuvintele acestea, L-a dus afară pe Iisus și a șezut pe scaunul de judecată, în locul numit pardosit cu pietre, iar evreiește Gabbata.

14. Și era Vinerea Paștilor, cam la al șaselea ceas, și a zis Pilat Iudeilor: Iată împăratul vostru.

15. Deci au strigat aceia: Ia-L! Ia-L! Răstignește-L! Pilat le-a zis: Să răstignesc pe împăratul vostru? Arhieriei au răspuns: Nu avem împărat, decât pe Cezarul.

16. Atunci L-a predat lor ca să fie răstignit. Și ei au luat pe Iisus și L-au dus să-L răstignească.

17. Și ducându-și crucea, a ieșit la locul ce se cheamă al Căpăținii, care evreiește se zice Golgota,

18. Unde L-au răstignit, și împreună cu El pe alții doi, de o parte și de alta, iar în mijloc pe Iisus.

19. Iar Pilat a scris și titlu și l-a pus deasupra crucii. Și era scris: *Iisus Nazarineanul, împăratul Iudeilor!*

20. Deci mulți dintre Iudei au citit acest titlu, căci locul unde a fost răstignit Iisus era aproape de cetate. Și era scris: evreiește, latinește și grecește.

21. Deci arhieriei Iudeilor au zis lui Pilat: Nu scrie: Împăratul Iudeilor, ci că Acela a zis: Eu sînt împăratul Iudeilor.

22. Pilat a răspuns: Ce am scris, am scris.

23. După ce au răstignit pe Iisus, ostașii au luat hainele Lui și le-au făcut patru părți, fiecărui ostaș câte o parte, și cămașa. Dar cămașa era fără cusătură, de sus țesută în întregime.

24. Deci au zis unii către alții: Să n-o sfîșiem, ci să aruncăm sorți pentru ea, a cui să fie; ca să se împlinească Scriptura care zice: Împărțit-au hainele Mele loruși, și pentru cămașa Mea au aruncat sorți. Așadar ostașii acestea au făcut.

25. Și stăteau, lângă crucea lui Iisus, mama Lui și sora mamei Lui, Maria lui Cleopa, și Maria Magdalena.

26. Deci Iisus, văzînd pe mama Sa și pe ucenicul pe care îl iubea stînd alături, a zis mamei Sale: Femeie, iată fiul tău!

27. Apoi a zis ucenicului: Iată mama ta! Și din ceasul acela ucenicul a luat-o la sine.

28. După aceea, știînd Iisus că toate s-au săvîrșit acum, ca să se împlinească Scriptura, a zis: Mi-e sete.

29. Și era acolo un vas plin cu oțet; iar ostașii, punînd în vîrfurile unei trestii de isop un burete muiat în oțet, l-au dus la gura Lui.

30. Deci după ce a luat oțetul, Iisus a zis: Săvîrșitu-s-a. Și plecîndu-și capul, și-a dat duhul.

(2) Mat. 27, 29. Marc. 15, 17. (3) Mat. 26, 67. Marc. 15, 18-19. (4) Luc. 23, 14. Ioan 18, 38. Fapt. 3, 13. (6) Mat. 27, 23. Marc. 15, 14. Luc. 23, 4. Fapt. 13, 28. (7) Lev. 24, 16. Deut. 18, 20. Mat. 26, 66. Marc. 14, 64. (9) Is. 53, 7. Mat. 27, 12. Marc. 15, 5. Ioan 18, 33. (11) Luc. 22, 53. Ioan 3, 27. (12) Mat. 17, 25. Marc. 12, 17. Luc. 20, 25; 23, 2. Fapt. 17, 7. (16) Mat. 27, 26-31. Marc. 15, 15. 20. Luc. 23, 24. Ioan 19, 1. (17)

Mat. 27, 33. Marc. 15, 22. Luc. 23, 33. Evr. 13, 12. (18) Mat. 27, 38. Luc. 23, 32. (19-23) Mat. 27, 35, 37. Marc. 15, 24-26. Luc. 23, 34-38. (24) Ps. 21, 20. (25) Ps. 37, 11-13. Mat. 27, 55. Marc. 15, 40-41. Luc. 2, 35; 23, 49. (28) Ps. 68, 25. Mat. 27, 48. (29) Ps. 20, 2; 21, 16; 68, 25. Mat. 27, 48. Marc. 15, 36. Luc. 23, 36. (30) Ps. 30, 6. Mat. 27, 50. Marc. 15, 37. Luc. 23, 46. Fapt. 7, 59.

31. Deci Iudeii, fiindcă era vineri, ca să nu rămână trupurile simbăta pe cruce, căci era mare ziua simbetei aceleia, au rugat pe Pilat să le zdrobească fluierile picioarelor și să-i ridice.

32. Deci au venit ostașii și au zdrobit fluierile celui dintâi și ale celuiilalt, care era răstignit împreună cu el.

33. Dar venind la Iisus, dacă au văzut că și murise, nu I-au zdrobit fluierile.

34. Ci unul dintre ostași cu sulița a împuns coasta Lui și îndată a ieșit sânge și apă.

35. Și cel ce a văzut a mărturisit și mărturia lui e adevărată; și acela știe că spune adevărul, ca și voi să credeți.

36. Căci s-au făcut acestea, ca să se împlinească Scriptura: Nu I se va zdrobi nici un os.

37. Și iarăși altă Scriptură zice: Vor privi la Acela pe care L-au împuns.

38. După acestea Iosif din Arimateea, fiind ucenic al lui Iisus, dar intrascuns, de frica Iudeilor, a rugat pe Pilat ca să ridice trupul lui Iisus.

Și Pilat i-a dat voie. Deci a venit și a ridicat trupul Lui.

39. Și a venit și Nicodim, cel care venise la El mai înainte noaptea, aducând ca la o sută de litre de amestec de smirnă și aloe.

40. Au luat deci trupul lui Iisus și L-au înfășurat în giulgiu cu miresme, precum este obiceiul de înmormântare la Iudei.

41. Iar în locul unde a fost răstignit era o grădină, și în grădină un mormânt nou, în care nu mai fusese nimeni îngropat.

42. Deci, din pricina vinerii Iudeilor, acolo L-au pus pe Iisus, pentru că mormântul era aproape.

CAP. 20

Învierea Domnului. El se arată Mariei Magdalena, apoi ucenicilor și la opt zile, după aceea, lui Toma.

1. Iar în ziua întâi a săptămânii (*dumineca*), Maria Magdalena a venit

la mormânt dis-de-dimineată, fiind încă întuneric, și a văzut piatra ridicată de pe mormânt.

2. Deci a alergat și a venit la Simon-Petru și la celălalt ucenic pe care-l iubea Iisus, și le-a zis: Au luat pe Domnul din mormânt și nu știu unde L-au pus.

3. Deci a ieșit Petru și celălalt ucenic și veneau la mormânt.

4. Și alergau amândoi, dar celălalt ucenic, alergând înainte, mai repede decât Petru, a sosit cel dintâi la mormânt.

5. Și, aplecându-se, a văzut giulgiurile puse jos, dar n-a intrat.

6. A sosit și Simon-Petru, urmînd după el, și a intrat în mormânt și a văzut giulgiurile puse jos,

7. Iar mahrama, care fusese pe capul Lui, nu era pusă împreună cu giulgiurile, ci înfășurată, la o parte, într-un loc.

8. Atunci a intrat și celălalt ucenic care sosise întâi la mormânt, și a văzut și a crezut.

9. Căci încă nu știau Scriptura, că Iisus trebuia să învieze din morți.

10. Și s-au dus ucenicii iarăși la ai lor.

11. Iar Maria stătea afară lângă mormânt plîngînd. Și pe cînd plîngea, s-a aplecat spre mormânt.

12. Și a văzut doi îngeri în veșminte albe șezînd, unul către cap și altul către picioare, unde zăcuse trupul lui Iisus.

13. Și aceia i-au zis: Femeie, de ce plîngi? Pe cine cauți? Ea le-a zis: Că au luat pe Domnul meu și nu știu unde L-au pus.

14. Zicînd acestea, ea s-a întors înapoi și a văzut pe Iisus stînd, dar nu știa că este Iisus.

15. Zis-a ei Iisus: Femeie, de ce plîngi? Pe cine cauți? Ea, crezînd că este grădinarul, I-a zis: Doamne, dacă Tu L-ai luat, spune-mi unde L-ai pus și eu Îl voi ridica.

16. Iisus i-a zis: Maria! Întorcîndu-se, aceea I-a zis evreiește: Rabuni (adică, Învățătorule).

17. Iisus i-a zis: Nu te atinge de Mine, căci încă nu M-am suit la Tatăl Meu. Mergi la frații Mei și le spune:

(31) Deut. 21, 23. Ioan 19, 42. (34) 1 Ioan 5, 6. (35) Ioan 21, 24. (36) Ieș. 12, 46. Num. 9, 12. Ps. 33, 20. (37) Ps. 21, 18-19. Zah. 12, 10. Apoc. 1, 7. (38) Mat. 27, 57. Marc. 15, 42-43, 45. Luc. 23, 50-51. (39) Ioan 3, 1-2; 7, 50. (40) Marc. 15, 46-47. (42) Ioan 19, 31. Cap. 20. — (1) Mat. 28, 1. Marc. 16, 1, 4. Luc. 24, 1. (3) Luc.

24, 12. (6) Luc. 24, 12. (9) Ps. 15, 10. Is. 53, 10. Iona 2, 1. Luc. 24, 26, 46. Fapt. 17, 3. (11) Mat. 28, 1, 2-3. Marc. 16, 5. (12) Marc. 16, 5. Luc. 24, 4. (13) Mat. 28, 5. (14) Mat. 28, 9. Marc. 16, 9-10. Luc. 24, 16. Ioan 21, 4. (17) Ps. 21, 24; 67, 27. Mat. 28, 10. Rom. 8, 29. Evr. 2, 11.

Mă sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru și la Dumnezeuul Meu și Dumnezeuul vostru.

18. Și a venit Maria Magdalena, vestind ucenicilor că a văzut pe Domnul și acestea i-a spus ei.

19. Și fiind seară, în ziua aceea, în ziua a săptămînii (*dumineca*), și ușile fiind încuiate, unde erau adunați ucenicii de frica Iudeilor, a venit Iisus și a stat în mijloc și le-a zis: Pace vouă!

20. Și zicînd acestea, le-a arătat mîinile și coasta sa. Deci s-au bucurat ucenicii, văzînd pe Domnul.

21. Și Iisus le-a zis iarăși: Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit și Eu pe voi.

22. Și zicînd aceasta, a suflat asupra lor și le-a zis: Luați Duh Sfînt;

23. Căroră veți ierta păcatele, le vor fi iertate și căroră le veți ține vor fi ținute.

24. Iar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei cînd a venit Iisus.

25. Deci au zis lui ceilalți ucenici: Am văzut pe Domnul! Dar el le-a zis: Dacă nu voi vedea, în mîinile Lui, semnul cuielor și dacă nu voi pune mîna mea în coasta Lui, nu voi crede.

26. Și după opt zile, ucenicii Lui erau iarăși înăuntru, și Toma, împreună cu ei. Și a venit Iisus, ușile fiind încuiate, și a stat în mijloc și a zis: Pace vouă!

27. Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace și vezi mîinile Mele și adu mîna ta și o pune în coasta Mea și nu fi necredincios, ci credincios.

28. A răspuns Toma și I-a zis: Domnul meu și Dumnezeuul meu!

29. Iisus i-a zis: Pentru că M-ai văzut, ai crezut? Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut!

30. Deci și alte multe minuni a făcut Iisus înaintea ucenicilor Săi, care nu sînt scrise în cartea aceasta.

31. Iar acestea s-au scris, ca să credeți că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, și, crezînd, să aveți viață în numele Lui.

CAP. 21

La Marea Tiberiadei, Domnul se arată încă o dată ucenicilor.

1. După acestea, Iisus s-a arătat iarăși ucenicilor la Marea Tiberiadei, și s-a arătat așa:

2. Erau împreună Simon-Petru și Toma, cel numit Geamănul, și Natanael, cel din Cana Galileii, și fii lui Zevedeu și alții doi din ucenicii Lui.

3. Simon-Petru le-a zis: Mă duc să pescuiesc. Și i-au zis ei: Mergem și noi cu tine. Și au ieșit și s-au suit în corabie, și în noaptea aceea n-au prins nimic.

4. Iar făcîndu-se dimineață, Iisus a stat la țărm; dar ucenicii n-au știut că este Iisus.

5. Deci le-a zis Iisus: Fiilor, nu cumva aveți ceva de mîncare? Ei I-au răspuns: Nu.

6. Iar El le-a zis: Aruncați mreaja în partea dreaptă a corăbiei și veți afla. Deci au aruncat-o și nu mai puteau s-o tragă de mulțimea peștilor.

7. Și a zis lui Petru ucenicul acela pe care-l iubea Iisus: Domnul este! Deci Petru, auzind că este Domnul, și-a pus haina, căci era gol și s-a aruncat în apă.

8. Și ceilalți ucenici au venit cu corabia, căci nu erau departe de țărm, ci ca la două sute de coți, trăgînd mreaja cu pești.

9. Deci, cînd au ieșit la țărm, au văzut jar pus jos și pește pus deasupra, și pîine.

10. Iisus le-a zis: Aduceți din peștii pe care i-ați prins acum.

11. Simon-Petru s-a suit în corabie și a tras mreaja la țărm, plină de pești mari: o sută cincizeci și trei, și, deși erau atîția, nu s-a rupt mreaja.

12. Iisus le-a zis: Veniți de prînz. Și nici unul din ucenici nu îndrăzne să-L întrebă: Cine ești Tu?, știind că este Domnul.

13. Deci a venit Iisus și a luat pîinea și le-a dat lor, și de asemenea și peștele.

(18) Marc. 16, 10. Luc. 24, 20, 22. (19) Marc. 16, 14. Luc. 24, 36. Fapt. 13, 30-31. 1 Cor. 15, 5-7. (20) Cînt. 3, 4. Luc. 24, 39. Ioan 16, 22. (21) Ioan 17, 18. (22) Mat. 16, 19; 18, 18. (23) Ioan 19, 34. (24) Is. 42, 3. Luc. 24, 39. (25) Ps. 117, 28. (26) 1 Petr. 1, 8. 2 Cor. 5, 7. (27) Ioan

21, 25. (28) Ioan 3, 15. 1 Ioan 5, 13. Rom. 15, 4. Cap. 21. — (1) Mat. 26, 32; 28, 7. Marc. 14, 28; 16, 7. Luc. 6, 7. Fapt. 1, 3; 10, 30-41. 1 Cor. 15, 5. (2) Ps. 126, 2. (3) Luc. 24, 16. Ioan 20, 41. (4) Luc. 24, 41. (5) Luc. 5, 4. (6) Fapt. 10, 41. (7) Fapt. 10, 41.

14. Aceasta este, acum, a treia oară cînd Iisus s-a arătat ucenicilor, după ce s-a sculat din morți.

15. Deci după ce au prînzit, a zis Iisus lui Simon-Petru: Simone, fiul lui Iona, Mă iubești Tu mai mult decît aceștia? El I-a zis: Da, Doamne, Tu știi că Te iubesc. Zis-a lui: Paște mieluseii Mei.

16. Iisus i-a zis iarăși, a doua oară: Simone, fiul lui Iona, Mă iubești? El i-a zis: Da, Doamne, Tu știi că Te iubesc. Zis-a Iisus Lui: Păstorește oile Mele.

17. Iisus i-a zis a treia oară: Simone, fiul lui Iona, Mă iubești? Petru s-a întristat, că i-a zis a treia oară: Mă iubești? și I-a zis: Doamne, Tu știi toate. Tu știi că Te iubesc. Iisus i-a zis: Paște oile Mele.

18. Adevărat, adevărat zic ție: Cînd erai mai tînăr, te încingeai singur și umblai unde voiai; dar cînd vei îmbătrîni, vei întinde mîinile tale și altul te va încinge și te va duce unde nu vorești.

19. Iar aceasta a zis-o, însemnînd cu ce fel de moarte va preaslăvi pe Dum-

nezeu. Și spunînd aceasta, i-a zis: Urmează Mie.

20. Dar întorcîndu-se, Petru a văzut venind după el pe ucenicul pe care-l iubea Iisus, acela care la Cină s-a rezezat de pieptul Lui și I-a zis: Doamne, cine este cel ce Te va vinde?

21. Pe acesta deci, văzîndu-l, Petru a zis lui Iisus: Doamne, dar acesta ce (va face)?

22. Zis-a Iisus lui: Dacă voiesc ca acesta să rămînă pînă voi veni, ce ai tu? Tu urmează Mie.

23. De aceea a ieșit cuvîntul acesta între frați, că ucenicul acela nu mai moare; dar Iisus nu i-a spus că nu mai moare, ci: dacă voiesc ca acesta să rămînă pînă voi veni, ce ai tu?

24. Acesta este ucenicul care mărturisește despre acestea și care a scris acestea, și știm că mărturia lui e adevărată.

25. Ci sînt și alte multe lucruri pe care le-a făcut Iisus și care, dacă s-ar fi scris cu de-amănuntul, cred că lumea aceasta n-ar cuprinde cărțile ce s-ar fi scris. Amin.

(14) Ioan 20, 19-26. (16) 2 Reg. 7, 20. Fapt. 20, 28. 1 Petr. 5, 2. (18) 2 Petr. 1, 14. (19)

2 Petr. 1, 14. (20) Ioan 13, 23. (24) Ioan 19, 35. (25) Ioan 20, 30.